

บทที่ 4

ความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ ในทัศนะของผู้ผลิตรายการ

จากงานวิจัยของไสลทิพย์ จารุภูมิ (2535) ที่ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจที่ได้รับจากละครโทรทัศน์ ทำให้เราได้คำตอบว่า คนไทยส่วนใหญ่ก็ยังคงหาความบันเทิงด้วยการรับชมรายการละครโทรทัศน์กันอยู่ ทั้งนี้ ก็ด้วยเหตุผลที่ว่าละครโทรทัศน์ทำให้พวกเขาได้รับความบันเทิง ความเพลิดเพลินจากการดูละคร นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้ชมได้หลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันเข้ามาสู่โลกของละคร รวมทั้งยังสามารถนำเรื่องราวของละครโทรทัศน์ไปพูดคุยกับคนอื่น ๆ ได้อีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ จึงกลายเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์จะต้องมี “ความเป็นนักวิชาชีพทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์” ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ผลงานที่เผยแพร่ออกสู่สายตาประชาชนนับล้านๆ คนทั่วประเทศนั้น มีคุณค่าและให้ประโยชน์สูงสุดทั้งในแง่ของการให้ความรู้และความบันเทิง ตลอดจนในแง่ของค่านิยมที่ถูกต้องต่างๆ แก่ประชาชน

ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งความสนใจไปที่การศึกษาเรื่อง **“ความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์”** อันเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) กลุ่มผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์และกลุ่มนักวิจารณ์รายการละครโทรทัศน์ โดยในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูล **“ความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในทัศนะของผู้ผลิตรายการ”** และเพื่อให้สามารถมองเห็นทัศนะของผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ทั้ง 8 ท่านได้อย่างชัดเจน ในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยจึงขอแยกการนำเสนอทัศนะของผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์แต่ละท่านดังต่อไปนี้

1) คุณสมสุข กัลย์จาฤก

ในทัศนะของคุณสมสุข กัลย์จาฤกนั้น คุณสมสุขมองว่าความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น ต้องเริ่มจากองค์ประกอบในเรื่องของ “**ความมีใจรัก**” เพราะถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ด้วยเพราะบางครั้ง แม้ไม่ได้ศึกษามาโดยตรงทางด้านนี้ แต่อาศัยความมีใจรัก ก็สามารถทำให้ประกอบอาชีพนี้จนประสบความสำเร็จได้

“ใจรักเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะตัวเองไม่ได้จบมาทางด้านนิเทศศาสตร์ ...ปัญหาในการทำจึงมีอยู่ตลอดเวลา ก็ปรึกษาคุณประดิษฐ์” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

“ไม่ว่าจะอย่างไรก็ต้องมีใจรักและต้องสนใจในงาน คิดว่าผู้จัดทุกคนสนใจในงานของตัวเอง ถึงจะไม่รู้ในเรื่องเทคนิคการถ่ายทำต่างๆ แต่เขาก็จะต้องเรียนรู้ จนในที่สุดก็ต้องรู้จนได้ เพราะมันต้องคลุกคลีอยู่ในกองตลอด ภาพออกมาเขาก็ต้องเห็น ต้องเรียนรู้ด้วยตัวเอง” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

อย่างไรก็ดี คุณสมสุขได้กล่าวอีกว่า การจะเป็นนักวิชาชีพทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น สิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงและถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากในการผลิตรายการละครโทรทัศน์ก็คือ “**เงิน**” หรือ “**งบประมาณการผลิต**” เพราะการทำละครโทรทัศน์ในแต่ละเรื่องนั้นต้องใช้งบประมาณที่สูงมาก ด้วยเหตุนี้เงินจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญ

“สำคัญที่มากคือ “**ต้องมีเงิน**” นี่เป็นสิ่งสำคัญเลย ผู้จัดละครต้องใช้เงินทีละเป็นล้าน เพราะว่าละครตอนหนึ่งนั้นจะต้องใช้เงินเป็นล้าน พอเรื่องๆ หนึ่งกว่าจะถ่ายทำสำเร็จก็ใช้เงินเป็นสิบล้าน ...ตอนหนึ่งก็เกือบล้านคะ เพราะฉะนั้น จะต้องมีเงินสดด้วย เรื่องเงินนี่จึงเป็นเรื่องสำคัญ...” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

“... โดยเฉพาะผู้จัดใหม่ๆ ที่จะเข้ามา ...แหมถ้าแม่พูดไปก็จะว่าแม่เห็นเงินเป็นพระเจ้า แต่แม่ต้องระวังเรื่องนี้มากที่สุดเลย เพราะ “**เงิน**” จะ

เป็นตัวผลักดันให้ทุกสิ่งทุกอย่างเดินไปได้สำเร็จ เขาจะเป็นผู้จัดที่สำเร็จก็เพราะว่าเขามีเงินอยู่ในมือ แล้วก็ต้องจ่ายสดให้กับทีมงานทั้งหลายทั้งปวง... คือมองว่างบประมาณนั้นมีความสำคัญต่อคุณภาพของรายการละครอย่างแน่นอนที่สุด และก็อีกอย่างหนึ่งก็คือ ‘เรื่องของเวลา’ ... เวลากับงบประมาณ” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

ในลำดับต่อมา คุณสมสุขยังให้ทัศนะอีกด้วยว่า ผู้ผลิตที่ขึ้นชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพ ควรจะ “มีจิตสำนึกที่ดี” ในการนำเสนอภาพต่างๆ ของรายการละครโทรทัศน์ ควรจะมีจรรยาบรรณในการสอดแทรกให้ข้อคิด หรือแฝงคติดีๆ ให้กับคนดู

“ควรจะมีสำนึกในการที่จะทำ เพราะเป็นผู้จัดนี้ควรจะให้อะไรกับคนดูบ้าง ควรจะสอดแทรกอะไรบ้าง อันนี้ต้องมีสำนึกที่ดีกับคนดูด้วย ไม่ใช่ว่าเขาเรื่องไร้สาระ แต่ว่าคนดูชอบ เรื่งบนเตียง โป๊ อะไรอย่างนี้ คนดูชอบดู แต่มันไม่ให้อะไรกับเด็กๆ เราก็ต้องมีจิตสำนึกที่ดีด้วยว่า ควรจะพอเหมาะพอควรแค่ไหน” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

“...ต้องให้อะไรกับคนดู คือมีจรรยาบรรณเนี่ยก็ต้องสอดแทรกอะไรที่ดีงามต่างๆ เข้าไป โดยที่ไม่ให้คนดูรู้ตัว โดยที่อย่าให้ตั้งใจให้มากเกินไป เพราะว่าถ้าตั้งใจมากเกินไปเนี่ย เดี่ยวคนดูไม่ชอบ แต่ตัวคนจัดเองควรจะมีสำนึกว่าควรจะให้ความดีงามอะไรเข้าไปในละครของเราบ้าง” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

“วิจารณ์ญาณของผู้ผลิต” ถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะในการนำเสนอภาพต่างๆ นั้น ผู้ผลิตควรต้องคำนึงถึงคนดูด้วย ดังนั้น ภาพที่นำเสนอต่างๆ ควรจะมีการตรวจสอบ และให้ความระมัดระวังอย่างมาก

“สำหรับพวกเรื่อง Love Scene ต่างๆ นั้น อันนี้มันอยู่ที่วิจารณ์ญาณของผู้จัดด้วย ...บางทีขึ้นเตียงแล้วทำผ้าหลุด อะไรแบบนี้มันก็เกินไป ทำว่า “โห้ยตาย ! นกจะจอกยังไม่ทันจะกินน้ำเลย” นั่นแหละ อะไรอย่างนี้ ดิฉันว่ามันมากเกินไป แต่ไม่ทราบว่าคุณจะชอบรีเปล่า แต่ดิฉันว่าอย่างนี้ดิฉัน

ไม่ทำเด็ดขาด กันตนาจะไม่มี จะระวังมาก ขนาดสมัยหนึ่งทำ "สีวิกา" ทำตามเรื่องนะคะ "สีวิกา" เนี่ย ในเรื่องเขาจะเขียนไว้เลยว่าเธอจะมีผู้ชายเป็นสิบๆ คน และเธอจะอะไรต่างๆ นานา แต่ของเราทำแค่มีกะท่อมๆ หนึ่ง และ "สีวิกา" ก็พาผู้ชายเข้ากะท่อม แล้วก็ตัด เข้ากะท่อมแล้วก็ตัด และก็ออกจากกะท่อม แต่คนจินตนาการแล้ว จินตนาการแล้วว่าพอเข้าไปในกะท่อมเนี่ย จะต้องไปทำอะไรกันแน่ๆ ...โอ๊ย...โดนด่าเสียไม่มี ทั้งๆ ที่จริงๆ แล้วไม่มีฉากหรือหาวอะไรเลย รับรองได้กันตนาเนี่ยจะไม่มีอะไรลามกจกเปรต เพราะว่าดิฉันแก่แล้ว และก็จะเป็นคนตรวจบททุกบท ...ไม่ปล่อย คือว่าถ้าดูเป็นศิลปิน อาจมีบ้างนิดหน่อย ถ้าดูแล้วเขาทำมาสวยสะอาดเราก็ไม่ว่า แต่ว่าจะมาทำอะไรที่อย่างที่ยกตัวอย่างเมื่อกี้ ...เรื่องบนเตียง... ก็จะไม่ทำ" (สมสุข ภัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

"ประสบการณ์ในการเข้าไปทำงานจริงหรือการได้ออกกองถ่าย" เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่คุณสมสุขให้ความสำคัญ เพราะแม้ว่าผู้ผลิตจะผ่านการศึกษามาแล้วเป็นอย่างดี แต่ในบางครั้งการศึกษาในห้องเรียนก็ไม่ได้สอนอะไรมากเท่ากับประสบการณ์ที่จะได้รับจากการทำงานจริง ทั้งนี้ ก็เพราะสิ่งที่เขาร่ำเรียนมานั้น ในบางครั้งอาจไม่เหมือนกับการทำงานจริงก็เป็นได้

"ในการทำงานผลิต ประสบการณ์เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ไม่ว่าจะอย่างไรก็ต้องออกกองถ่าย ไม่ว่าจะเก่งมาอย่างไรก็ตาม เก่งนี้หมายถึงเก่งเรียนนะ ไม่ได้หมายถึงเก่งผลิมาแล้ว เก่งเรียนมาอย่างไรก็ต้องให้เขามีประสบการณ์ด้วยตัวเอง ต้องเข้าไปคลุกคลีกับกองถ่าย แล้วถึงจะรู้ว่าทำได้แค่ไหน.. เก่งมาอย่างไรพอเข้าไปทำงานถึงกองถ่ายแล้ว อาจจะท้อแท้ก็ได้ เพราะมันมีหลายอย่างที่ยากลำบาก ที่บางคนก็สนุกดี บางคนก็ทำไม่ได้ เพราะมันต้องทำงานกลางคืน คือมันเป็นงานที่ไม่เป็นเวลา เวลา เพราะฉะนั้นจึงจะต้องลงกองถ่ายแล้วถึงจะรู้ว่าเขาสามารถที่จะทำงานได้ไหม?... คือถ้าได้เรียนรู้อะไรแล้วก็ยิ่งดี แต่ก็ต้องเข้ากองถ่ายเพื่อทำ เพื่อมองเห็นของจริง เพราะสิ่งที่เรียนมากับของจริงนั้น บางทีมันไม่เหมือนกัน" (สมสุข ภัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

นอกจากนั้น คุณสมมุขยังได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมอีกว่าผู้ผลิตที่ถือว่ามีค่านิยม นักวิชาชีพนั้นควรเป็นผู้ที่ “**รู้และเข้าใจรสนิยมของคนดูรายการละครโทรทัศน์เป็นอย่างดี**” กล่าวคือ ควรจะรู้ว่าคนดูในขณะนั้นเขาต้องการอะไร เขาอยากดูเรื่องอะไร เพื่อที่จะได้ผลิตงาน ละครของตนออกมาให้ถูกใจและตรงใจคนดูได้

“**ความรู้สึกพิเศษที่จะหาเรื่องมาให้ถูกใจคนดูเป็นอีกเรื่องสำคัญที่ ผู้ผลิตควรคำนึงถึง** เพราะการที่จะผลิตละครให้ถูกใจคนดูได้นี้จะต้องรู้รสนิยม คนดูในขณะนั้นด้วย เพราะเท่าที่แม่มีประสบการณ์ผ่านมานั้น สมัยก่อนแม่จะ บอกว่าถ้าใครอยากเขียนบท เขียนเลย แล้วก็ค้นคว้าบ้าง อะไรอย่างนี้ แต่ เดียวนี้แม่จะไม่พูดอย่างนั้นแล้ว แม่จะพูดว่า ถ้าใครอยากเขียนบท ต้องดูรสนิยมคนดูในขณะนั้นด้วยว่าเขาชอบอะไร เพราะว่าเท่าที่มีประสบการณ์มานั้น มันเป็นวัฏจักร เพราะว่าที่แม่นั้น ประเดี๋ยวก็ชีวิต ประเดี๋ยวก็ตลก ประเดี๋ยวก็บู๊ ประเดี๋ยวก็มี มันจะไม่หยุดนิ่งเลย มันจะค่อยๆ หมุนไป พอสัก ประเดี๋ยวก็กลับมาที่เก่าอีกแล้วอะไรอย่างนี้ ...เดี๋ยวก็สร้างสรรค์ เดียวก็เนา เพราะฉะนั้นอย่าไปว่าเลขว่าน้ำเน่า หรือไม่เน่า หรือว่าอะไร คือรสนิยมของคน ดูในตอนนั้นเขาชอบอย่างนี้ ก็โอเคมันจะต้องเป็นอย่างนี้ ถ้าเขาไม่ชอบอย่างนี้เราก็ ไม่ทำ เราต้องดูอันนี้ด้วย เราทุกคนก็มีความคิดว่าอยากจะทำในสิ่งที่ดี ที่จะ สร้างสรรค์ ที่จะอะไร แต่ถ้าคนดูเขาไม่รับ เราจะทำทำไม ไรใหม่คะ? เพราะ ฉะนั้น รสนิยมของคนดูนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่เราต้องพึงสังเกต ถ้าหากคิดจะเป็นผู้ จัด ต่อไปก็เป็นการเลือกเรื่อง ต้องเป็นเรื่องที่คิดว่าจะถูกใจคนดูอีกนั่นแหละ” (สมมุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์ ,1 กุมภาพันธ์ 2545)

และด้วยความที่ตัวของคุณสมมุขเองนั้นเป็นผู้ที่คลุกคลีอยู่ในแวดวงการผลิต รายการละครโทรทัศน์มานาน จึงทำให้ทราบว่าคุณผลิตที่จะได้ชื่อว่ามีค่านิยม นักวิชาชีพนั้น จำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่ “**มีความรู้ทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์เป็นอย่างดี**” ไม่ว่าจะ ได้จากการเรียนรู้ในสถาบันการศึกษาหรือว่าจากประสบการณ์ในการทำงานจริงก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อจะได้รับความรู้ที่เป็นระบบ ทั้งในแง่ของทฤษฎีการผลิตต่างๆ และในแง่ของการปฏิบัติจริง อย่างไรก็ดี ในรายละเอียดทางด้านเทคนิคการผลิตนั้น คุณสมมุขมองว่าเป็นสิ่งที่ผู้ผลิตควรจะรู้

อีกเช่นกัน แต่หากไม่รู้ก็ควรเป็นคนที่สามารถบอกความต้องการของตนให้กับทีมงาน ผู้ผลิตรับรู้ และเข้าใจได้

“เกี่ยวกับเรื่องแสง กล้อง หรือมุมมองอะไรอย่างนี้ ก็น่าจะเป็นสิ่งที่ควรรู้เช่นกัน แต่ในความเป็นจริงแล้ว หลายคนที่เป็นผู้จัดเขาก็ไม่รู้เรื่องเหล่านี้เลย แต่ถ้ารู้มันก็ดี ...แต่เขาอาจจะเสนอความต้องการว่าเขาต้องการภาพอย่างนี้ก็ได้ เสนอได้ แต่เขาจะต้องเป็นคนที่น่าสนใจในงานนี้ เขาก็รู้ว่ามุกกล้องนี้สวย เขาจะจำเอาไว้ แล้วเขาก็จะมาบอกว่าจากนี้ฉันต้องการมุกกล้องอย่างนี้นะ...” (สมสุข วัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

สิ่งสำคัญอีกอย่างที่ไม่ควรมองข้ามไปก็คือ ควรจะต้องเป็นผู้ที่ **“มีความรู้และเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน”**

“การที่แต่ละคนจะเข้ามาทำงานในตรงนี้ ก็ต้องแล้วแต่ตัวเขาว่ามีความชำนาญในทางด้านไหน ถ้ามีความรู้อื่น... สมมติเขามีความรู้ในการหาสปอนเซอร์ เขาก็จะสำคัญกว่าคนจัดคนอื่นๆ เพราะละครจะดีหรือไม่ดี ก็ต้องอยู่ที่สปอนเซอร์ ถ้าเขาหาสปอนเซอร์เก่ง ก็ต้องยอมรับเขา ว่าเขาเป็นผู้จัดที่เก่ง ...ก็จะเป็นในเรื่องของความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แล้วส่วนมากเดี๋ยวนี้ ก็มักจะทำอย่างนั้น” (สมสุข วัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

คุณสมสุขมองว่าผู้ผลิตรายการละครจะต้องเป็นผู้ที่ดูแลความเรียบร้อยของชิ้นงานทุกอย่าง เพราะ **“ความมีคุณภาพ ความได้มาตรฐานของเนื้อหาและการผลิต”** สามารถบ่งบอกได้ถึงความเป็นนักวิชาชีพทั้งหมด

“จำเป็นต้องตรวจดูเรื่องคุณภาพด้วย ก็อยู่ที่ตรงนี้แหละค่ะ คือหนึ่งหากเราทำ เราจะต้องหาตัวละคร เราก็ต้องเลือกให้ตรงแล้วใช่ไหมคะ? สถานที่ก็ต้องเลือกให้ตรง หาบทละคร เราก็ต้องดูตั้งแต่บทก่อนว่าบทเนี่ยสนุกไหม คือสนุกนั้นต้องมีมากกว่า 50% เสร็จแล้วก็ต้องมีคุณธรรม มีความดี

มีอะไร ก็ใส่เข้าไปอีก 40% เพื่อที่จะแสดงว่าละครเรามีคุณภาพได้” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

นอกจากนี้ ตัวคุณสมสุขเองยังเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับเรื่อง “บทละครโทรทัศน์” ด้วย เพราะคุณสมสุขถือว่าบทเป็นหัวใจสำคัญของการผลิต ดังนั้น คุณสมสุขจึงเป็นผู้ตรวจดูแลในเรื่องบทนี้มาตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบัน

“สำหรับเรื่องบทที่เป็นหัวใจสำคัญของการผลิตละครนั้น ดิฉันตรวจทุกบท ตรวจหมดตั้งแต่เรื่องทำงานมา บทที่หนึ่งจนถึงบัดนี้ ทุกบททุกตอน และดิฉันคิดว่าผู้จัดทุกคนควรทำ เพราะผู้จัดควรจะเป็นผู้ที่มาอ่านก่อน ดิฉันว่าทุกคนต้องทำ อ่านก่อนแล้วจะได้ตรวจว่าแค่นี้สำคัญแคไหน เพราะบางทีคนเขียนเขาเวอร์เกินไป ต้องใช้บไม่รู้กี่ล้านต่อกี่ล้าน เราก็จำเป็นที่จะต้องตัดออกบ้างอะไรอย่างนี้ ดิฉันว่าเขาต้องมีทุกคน แต่สำหรับกันตนาเนี่ย ดิฉันทำมาตั้งแต่เริ่มตอนที่ 1 เลย จนบัดนี้” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

ยิ่งไปกว่านั้น ในเรื่องคุณภาพการผลิตนี้ คุณสมสุขกล่าวว่าทางบริษัทกันตนา วีดีโอ โปรดักชั่น จำกัดให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้มาโดยตลอด และบริษัทกันตนา วีดีโอ โปรดักชั่น จำกัด ก็ถือว่าเป็นผู้ผลิตรายแรกของเมืองไทยที่มีการถ่ายทำนอกสถานที่

“กันตนาเนี่ยสมัยก่อนที่มองออกมากเลย clear เลยว่ากันตนาเนี่ยจะออก out door เป็นรายแรกของวงการบันเทิง สมัยก่อนทุกคนเขาจะทำกันอยู่แต่ภายใน เขาจะสร้างฉาก เรื่องหนึ่งก็ 4 ฉากบ้าง 5 ฉากบ้าง อยู่ใน studio เพราะว่าเคยรับจ้างเขาทำ เลยทำให้รู้ กันตนาเนี่ยจะเป็นเจ้าแรกที่แยกออกมาจาก studio เราจะถ่าย out door ตลอด เราจะแตกต่างจากเขา ถึงได้โดดเด่นขึ้นมา” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

เรื่องของ “feedback” ต่างๆ ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึง เพราะมันจะเป็นตัวบ่งบอกถึงคุณภาพของรายการละครได้ดี ซึ่งคุณสมสุขก็รับฟังและให้ความสำคัญเสมอมา

“feedback กระแสตอบรับจากบรรดาคนดู และนักวิจารณ์ต่างๆ ก็ดู รับฟังอยู่เสมอ ...ก็ดี ...ก็มีบ้างที่เขาตำหนิ เราก็รับฟัง ถ้าเขาพูดมา เราก็รู้ว่าความจริงมันไม่ใช่อย่างนั้น เขาไม่รู้ว่าทำไมตรงนี้ถึงโหด ก็เพราะตัวละครตัวนั้นไปถ่ายต่างจังหวัด เสร็จแล้วไม่ได้เอาเสื้อผ้า อะไรอย่างนี้ หรือถ้าจะกลับมาก็ไม่ทันออกอากาศ เราก็จำเป็นต้องถ่ายไป แต่เขาไม่รู้ เขาก็ว่าเรา เราก็จำเป็นต้องยอมรับความจริงในเรื่องอย่างนี้ บางทีตัวแสดงไม่สบายอะไรอย่างนี้ เราก็ไม่รู้จะทำอย่างไร มันเป็นเหตุสุดวิสัย” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

“และที่อยากมากก็คือ อยากให้คนวิจารณ์เนี่ยดูละครทั้งเรื่อง คือต้องนั่งดูเลยแหละ ว่าทั้งเรื่องเป็นอย่างไร ไม่ใช่ว่าวันนี้ผอญูได้ดูตรงที่บางทีเป็นความนึกคิดของเขา ซึ่งเขาอาจจะคิดผิดก็ได้ ก็รู้สึกไปก่อนแล้วว่า มันเลว มันไม่ดีอะไรอย่างนี้ หรือบางที เรื่องหลายๆ อย่าง เพราะเราเป็นคนทำละคร เราก็รู้ว่าบางทีเขาก็เขียนถูก บางทีเขาก็เขียนผิด” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

สิ่งสำคัญที่สุดก็คือต้อง “ทำงานแข่งกับตัวเอง” เพื่อจะได้ผลิตชิ้นงานที่ดียิ่งขึ้น

ได้

“ไม่เคยแข่งขันกับใครนะคะ แต่แข่งขันกับตัวเอง คือต้องทำงานให้ดีที่สุด ทุกคนต้องนึกว่างานนี้ เรื่องนี้ต้องทำให้ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตาม ไม่ใช่ว่าเรื่องใหญ่ต้องทำให้ดีกว่า ...เรื่องเล็กๆ เราก็ต้องทำให้ดีที่สุดเหมือนกัน คือต้องทำให้ดีที่สุดของเรื่องนั้นๆ และทำในขณะนั้นๆ ต้องทำให้ดีที่สุด.... แข่งกับตัวเอง” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

“การได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพ” นี้ ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งขององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพที่คุณสมสุขกล่าวถึง

“ผู้ให้การสนับสนุนในการประกอบอาชีพนี้ก็มีส่วนสำคัญ เพราะไม่ใช่ใครก็จะเข้ามาทำกันได้ง่ายๆ ...คุณประติษฐเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมาก

เลยคะ เพราะที่ทำมาตั้งแต่ตอนนั้นก็เพราะว่าคุณประดิษฐ์ ใจจริงนั้นเป็นแม่บ้านธรรมดา ไม่ได้คิดว่าอยากจะมีชื่อเสียง หรืออยากจะทำงานด้านนี้ หรืออะไร แต่เพราะว่ามีเชื้อมีแถมมา ทั้งพี่ทั้งพ่ออะไร ก็เลยลองทำดู พอทำเรื่องแรกบังเอิญมันติดมาก มันฮิตมาก คราวนี้คุณประดิษฐ์ก็เลยให้ทำตลอดไปเลย แต่เขามีอิทธิพลก็เพราะว่า ถ้าเราไม่มีเขา เราก็คงไม่ได้ไปรับทำที่ไหน” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

นอกจากนี้ “การถ่ายทอดทางอาชีพ” จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ก็เป็นตัวช่วยสำคัญที่จะทำให้บุคคลผู้นั้นก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพได้โดยง่าย เพราะจะทำให้เกิดการซึมซับที่ดีที่สุดในการประกอบอาชีพนี้

“...ถ้าจะพูดถึงกันตนา รุ่นพ่อ-แม่ไปถึงลูก-หลานเนี่ยนะ แทบจะไม่ต้องทำอะไรเลย เพราะเด็กมันมองเห็นอยู่แล้ว ยกตัวอย่างง่ายๆ อย่างครอบครัว “กัลย์จาฤก” นี้ ที่พ่อเกิดมาก็มองเห็นเครื่องมือ มองเห็นการถ่ายทำอยู่ในบ้าน อย่างในบ้านเนี่ย เต็มๆ นอนอยู่ก็ต้องบอกว่า ‘เดี๋ยวขอยืมห้องหน่อยนะ เพราะห้องนี้เดี๋ยวจะใช้เป็นห้องของน้องนางเอก’ อะไรอย่างนี้ เด็กก็ต้องลุกขึ้นให้ แล้วก็ดูไป มันก็ต้องซึมๆ ซับ ถ่ายทอดอย่างนี้คะ ....คือมันเป็นอะไรที่มันเป็นอยู่แล้ว มันเป็นไปเอง พูดถึงเรื่องการ ‘ถ่ายทอด’ นี้ คือไม่ต้องถึงกับเอาเด็กมานั่งเรียนคะ เพราะเขาจะเห็นเอง และเขาก็จะมีประสบการณ์มาตั้งแต่ที่เขาจำความได้เลย คือ เขามีซิมซับเข้ามาเรื่อยๆ จนเขาทำเป็นเองได้เลย ...อย่างที่เครื่องตัดต่อนี้ อย่างรุ่นน้องหนูนะ ยัยอุ้ยนะ ...พอเข้าได้ เพิ่ง ปี 1 เขาก็มานั่งตัดต่อ มานั่งทำอะไรต่ออะไรแล้ว ทั้งๆ ที่เขาไม่เคยทำ ไม่เคยลงมือเลย แต่เขามองเห็น คล้ายๆ มันอยู่ในสายเลือด...” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

คุณสมสุข กัลย์จาฤกได้ฝากไว้ว่า สิ่งสำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งที่ ผู้ที่มีความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์จะต้องมีก็คือ “การเป็นนักอ่าน” คือจะต้องเป็นผู้ที่รักการอ่าน ทั้งนี้เพราะจะคนที่จะมาเป็นผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้นจะต้องเป็นผู้ที่คัดเลือก

เรื่องมาผลิตด้วยตนเอง ดังนั้น ถ้าหากเขาเป็นนักอ่าน เขาก็จะสามารถเลือกเรื่อง que คิดว่าถูกใจคนดูได้

“อันนี้ได้กับตัวแม่เอง เพราะว่าชอบอ่านมาก สมัยนั้นมันสงครามด้วย มันไม่มีหนังสือเท่าไร มีอะไรมากก็อ่านหมดเลย แล้วที่เราอ่านเนี่ย บังเอิญว่าเราเป็นคนที่มีจินตนาการอยู่แล้ว เราก็จะใช้จินตนาการเนี่ย บวกกับที่เราอ่านๆๆ สะสมๆ มา แล้วก็เอาไปบวกกับจินตนาการของเราที่เราจะสร้างขึ้นมาเป็นเรื่องใหม่อีกเรื่องหนึ่ง อะไรอย่างนี้ ...ยิ่งเราอ่านมาก เราก็มีความรู้มากและถ้าหากคิดจะเป็นผู้จัด ก็จะต้องเป็นผู้ที่เลือกเรื่อง ซึ่งก็ต้องเป็นเรื่องที่คิดว่าจะถูกใจคนดูอีกนั่นแหละ ซึ่งถ้าเขาอ่านมาก เขาก็จะมีสิทธิเลือกเรื่องได้มาก...” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

นอกจากนี้ คุณสมสุขยังให้ทัศนะเพิ่มเติมอีกด้วยว่า “ความอดทน” ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งของผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่ได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพจะต้องมี เนื่องจากปัญหาในการผลิตนั้นเกิดขึ้นอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้ผลิตรายการจึงต้องมีความอดทนสูงกว่าผู้อื่น เพราะจะต้องคอยแก้ไขปัญหา แก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ให้ที่เกิดขึ้นได้

“ขอเสริมด้วยว่าความอดทนต้องมีที่สุดเลย ต้องมียิ่งกว่านักแสดงหรือใครๆ เพราะว่า หนึ่ง คือต้องอดทนต่อนักแสดงที่เขาจะนี่จะมาก็มา นี่จะไม่มากก็ไม่มา ซึ่งหากเป็นผู้จัด จ่ายเงินไปแล้ว ยกทีมไปแล้ว ไม่ใช่เป็นหมิ่นนะ แต่ว่าถ้านักแสดงไม่มาคนหนึ่งจะทำอย่างไร เราจะไปว่าเขาก็ไม่ได้ เดี่ยวเขาก็ไม่มาอีก แล้วถ่ายทำไปแล้วจะทำอย่างไร เพราะฉะนั้นคนที่เป็นผู้จัดจะต้องอดทน ต้องพูดให้ดี ต้องหาวิธีการ อันนี้ผู้จัดต้องมีมากที่สุด มากกว่าอย่างอื่นแล้วต้องแก้ไขสถานการณ์ได้ เพราะว่าบางทีถ่ายๆ ทำไปนี่ เกิดเจ้าของบ้านเขาไม่ให้ถ่ายขึ้นมาอะไรอย่างนี้ เราก็ต้องแก้ไขสถานการณ์ได้ เพราะมันจะเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันเล็กๆ น้อยๆ อยู่ตลอด... รถเสีย, รถคว่ำ อะไรอย่างนี้ ผู้จัดต้องรับผิดชอบหมด” (สมสุข กัลย์จาฤก, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2545)

2) คุณสยาม สังวริบุตร

คุณสยามมองว่าผู้ที่จะได้ชื่อว่ามีความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น สิ่งแรกที่เขาพึงมีคือจะต้องเป็นผู้ที่ “มีประสบการณ์ในการทำงานมายาวนานพอสมควร” เพราะประสบการณ์ การเรียนรู้จากการทำงานจะช่วยสอน ช่วยพัฒนาให้คนๆ นั้นเกิดความชำนาญได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะไม่ได้จากการเรียนรู้ จากการศึกษาในห้องเรียน จำต้องอาศัยการทำงานจริง

“ประสบการณ์ถือเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับอาชีพนี้ เพราะไม่ว่าจะจำเรียนมาอย่างไร มากมายแค่ไหน สุดท้ายก็ต้องมีประสบการณ์ ยิ่งถ้าพวกเขาจบเมืองนอกมา ไม่ว่าจะจบทางด้านไหน พอมาอยู่เมืองไทย เริ่มทำงานเองจริงๆ ก็รู้ว่าต้องเปลี่ยนตัวเองมากมาย ต้องมาปรับเข้ากับโลกของความเป็นจริง ต้องลงไปทำเลย อดทนหน่อย...” (สยาม สังวริบุตร , สัมภาษณ์ ,15 มีนาคม 2545)

“ในวงการนี้ เมื่อคนเริ่มเข้ามาเยอะ คำที่ถามว่านี่ขั้นต้องเรียนอะไร ต้องจบอะไร ต้องทำอะไรถึงจะเข้ามาในวงการนี้ได้ ปรากฏว่าไม่มีอะไร มันไม่มีหลักเป็นศาสตร์ที่เดินเข้าไปปั๊บแล้วจบ แล้วก็มาเป็น ยกตัวอย่างเช่น ฝ่ายหาสถานที่ต้องจบมหาวิทยาลัย เมเจอร์ไหนครับหรือผู้กำกับการแสดง มันก็ไม่มี กำลังเริ่มมี พอถามว่าแล้วทุกวันนี้เอาคนที่ไหนทำงาน ก็เป็นคนที่ทำไปค่อยเรียนรู้ไป on the job training...train กันเอง...” (สยาม สังวริบุตร , สัมภาษณ์ ,15 มีนาคม 2545)

“คนที่มาอยู่ตรงจุดนี้ได้ต้องทำมานานพอสมควร เพราะการทำนานเนี่ยทำให้เกิดความชำนาญ แล้วทำให้เกิด...มันพิสูจน์อะไรหลายๆ อย่างว่าเราทำได้นาน มันพิสูจน์ด้วยว่าตัวเราเองก็เอาอยู่” (สยาม สังวริบุตร , สัมภาษณ์ ,15 มีนาคม 2545)

คุณสยามยังได้มองอีกว่า เรื่องของ “จรรยาบรรณ” ในวิชาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น ถือเป็นเรื่องและผู้ผลิตรายการพึงให้ความสำคัญในลำดับแรกๆ โดยควร

ที่จะยึดถือ และนำไปปฏิบัติ และถึงแม้ว่ามันดูจะเป็นสิ่งที่ยากลำบากในการทำงานจริง แต่ก็ยังเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ผลิตต้องตระหนักถึง

“...เรื่องจรรยาบรรณอะไรอย่างนี้ถือเป็นสิ่งสำคัญของคนที่ทำอาชีพนี้ต้องมีความเคารพในอาชีพตัวเอง แล้วที่ว่าๆ กันมาเยอะว่าบัณฑิตโดยไม่มีสาระ อันนี้มันก็ยากมากที่จะทำบัณฑิตโดยมีสาระ ชื่อมันก็บอกอยู่แล้ว บัณฑิต แต่เมื่อสังคมต้องการให้มันมีสาระบ้าง ก็ต้องทำ ก็ต้องพยายาม บางทีคนก็เห็น บางทีคนก็ไม่เห็น คิดว่าอันนี้เป็นจรรยาบรรณส่วนหนึ่ง ก็ต้องพยายามสำหรับวิชาชีพนี้ละ” (สยาม สังวริบุตร , สัมภาษณ์ ,15 มีนาคม 2545)

“ในฐานะที่เป็นผู้ผลิตรายการ พูดได้เลยว่าผู้ผลิตทุกคนเขาก็ทำอยู่เสมอ ให้อะไรคนดูอยู่เสมอนะ อย่างดาราวิดีโอเอง เรื่องการรณรงค์ เรื่องยาเสพติด เรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ที่ไม่อยากจะพูดอะไรที่มันมากเกินไป แล้วโอเวอร์ ไม่ใช่หน้าที่ของเราโดยตรง เราพยายามสอดแทรกเสมอ เรื่องบาปกรรม เรื่องความเป็นไทยอะไรต่างๆ แต่เราไม่ค่อยได้ออกไปประกาศในสื่อ ร้องแระแห่ กระเชอว่าเราทำ...” (สยาม สังวริบุตร , สัมภาษณ์ ,15 มีนาคม 2545)

อย่างไรก็ดี คุณสยามยังได้ฝากทัศนะเพิ่มเติมอีกด้วยว่า ผู้ผลิตที่ได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพนั้น เขา “ควรมีเสรีภาพหรือมีอิสระในการนำเสนอความคิดต่างๆ สู้ผู้ชม” เพื่อช่วยให้เกิดความหลากหลายในด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ ไม่ใช่อยู่ในกรอบที่สังคมล้อมเอาไว้เช่นทุกวันนี้ และต่อคำกล่าวที่หลายๆ คนชอบพูดกันว่าผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ไทยมีเสรีภาพในการผลิตมากเกินไปขอบเขตนั้น คุณสยามมองว่าจริงๆ แล้วผู้ผลิตไม่ได้มีเสรีภาพมากมายดังเช่นในคำกล่าวนั้น เพราะในบางอย่าง บางเรื่อง ผู้ผลิตก็ไม่สามารถไปแตะต้อง หรือนำมาผลิตเป็นรายการละครโทรทัศน์ได้

“เสรีภาพมันก็ต้องมีขอบเขตในทุกอย่าง ไม่มีเสรีภาพที่ไม่มีขอบเขตในโลกนี้ แต่เมืองไทยนี่น่าสงสาร ทำงานอะไร ก็เนี้ย ก็ไม่ได้ ถ้าอยากจะขอก็จะขอตรงนั้น พี่คิดว่าทุกคนทำงานกันเต็มที่แล้วนะ ความคิดสร้างสรรค์ในงานสร้างการทำภาพ แนวคิดอะไรต่างๆ คนไทยไม่ได้ให้น้อยหน้าคนอื่น แต่มันติดเรื่องนี้

แหละ ตรงนี้สังคมเป็นคนขีดเส้นทั้งนั้น แล้วสังคมก็กลับมาด่าเรา” (สยาม สังขวิบุต, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2545)

“...แต่เสรีภาพอะไรในประเทศไทยนี้ พี่ว่าเสรีภาพก็ยังไม่เหมือนเดิม ทุกวันนี้ที่คุณว่ากันว่าน่าเน่า เพราะมันไม่ได้ไปไหน เพราะไม่รู้จะทำอะไรที่ต่างสถาบันต่างๆ บ้างได้ไหม? ทำเรื่องพระได้ไหม? ข้าราชการเลวได้ไหม? ไม่ได้ ให้ทำอะไรละ? ทำได้แต่ผิวเมียดีกัน ผรงทำได้ไหม? ได้ ใครเค้ก็ด่าได้ถ้ามันเป็นเรื่องจริง เพชรชานูนี่น่าทำไหม? ทำได้ไหม? พระมีเมียเนี่ยทำได้ไหม? ไม่ได้ ถามว่าสนุกไหม? สนุกสิ สนุกกว่าผิวเมียดีกันเยอะ....แต่มันมีกรอบของมันอยู่ที่เราไปทำ หรือไปแตะต้องไม่ได้ เสรีภาพมันก็เลยไม่เต็ม 100%” (สยาม สังขวิบุต, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2545)

คุณสยามได้ให้ทัศนะไว้อีกด้วยว่า ผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น เขาควรจะต้องเป็นผู้ที่ เริ่มจาก “การมีใจรักและและความอดทน”

“ถามว่าคนที่เข้ามาในอาชีพนี้ต้องทำอะไร ผมตอบได้อย่างเดียวว่า สิ่งแรกก็คงจะต้องมีใจรักและอดทนก่อน ก็ขอแค่นั้นครับ ...เพราะว่ารอบตัวเราจะมีแต่คนคอยขัดแข้งขัดขาเรา ไม่ให้เราสำเร็จ ถ้าใจไม่รักพอ...เดี๋ยวก็หมดแรง” (สยาม สังขวิบุต, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2545)

นอกจากนี้ องค์ประกอบในเรื่อง “คุณภาพการผลิต” ก็ถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ไม่สามารถมองข้ามไปได้ เพราะเรื่องของคุณภาพถือเป็นหน้าที่ เป็นความรับผิดชอบที่ผู้ผลิตรายการทุกคนจะต้องให้ความสำคัญ ซึ่งตัวคุณสยามและบริษัทดาราวีดีโอ จำกัดก็ตั้งใจที่จะพัฒนาตรงจุดนี้มาตั้งแต่ในอดีต และพยายามที่จะทำให้อีกยิ่งขึ้น

“ในเรื่องคุณภาพการผลิตนั้น มันเป็นหน้าที่ของคนจัดละครอยู่แล้วนะ หน้าที่ที่จะต้องทำงานให้ออกมาดี มีคุณภาพ ส่วนคุณภาพด้านอื่นของเราเนี่ย เรื่องที่เห็นกันเนือๆ เลย ไม่ว่าจะเป็นแสง กล้อง เครื่องแต่งตัวอะไรต่างๆ สถานที่ สำหรับดาราวิดีโอ พี่คิดว่าเราตั้งใจพัฒนามาหลายปีแล้วนะ แล้วมันเปลี่ยนไปแล้ว จะสังเกตภาพของเรากับบริษัทดีด้า นี่ก็ต่างกัน ละครของเราจะเนียนกว่า เราตั้งใจทำ เราเสียงบประมาณไปเยอะ ของเรานี้มันเป็นภาพพจน์ ซึ่งมันต้องค่อยๆ แก่ แก่มาใช้ระยะเวลา ใช้งบประมาณพอสมควร หลังๆ นี้ทุกคนก็ชม เพชรตัดเพชรนี่ คนดูแล้วก็บอกนี่ดาราวิดีโอทำเหอ พี่ว่าคุณภาพทางด้านพวกนี้ เราเปลี่ยนนะ เราตั้งใจเปลี่ยน เราเปลี่ยนไปแล้วด้วย นั่นคือคุณภาพที่คุณเห็นได้...” (สยาม สังวริบุตร , สัมภาษณ์ , 15 มีนาคม 2545)

แต่องค์ประกอบในเรื่องคุณภาพของการผลิตนั้น คุณสยามยังให้ทัศนะเพิ่มเติมอีกด้วยว่าจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบเรื่องช่องหรือสถานีควบคู่ไปด้วย เพราะสุดท้ายแล้วสถานีก็คือผู้มีอำนาจสูงสุดในการควบคุมทุกอย่าง ด้วยเพราะสถานีคือเจ้าของเงิน ดังนั้น เขาก็มีสิทธิ์

“พูดได้เลยว่าคุณภาพของละครในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการเลือกเรื่องสถานีมีส่วนทั้งนั้น ช่องเป็นเจ้าของเงิน เขาเป็นเจ้าของ เขามีสิทธิ์ เราต้องเข้าใจตรงจุดนี้ ไซ...เราต้องรับผิดชอบต่อกันดู ต่อสังคม แต่ในตรงนี้ duty ต่อประชาชนมันมีนายทุนเข้ามา เป็นตัวแถม นายทุนเราไม่ว่านายสถานีหรือว่าเป็นโฆษณา ถ้าไม่มีเงินเราทำงานไม่ได้ แต่เค้าจ่ายเงินก็ต่อเมื่อเราทำเรตติ้งดี หรืองานที่ได้รับรางวัลเป็นที่โจทย์ชานกันของสื่อมวลชนหรือของประชาชน มันจะกึ่งๆ สวนทางกันทุกที อย่างพี่จะทำดาวพระศุกร์ ทำก็ทีก็ดัง แต่ก็โดนหนังสือพิมพ์ด่า ไม่ก็โดนคนอย่างหนู พวกเด็กมหาวิทยาลัยเค้านั่งว่างานไม่มีคุณภาพ ในขณะที่เราทำข้ามสี่พันดรเนี่ย เรตติ้งปานกลาง ไม่สูง คนในเมืองชมกันแล้วชมกันอีก แต่พวกคนใช้อาจจะไม่ดู คนต่างจังหวัดอาจจะไม่ดู เราก็เข้าใจเรื่องเหล่านี้นะ เราไม่รู้จะทำยังไง มันสวนทางกัน บางเรื่องมัน...อย่างสายโลหิตนี้ คนชอบปริมาณมากด้วย แล้วก็บวกค่านิยมอะไรต่างๆ นานๆ จะมีเรื่องอย่างนี้เข้ามา มันไม่ได้มีทุกเรื่อง ส่วนใหญ่เพื่อจะ command เรตติ้ง ในขณะที่เราต้องแข่งกัน 2 ช่อง ก็ต้องทำอะไรที่คนเค้าสนใจมากที่สุด ใครจะด่าอะไรก็ด่าไปสิ คุณไม่ได้

มาจ่ายเงินเดือนพี่นี่ อะไรต้องทำก็ทำ วิธีการก็คือบันทึงเราก็พยายามเป็นส่วนใหญ่ไว้ ไม่งั้นเราเลี้ยงตัวเองไม่ได้ ก็ปีนึงก็จะทำหนังสือที่คุณเรียกว่าคุณภาพทั้งหลาย 2-3 เรื่องต่อปีอะไรก็ว่าไป...” (สยาม สังวริบุตร , สัมภาษณ์ ,15 มีนาคม 2545)

จากประสบการณ์ในการทำงานอันยาวนาน ทำให้คุณสยามให้ความเห็นว่า **“งบประมาณและการจัดสรรเวลา”** ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอีกสิ่งหนึ่งที่คุณผลิตรายการละครโทรทัศน์จำเป็นจะต้องรู้

“งบประมาณกับเวลาเป็นตัวสำคัญที่สุดที่คุณจะต้องรู้ในการผลิตทุกอย่างในโลกนี้ *time and money* 2 อย่างนี้ ถ้ารู้จักและใช้เป็นทั้ง 2 อย่างนี้เป็นก็เรียบร้อย ไม่ว่างงานไหนในโลก” (สยาม สังวริบุตร , สัมภาษณ์ , 15 มีนาคม 2545)

คุณสยามยังกล่าวว่า **“การถ่ายทอดทางอาชีพ”** ในอาชีพนี้หรือการได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะตัวคุณสยามเองที่มาถึงจุดนี้ได้ก็เพราะได้แรงผลักดันจากคุณพ่อ คือ คุณไพรัช สังวริบุตร

“ผมเข้ามาตรงนี้ก็เพราะคุณพ่อสะ รัยละเอียดต่างๆ ก็จากคุณพ่อ เหมือนมารับหน้าที่ต่อจากคุณพ่อ คุณพ่อเป็นแรงบันดาลใจของครอบครัว นี่เป็นสิ่งที่คุณพ่อทำให้และเลี้ยงดูเรามาตั้งแต่เด็ก เราทานอาหารก็ได้จากเงินที่พ่อทำจากอันนี้ แล้วพอโตขึ้นมา ก็ดูแลรู้สึกว่าเป็นอะไรที่สุจริตและมันดี” (สยาม สังวริบุตร , สัมภาษณ์ ,15 มีนาคม 2545)

อย่างไรก็ดี การทำงานในด้านนี้ **“ความรู้ในด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์”** ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่คุณผลิตรายการทุกคนปฏิเสธไม่ได้ที่จะต้องรู้ด้วยเช่นกัน

“...เรื่องความรู้ด้านการผลิตละครนั้น ถือเป็นความรู้ที่ผู้ผลิตทุกคน พึงมี อย่างน้อยก็ต้องรู้ขั้นตอนการผลิต รู้จักพวกเครื่องมือเครื่องมือนี่ต่าง ๆ หน้าที่ของแต่ละบุคคล เหล่านี้เป็นต้น” (สยาม สังขวิบุต , สัมภาษณ์ ,15 มีนาคม 2545)

และองค์ประกอบสำคัญของการเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่คุณสยามได้ฝากไว้เป็นอย่างดีท้ายก็คือ “การมี connection หรือเส้นสาย” ทั้งนี้เพื่อเอื้อประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพนั่นเอง

“พี่มองว่าสิ่งสำคัญคนที่เข้ามาในวิชาชีพนี้ ควรจะต้องเป็นคนที่มี connection อีกต่างหาก เพราะ connection ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากในวงการนี้ นอกจากเงินและประสบการณ์ต่างๆ ที่บอกไปแล้ว ถ้าไม่มี connection ไม่มีอะไรทั้งสิ้น ถ้าเป็นอย่างนี้ ไม่ว่าจะทำอะไรมันก็เน่า... เมืองไทยมันก็ต้องมีทั้งนั้นแหละ ไม่ว่าจะงานอะไร ระบบเส้นสายเมืองไทย หนีไม่พ้น...” (สยาม สังขวิบุต , สัมภาษณ์ ,15 มีนาคม 2545)

3) คุณณัฐนันท์ จิววิงษ์

จากการทำงานด้านการผลิตรายการละครละครโทรทัศน์มายาวนานและจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของตัวเอง ทำให้คุณณัฐนันท์มองว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของความ เป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์คือ เรื่องของ “การมีใจรัก” เพราะมองว่าคนเรา ย่อมต้องเลือกในสิ่งที่ตนชอบ ตนถนัดเป็นสำคัญ และหากเริ่มต้นด้วยคำว่าใจรักเสียแล้ว เราก็จะ มีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการทำงาน และทำให้งานผลิตออกมาดี มีคุณภาพได้

“อาชีพผู้ผลิตละคร หรืออาชีพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็อาชีพอะไร เราก็ คงจะต้องเลือกที่จะทำในสิ่งที่เรารักและเหมาะสมกับการทำงานในแต่ละอาชีพ นั้นๆ มากกว่า เพราะคนเรามันไม่เหมือนกัน ความถนัดมันต่างกัน และมันมี ความชอบ มีอะไรที่ต่างกัน แต่คิดว่าความรักในอาชีพนั้นสำคัญที่สุดนะ เพราะถ้าเกิดไม่มีใจรักในงานที่จะทำเสียแล้ว งานก็คงออกมาไม่ดี มันเหมือน

ฝันๆ ทำอะไรไปเรื่อย ๆ แต่ถ้ามีความชอบอย่างมากเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว อะไรๆ ก็ได้ ก็ง่ายไปหมด” (ณัฐนันท์ จิววิงษ์, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2544)

และถึงแม้บุคคลคนๆ นั้นจะไม่มีความรู้ในด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์มาก่อนเลยดังเช่นตัวของคุณณัฐนันท์เอง แต่เพราะอาศัยความมีใจรักเป็นจุดเริ่มต้น ก็จะช่วยเป็นตัวผลักดันให้ต้องขวนขวายหาความรู้ต่างๆ เพิ่มเติมได้ในที่สุด

“ใจรักนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดจริงๆ ตัวอย่างตนเอง ตอนแรกตนก็ไม่ได้มีความรู้อะไรด้านนี้เลยอย่างที่บอก แต่ก็อาศัยประสบการณ์ในการอยู่ตามกองถ่ายของคุณพ่อ นอกจากนี้ยังไปขวนขวายหาที่เรียน ตอนนั้นจำได้ว่าไปลงคอร์สอบรมของธรรมศาสตร์ เป็นการอบรมการผลิตรายการอะไรทำนองนี้ที่นั่นก็ดีมาก สอนให้หมดไม่ว่าจะเป็นการจับกล้อง การถ่ายทำ การเป็นผู้ประกาศ และอะไรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่างๆ ก็อาศัยความอยากรู้ อยากเห็นไปเรื่อย ๆ เก็บเกี่ยวความรู้และประสบการณ์เอา ยิ่งพอดีอาจารย์ที่นั่นเค้าถูกชะตา เค้าชอบที่เราฟิต เค้าก็เลยให้เราลองเครื่องมือต่างๆ บ่อยๆ บ่อยกว่าคนอื่น ให้ทำนั่น ทำนี่ จนในที่สุดก็กลายเป็นว่าทำเก่ง ทำเป็นมากกว่าเพื่อน มีประสบการณ์ในการทำมากกว่าเพื่อนที่เรียนด้วยกัน” (ณัฐนันท์ จิววิงษ์, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2544)

นอกจากนี้ จากประสบการณ์ของคุณณัฐนันท์เองที่ทำให้มองว่า “ประสบการณ์ตรงในด้านการผลิต” ถือเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของการเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์

“คงเป็นเพราะว่าโดยส่วนตัวแล้ว ไม่ได้จบด้านที่เกี่ยวข้องกับละครโทรทัศน์โดยตรงเลย เพราะจบมาจากทางด้านการบริหารการโรงแรม ซึ่งก็ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับการละครแต่อย่างใด แต่ที่เข้ามาทำงานในด้านนี้ได้เพราะอาศัยมีประสบการณ์ในการทำงานตรงจุดนี้มากกว่า อาศัยการลักจับเอาตามกองถ่ายก็จะทำให้สามารถทำงานตรงจุดนี้ได้ คือมันคงจะไม่ได้เป็นความรู้จากที่ได้ร่ำเรียนมา แต่ควรเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติจริงในกองถ่าย

เสียมากกว่า มองว่าตรงนี้สำคัญกว่า” (ณัฐนันท์ จิววงษ์ , สัมภาษณ์ ,30 ตุลาคม 2544)

ประสบการณ์จะช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้งาน ทำให้เกิดความเชี่ยวชาญในการทำงานจริงได้ ซึ่งคุณณัฐนันท์มองว่าสิ่งนี้สำคัญกว่าการศึกษาที่อาศัยเพียงแค่การเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ได้แต่ภาคทฤษฎี ไม่ได้มีโอกาสปฏิบัติงานจริง อย่างไรก็ตามหากบุคคลผู้นั้นเป็นผู้ที่มีทั้งความรู้ที่ได้จากการศึกษา และผ่านประสบการณ์ในการทำงานจริง บุคคลผู้นั้นก็ย่อมถือว่าพร้อมกว่าในเรื่ององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพ

“ประสบการณ์ในการทำงานถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดจริงๆ ในอาชีพนี้ ถ้าต้องให้เลือกคนมาทำงานในหน้าที่ตรงนี้แทน ก็ต้องเลือกคนที่มีประสบการณ์อย่างแน่นอน เพราะนั่นหมายถึงการเคยทำงานมาก่อนแล้ว มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้นๆ เป็นอย่างดี ไม่ใช่เด็กที่เรียนมาอย่างเดียว รู้แต่ภาคทฤษฎี ปฏิบัติไม่ค่อยได้ ตรงนี้ก็ถือว่าไม่ผ่าน เพราะหากรับมาก็ต้องมาเทรน มาเรียนรู้งานกันอีก ผู้คนที่เคยทำงานมาก่อนแล้วไม่ได้ ไม่ต้องทำอะไรเลย ค่าก็ทำของเค้าเป็นแล้ว แต่ถ้าเป็นคนที่ย่อมทั้งสองอย่างก็จะมีดีมารับเลย เพราะเค้ามีทั้งความรู้พื้นฐานที่ดี และมีการเรียนรู้งานมาแล้ว เค้าย่อมจะสามารถทำงานได้ และเค้าย่อมเป็นตัวเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งตรงจุดนี้คิดว่าสำคัญมาก...” (ณัฐนันท์ จิววงษ์ , สัมภาษณ์ ,30 ตุลาคม 2544)

นอกจากนี้ คุณณัฐนันท์ยังมองว่าผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น การเข้ามาหาประสบการณ์ในกองถ่ายถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด โดยสามารถหาประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งใดในกองถ่ายก็ได้ เรียนรู้งานด้านการผลิตทั้งของตนเองและของคนอื่นไปเรื่อยๆ ใไม่ช้าก็จะต้องเกิดความสำเร็จได้สักวัน ดังเช่น ความสำเร็จของคุณวรายุทธ มิลินทจินดา เป็นต้น

“คนที่จะมาทำอาชีพตรงนี้ควรจะเข้ามาเริ่มทำงานในกองถ่ายก่อน คิดว่าเข้ามาทำได้ทุกแห่งที่อยู่ในกองถ่าย คือถ้าเค้าได้ทำงานอยู่ในกองถ่ายแล้ว ไม่ว่าจะตำแหน่งอะไร ก็สามารถที่จะก้าวมาเป็นผู้จัดได้ทั้งนั้น ตัวอย่าง

ที่เห็นได้ดีที่สุดก็คือ พี่ไก่ วรายุทธ ที่ทำงานอยู่เบื้องหลัง แล้วก็ได้มาทำงานเป็นผู้จัด แต่อย่างไรก็ดีสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ จะต้องเป็นคนที่ยากรู้ยากเห็นต้องหมั่นศึกษา เรียนรู้งานในกองถ่ายให้มากๆ คือไม่ใช่รู้แต่เพียงงานที่ตนทำอย่างเดียว แต่พยายามที่จะเรียนรู้งานของคนอื่นๆ ไปด้วย รู้ว่าเค้าต้องทำอะไรบ้าง ทุกคนในกองมีหน้าที่อะไร ต้องทำอะไร เราต้องรู้ให้หมด ก็คือ อาศัยความสนใจ ใครรู้ และประสบการณ์ที่มีอยู่ในการทำงานในกองถ่ายนั่นเอง...” (ณัฐนันท์ จิววงษ์ , สัมภาษณ์ ,30 ตุลาคม 2544)

และเพราะความที่คุณณัฐนันท์เข้ามาทำงานตรงจุดนี้ได้ด้วยเพราะการมองเห็นการทำงานของคุณพ่อที่เคยทำธุรกิจหนึ่งมาก่อนแล้วจึงทำให้คุณณัฐนันท์เกิดแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพเป็นผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ ด้วยเหตุนี้ คุณณัฐนันท์จึงมองว่าการได้รับ “การสนับสนุนหรือแรงผลักดันในด้านการประกอบอาชีพ” จึงเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญของความเป็นนักวิชาชีพด้านนี้

“บอกได้เลยว่าการได้รับการสนับสนุนหรือแรงผลักดันในการประกอบอาชีพนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะดูอย่างตัวเอง คนที่คอยให้ความช่วยเหลือมาตลอดก็คือคุณพ่อ เพราะที่บ้านคุณพ่อเคยทำธุรกิจหนึ่งอยู่ ก็อยู่กับสิ่งนั้นมาตั้งแต่เกิด เลยเกิดแรงบันดาลใจ ก็เลยอาศัยประสบการณ์ในการอยู่กองถ่ายตามคุณพ่อ...” (ณัฐนันท์ จิววงษ์ , สัมภาษณ์ ,30 ตุลาคม 2544)

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่คุณณัฐนันท์มองคือ ผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพนั้นจะต้องเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญในเรื่อง “คุณภาพของการผลิตรายการละครโทรทัศน์” โดยจะต้องมองรวมไปถึงองค์ประกอบทั้งหมดของการผลิตรายการละคร

“ผู้ผลิตรายการจะต้องมองคุณภาพทั้งองค์ประกอบทั้งหมดของการผลิตรายการละครเลย คือทุกองค์ประกอบต้องดี ต้องมีคุณภาพทั้งหมด มันถึงจะสามารถออกมาเป็นงานที่มีคุณภาพได้ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกเรื่อง การเขียนบท การเลือกผู้กำกับ นักแสดง เสื้อผ้า องค์ประกอบศิลป์ การตัดต่อ การเลือกสถานที่ และอะไรๆ ทั้งหมด ล้วนต้องมีคุณภาพ ภาพจะต้องออกมา

สวย คุณโทน เสื้อผ้าต้องถูกต้องเหมาะสม ฯลฯ นอกจากนี้จะต้องอยู่ในงบประมาณที่เหมาะสมด้วย ถึงจะเป็นการทำงานที่มีคุณภาพจริงๆ เพราะสิ่งนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ถ้าจะถามว่าจะทำงานเอาเงิน หรือเอากล่อง ขอตอบว่า “เอาทั้งสองอย่าง” เพราะเงินมันเป็นปัจจัยสำคัญ คนเราทำงานก็เพื่อสิ่งนี้ที่ไม่ปฏิเสธ ว่าพี่อยากได้เงิน แต่กล่องพี่ก็อยากได้ ดังนั้นพี่จึงต้องทำงานให้ออกมาดี แต่ถ้าจะเอาแต่กล่องอย่างเดียว อย่างนั้นก็ไม่ได้ อยู่นั่นมันก็ไม่ใช้การทำงานที่เป็นมืออาชีพ มืออาชีพต้องสามารถควบคุมได้ ต้องรู้อ่างบเท่านี้ ควรจะต้องทำให้ดีที่สุดให้ได้ ไม่ใช่บเท่านี้ทำไม่ได้หรอก มันต้องอาศัยเงินจำนวนมาก จึงจะสามารถทำงานให้ออกมาดีที่สุดได้ พี่ถือว่านั่นก็ไม่ได้เก่งอะไรเลย เพราะคนที่เค้าเก่งจริง เค้าต้องสามารถทำให้ดีได้ในระยะเวลาที่กำหนด ในบที่กำหนด” (ณัฐนันท์ จิววิงษ์, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2544)

อย่างไรก็ดี คุณณัฐนันท์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ผู้ผลิตไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยเดียวที่จะบ่งบอกคุณภาพของรายการละครโทรทัศน์ แต่ “ช่องหรือสถานีโทรทัศน์” ต้นสังกัด ก็ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะคอยควบคุมในเรื่องคุณภาพของรายการละครโทรทัศน์เรื่องนี้ๆ ได้ด้วยเช่นกัน

“และนอกจากจะมองในเรื่องคุณภาพการผลิตของบริษัทผู้ผลิตเองแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่ผู้ผลิตละครต้องคำนึงถึงก็คือ การควบคุมของช่อง เขาเป็นว่า พี่ขอตอบในนามของผู้จัดที่อยู่ช่อง 3 เลยแล้วกัน ไม่ใช่ว่าช่องอื่น ผู้จัดช่องอื่นไม่ดีนะ แต่มันเป็นสิ่งที่มองเห็นกัน ช่อง 3 นี้จะมีการควบคุมเรื่องคุณภาพมาก จะดูทุกกระบวนการ เพราะถ้าทำไม่ดี ก็ไม่ผ่าน นโยบายของทางช่องเข้มมาก พอถ่ายไปได้สัก 1 เดือน เค้าจะขอดูเทปแล้วว่าเป็นอย่างไร ถ้าไม่ดีตามที่เขาร้องการ ไม่ดีอย่างที่ได้ออกไว้ เค้าก็ให้ถ่ายใหม่ ถ่ายซ่อมเลย เค้าไม่แคร์ เค้าถือว่าต้องทำให้ดีตามมาตรฐานของเค้า งบเท่าไรเค้าไม่สน ยกตัวอย่างที่เห็นได้ชัด ก็เรื่ององค์ประกอบเสื้อผ้าต่างๆ ต้องให้ ถูกต้อง เหมาะสม การแต่งหน้า ต้องแต่งตามลักษณะตัวละคร แต่งคุณโทน หรือถ้าเวลาในบทเป็นเวลาตอนเช้า ก็ต้องถ่ายตอนเช้า ถ้ากลางวัน ก็ต้องถ่ายกลางวัน ไม่ใช่มาหลอกกัน เรื่องนี้คนดูเค้ารู้ เค้าไม่ใช่โง่ จะมาทำงานแบบสุกเอาเผากินไม่ได้ นี่เป็นมาตรฐานของคนทำละครช่อง 3 ที่มีมาตลอด และถ้าใครทำไม่ได้

ตามมาตรฐานของเค้า เค้าก็ยอมสามารถมีสิทธิพิจารณาไม่ให้ทำงานกับเค้าต่อก็ยอมได้ ...ที่ช่องเค้าจะขอดูเทปก่อนตลอด ไม่ใช่ถ่ายไปออกไป ของที่นี้ ต้องมีการมาดู มาหาที่ผิด มาดูความเรียบร้อยเสียก่อนทุกครั้ง ดังนั้นงานจึงออกมาดี ไม่ใช่ลวกๆ และไม่มียี่ดบเพราะเห็นว่าได้รับความนิยมนั่น” (ณัฐนันท์ จิววงษ์ , สัมภาษณ์ , 30 ตุลาคม 2544)

“จรรยาบรรณในวิชาชีพ” ถือเป็นคึกองค้ประกอบหนึ่งของความเป็นนักวิชาชีพ ด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่คุณณัฐนันท์ให้ความสำคัญ โดยคุณณัฐนันท์มองว่า ผู้ผลิตไม่ควรคำนึงถึงผลกำไรเป็นหลัก แต่ควรคำนึงถึงผู้ชมและสังคมบ้าง โดยอย่างน้อยก็ควรมีการสอดแทรกข้อคิด หรือคติเตือนใจต่างๆ แฝงไว้ในละครโทรทัศน์ที่ตนผลิต

“จำเป็นอย่างมากที่ผู้ผลิตรายการจะต้องเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพนะคะ ไม่ใช่คิดว่าคิดถึงแต่เรื่องของธุรกิจเป็นหัวใจหลัก อย่างนั้นไม่คงอยู่ไม่ได้นาน และคงไม่ได้ทำเพราะความรักจริงหรือค่ะ ...เขาควรให้อะไรกับสังคม คึ้นอะไรให้กับคนดูบ้าง อาจจะไม่ถึงกับเป็นสาระอะไรที่เป็นการสอน หรือ push มากๆ เพียงแค่สอดแทรกข้อคิด หรือคติเตือนใจต่างๆ เข้าไปในละคร พี่ว่ามันก็เป็นอะไรที่ดีที่สุดแล้ว...” (ณัฐนันท์ จิววงษ์ , สัมภาษณ์ , 30 ตุลาคม 2544)

คุณณัฐนันท์ยังให้ทัศนะอีกว่า จากประสบการณ์ของตัวเองนั้นทำให้มองว่า ความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครนี้ ควรมี “ความรู้เกี่ยวกับเรื่องรายการละครโทรทัศน์” บ้าง คือจะควรรู้ในแง่เกี่ยวกับกระบวนการในการผลิตละครทั้งหมด ในขณะที่เดียวกันก็ควรมี “ความรู้ในด้านอื่นๆ” ประกอบอยู่ด้วย ยกตัวอย่างเช่น ทางด้านจิตวิทยา, การจัดการ หรือการบริหาร เพราะคนที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ผลิตนั้นจะต้องเป็นผู้ที่รู้หมดในทุกๆ เรื่อง เพราะจะได้คุมคนได้ถูก ใช้คนได้ถูก

“การที่จะเป็นผู้จัดที่ดี มีความเป็นนักวิชาชีพอย่างที่ว่ากันนั้น พี่ว่านอกจากความรู้เกี่ยวกับทางด้านละครโทรทัศน์ที่ควรจะมีพื้นฐานอยู่บ้าง ก็ควรที่จะมีความรู้ทางด้านอื่นๆ ประกอบอยู่ด้วย เพราะคนที่เป็นผู้จัดละครได้นั้น ไม่สามารถที่จะเป็นได้หากมีความรู้เฉพาะเรื่องละครเพียงอย่างเดียวได้หรอก

แต่จะต้องเป็นคนที่รู้ไปหมด จะต้องเอาความรู้ เอาศิลปะของความรู้ด้านอื่นๆ มาผสมด้วย เช่น ทางจิตวิทยา ทางด้านการบริหาร การจัดการต่างๆ ก็ต้องรู้เรื่องเกี่ยวกับกระบวนการผลิตละครทั้งหมด รู้ตั้งแต่สภากระเบื้องยันเรือรบ เพื่อจะได้สามารถเอามาปรับใช้ในการทำงานให้ได้ นอกจากนี้ควรจะต้องเป็นคนที่รู้ดี รู้ให้มากกว่าคนทำงานคนอื่นๆ ในกองเสียด้วย เราเป็นนายคน เป็นคนคุม เขา เป็นเจ้านาย หากเราไม่มีความรู้อะไรเลย เราก็ไม่สามารถที่จะไปสั่งสอน หรือบงการอะไรเขาได้ เราจะต้องรู้ไปหมด เพื่อที่ว่าเราจะได้สั่งเขาแล้วเขาไม่มาว่าเอาล้งหลังว่าไม่มีสมอง เป็นเต่าล้านปี เค้าไปกันถึงไหนแล้ว คือคนที่ จะมาสั่งคนอื่นได้นั้น จำเป็นที่จะต้องเป็นคนที่มีเรื่องต่างๆ มากกว่าเขา...” (ณัฐนันท์ จิววิงษ์, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2544)

ที่สำคัญ ควรจะต้องเรียนรู้ลักษณะงานและการทำงานในกองถ่ายละคร โทรทัศน์เป็นอย่างดี รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานทุกคน

“ควรจะมีลักษณะงานต่างๆ ในกองถ่าย รู้ว่าหน้าที่นั้นๆ เป็นอย่างไร เราจะได้รู้ว่าใครเหมาะกับตรงไหน ใครควรทำอะไร เราจะได้ใช้คนได้ถูก อย่างที่เองก็ถือได้ว่ารู้มาหมดแล้วเหมือนกัน เพราะตอนแรกเริ่มนั้นก็ทำมาเองหมด และทำอะไรได้เกือบหมด ไม่ว่าจะเป็นตัดต่อ หรือถ่ายภาพ แต่โอเคว่า คงไม่เก่งเท่าคนที่เค้าทำหน้าที่ตรงนั้นโดยตรง แต่ก็รู้ และทำเป็น ยิ่งในตอนแรกๆ นั้น เริ่มตั้งบริษัทเอง ทำหมดตั้งแต่งานบริหารไปจนถึงงานเสมือน รับโทรศัพท์เองเลย ส่งจดหมายเองเลย หรือหาลูกค้า deal กับลูกค้าต่างๆ ก็เลยทำให้รู้หมด ซึ่งตรงจุดนี้ก็ดี” (ณัฐนันท์ จิววิงษ์, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2544)

อย่างไรก็ดี ด้วยประสบการณ์การทำงานที่ยาวนานของตัวเอง คุณณัฐนันท์ได้ให้ทัศนะอีกด้วว่า นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์จะต้องเป็นผู้ที่ **“มีความคิดสร้างสรรค์”** ช่างจินตนาการ ต้องเป็น **“นักอ่าน”** ที่ช่างจด ช่างจำ เพราะจะช่วยเสริมในเรื่องการคัดเลือกบทบาทและนักแสดงให้กับละครของตนเองได้

“พี่ว่าคนที่จะมาทำอาชีพตรงนี้ได้ควรจะเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์และช่างฝันพอสมควร ต้องมีการสังเกต ช่างอ่าน ช่างจำ ช่างจินตนาการ ช่างฝันอย่างไร อย่างพี่นี่ก็เป็นคนชอบฝัน ชอบจินตนาการว่าถ้าเรื่องนี้ เขาคนนี้นำมาแล้วจะเป็นอย่างไร ชอบความเปลี่ยนแปลง ชอบลอง พี่ชอบเอาคนที่มีความเร็กเตอร์แบบนี้มาเปลี่ยนบทบาท เปลี่ยน look ให้แตกต่างออกไป มันก็ดีนะ พี่รู้ว่าบางคนเค้าเล่นได้ ทั้งๆ ที่หลายๆ คนในตอนแรกๆ ก็ไม่เห็นด้วย แต่พี่ว่ามันได้นะ อย่าง “เบนซ์ พรชิตา” ตอนเล่น “เมียหลวง” นั้นไม่มีแต่คนท้วงว่ามันจะเล่นไม่ได้ มันยังไม่เคยมีแฟนด้วยซ้ำ แต่พี่ว่ามันเล่นได้ พี่รู้ดีเพราะมันเป็นเด็กของพี่ พี่ดูออก ก็เลยให้ลองเล่นดู แล้วเห็นไหม มันก็ดังไปเลย คนก็ฮือฮา ยิ่งในตอนแรกๆ นั้น ถึงหลายๆ คนจะท้วงว่ามันไม่เข้าไม่เหมาะสม แต่เห็นไหม ทุกคนก็ยังติดตามดูว่ามันจะออกมาเป็นอย่างไร เหมือนกับว่าพวกเขาติดตามรอดูยิ่งกว่าเก่าเสียด้วยซ้ำ” (ณัฐนันท์ จิววิงษ์ , สัมภาษณ์ ,30 ตุลาคม 2544)

และสิ่งสำคัญที่สุดท้ายที่คุณณัฐนันท์ได้ทิ้งท้ายไว้ก็คือ การทำงานด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้นเป็นงานศิลปะ ดังนั้น มันไม่มีถูกหรือผิด ไม่มีสูตรตายตัวว่าทำเรื่องนี้แล้วต้องดัง ได้รับความนิยมสูง แต่งานประเภทนี้มันต้องอาศัยความเข้าใจ ต้องอาศัย “การเอาใจคนดู” เป็นสำคัญ

“การทำงานประเภทนี้ มันเป็นงานศิลปะ มันต้องเล่นกับใจคน แล้วใจคนเราก็ไม่ใช่สิ่งเที่ยงแท้ แน่นนอน หรือสิ่งที่วัดได้ มีเปลี่ยนแปลง โดเลอยู่ตลอด มันก็เลยคาดเดาลำบาก ถือว่างานนี้เป็นงานที่ต้องเอาชนะใจคนเลยที่เดียว ต้องเอาใจเค้าให้ถูก บางที บางเรื่องเราคิดว่าจะดังแน่เรื่องนี้ แต่บางทีก็ไม่ดัง ไม่เป็นที่พูดถึงอย่างที่เราคิด แต่กับบางเรื่องที่เราเห็นว่ามันน่าจะดี พอใช้แต่กลับกลายเป็นว่าถูกใจคนดู ดังเบรียบร้างไปเสียนี้ สรุปว่ามันก็ต้องขึ้นอยู่กับชั่วโมงบิน และอะไรที่วัดไม่ได้พอสมควร เพราะนี่มันเป็นงานศิลปะ ศิลปะไม่ใช่สิ่งที่ว่า $1 + 1 = 2$ เพราะถ้าใช่ มันก็เป็นอะไรที่ตายตัว ใครทำก็ต้องถูก ต้องดังไปหมด แต่นี่มันไม่แน่นอน ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องใดๆ ...” (ณัฐนันท์ จิววิงษ์ , สัมภาษณ์ ,30 ตุลาคม 2544)

4) คุณมยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช

คุณมยุรฉัตรมองว่าองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบแรกที่จะทำให้บุคคลคนนั้นได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์คือ องค์ประกอบในเรื่อง “ใจรัก” คือเขาจะต้องเริ่มจากการเป็นผู้ที่มีความรักและทุ่มเทให้กับการทำงานก่อนเป็นสิ่งสำคัญ

“สำคัญคือจะต้องรักในงาน จุดหนึ่งที่สำคัญคือเราต้องรักในงาน แล้วก็ทุ่มเทการทำงานให้เยอะๆ ต้องมีความละเอียดละออในการทำงาน แล้วก็ต้องให้ใจกับทีมงานที่เขามาร่วมงานกับเรา” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ “การศึกษาอบรมในด้านนิเทศศาสตร์” ก็ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญลำดับต้นๆ ที่จะมองข้ามไปไม่ได้ เพราะจะทำให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ถึงทฤษฎีต่างๆ ด้านการผลิตซึ่งถือว่าเป็นก้าวแรกของการทำงาน และเมื่อได้รับการศึกษาในเบื้องต้นแล้ว “ประสบการณ์ในการทำงาน” ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราได้เรียนรู้ถึงการทำงานจริง ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นได้มากที่สุด ซึ่งบุคคลที่จะถือได้ว่ามีความเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้ก็ควรจะมีทั้งสองอย่าง คือมีทั้งทฤษฎีที่ได้จากการเรียนรู้ในสถาบันและประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานจริง

“การศึกษาพวกทฤษฎีการปฏิบัติต่างๆ ทางนิเทศศาสตร์นั้น จะว่าไม่มีผลมันก็ได้ มันก็มีผลด้วย เพราะไม่งั้นจะเรียนกันไปทำไมทางด้านนิเทศศาสตร์ แต่ว่าการที่เรียนมาแล้วนี้ มันขึ้นอยู่กับตัวบุคคลว่าคุณทำแต่เฉพาะในทฤษฎีที่คุณเรียนมาหรือเปล่า? เพราะว่าการเรียนมันคือการเรียนรู้ในทฤษฎีในการวางแผนงานอะไร ซึ่งก็เป็น step แรกของการทำงาน แต่พอมาถึงการทำงานจริงๆ แล้วนี้ ทฤษฎีเหล่านั้นมันไม่ได้เอามาใช้ คือมันเอามาใช้เฉพาะในช่วงของการบริหารงานในช่วงแรกๆ แต่ว่าพอถึงการผลิตแล้ว ในขบวนการของการผลิต เราจำเป็นที่จะต้องลงไปคลุกมาก แล้วก็ต้องเรียนรู้ถึงปัญหาเฉพาะหน้าที่มันเกิดขึ้นได้ในทุกๆ วัน และในทุกๆ เวลา ซึ่งในทฤษฎีจะไม่มีสิ่งเหล่านี้เราจะได้จากประสบการณ์ ซึ่งมันจะต้องบวกกันระหว่างทฤษฎีที่เรียน

กับประสบการณ์ที่เราจะต้องพบปะ ...ก็คือควรมีทั้งสองอย่าง” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

คุณมยุรฉัตรได้มองรวมไปถึงว่า “การถ่ายทอดทางอาชีพ” ถือเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นี้ ด้วยเพราะส่วนใหญ่คนที่ง้าวมาเป็นผู้จัดหรือผู้ผลิตรายการล้วนเริ่มต้นมาจากอาชีพนักแสดงก่อน หรือมาจากอาชีพที่เกี่ยวข้องในการผลิต ดังนั้น จึงต้องอาศัยการถ่ายทอดและการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้างที่จะสามารถให้ความช่วยเหลือแก่เราได้ตรงจุดนี้ ซึ่งคุณมยุรฉัตรเองก็ถือเป็นตัวอย่างที่ดีของการเข้ามาทำงานตรงจุดนี้ได้ โดยอาศัยการถ่ายทอดทางอาชีพผ่านทางอาชีพนักแสดง

“การถ่ายทอดทางอาชีพนั้นพี่ว่าเป็นสิ่งสำคัญนะ เพราะคนที่ง้าวขึ้นมาเป็นผู้จัดก็คือ ส่วนใหญ่จะมาจากนักแสดงก่อน หรือว่ามาจากผู้ช่วยผู้กำกับ หรือว่ามาจากผู้กำกับ อะไรอย่างนี้ คือมันต้องง้าวขึ้นมาหลายระดับมากๆ ต้องมีคนที่จะคอยให้ความช่วยเหลือเราได้ตรงจุดนี้ ถ้าเราไม่ได้มีพื้นฐานของงานอยู่ อย่างสมมติว่าลูกพี่นี้ เขาจะได้เปรียบ เพราะว่าพี่ทำอยู่แล้ว เขาก็จะสืบทอดงานของครอบครัวไป...” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

“ดูอย่างตัวพี่เอง...พี่เริ่มมาจากการเป็นนักแสดงก่อน เป็นนักแสดงมาตั้ง 10 ปี ถึงได้ง้าวมาเป็นผู้จัด เก็บประสบการณ์มาเรื่อยๆ ได้รับความช่วยเหลือ คำแนะนำจากบุคคลที่แวดล้อมที่เคยทำงานด้วยมาก็หลายท่าน จึงทำให้มาถึงจุดนี้ได้” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

องค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่คุณมยุรฉัตรมองเห็นว่ามีความสำคัญต่อการเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ด้วยก็คือ องค์ประกอบใน “เรื่องของเส้นสาย” เพราะการที่ใครสักคนจะง้าวเข้ามาเป็นผู้จัดหรือผู้ผลิตนั้น มันไม่ใช่เรื่องง่าย มันต้องอาศัยการ

รู้จักคนเยอะ การมีเส้นสายในคนกลุ่มต่างๆ รวมถึงกลุ่มนักแสดง ก็จะช่วยเอื้อประโยชน์ต่อการทำงานในอาชีพนี้ได้

“นอกจากนี้ พี่บอกว่าได้เลยว่าเส้นสายคนรู้จักเป็นสิ่งสำคัญ เพราะมันไม่ใช่เรื่องง่ายที่ใครคนหนึ่งจะก้าวเข้ามาเป็นผู้จัด มันต้องฝ่าฟันอะไรเยอะ ต้องรู้จักคน รู้จักเส้นสาย รู้จักนักแสดง ทำให้เขาเชื่อใจ ไว้ใจในตัวเรา อันนี้สำคัญที่สุด แล้วอะไรๆ มันก็จะง่ายขึ้นเอง เพราะถึงแม้ว่าเราจะรำเรียนมาในสายวิชาชีพนี้ แต่ถ้าเราไม่รู้จักใครเลย มันก็ไม่มีประโยชน์... พี่ถึงบอกว่าการที่เราารู้ว่าเรามีเส้นสายตรงไหนที่จะทำให้เราได้เข้าไปถึงสิ่งที่เราคิด มันสำคัญ ซึ่งบางครั้งเด็กหลายๆ คนก็จะน้อยอกน้อยใจว่าในที่สุดมันก็คือเส้น แต่ว่าด้วยความจริงมันไม่ใช่” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

องค์ประกอบอีกข้อที่คุณมยุรฉัตรฝากไว้สำหรับผู้ที่กำลังก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ก็คือ “การเป็นคนรักการอ่านและการเขียน” เพราะถือเป็นหัวใจสำคัญในการนำสิ่งที่เราเคยอ่านไว้มาใช้ในการเลือกเรื่องที่จะผลิตละครได้

“...อีกอย่าง ควรจะเป็นคนที่ชอบเขียนหนังสือ อ่านหนังสือมาตั้งแต่แรก ตรงนี้คือสิ่งที่สำคัญมากเพราะว่าการที่เราเก็บสะสมสิ่งที่เราอ่าน เราทำอะไรอย่างนี้ได้ พอ ณ วันหนึ่งที่เราได้มาทำงานตรงนี้ มันทำให้เราสามารถดึงมันกลับมาใช้ได้หมด บางทีหนังสือบางเรื่องเนี่ย พี่อ่านมาเมื่อ 20 ปีที่แล้ว แล้วก็นึกได้ว่าเรื่องนั้นเราเคยอ่าน มันสนุกนะ อย่าง ‘เพลิงบุญ’ นี้คะ อ่านมานานมาก อ่านมานานมากจนกระทั่งมาเป็นผู้จัด แล้วอีกตั้งนานถึงได้เอามาทำหยิบมันขึ้นมา อะไรอย่างนี้นะคะ มันก็จะมีประโยชน์” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

ยิ่งไปกว่านั้น คุณมยุรฉัตรยังได้มองไปถึงเรื่องของ “คุณภาพและมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์” โดยถือว่าเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่นักวิชาชีพด้านการผลิต รายการละครโทรทัศน์พึงตระหนักถึงและให้ความสำคัญด้วยเช่นกัน

“ผู้จัดที่ได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพนั้นจำเป็นอย่างมากค่ะที่จะต้องให้ความสำคัญในเรื่องของคุณภาพการผลิต อย่างบริษัทของพี่ พี่จะคุณภาพเป็นหลักนะค่ะ จริงๆ แล้ว โปรดักชั่นของพี่นี่ถ้าดูแล้วจะรู้ว่าละเอียดมาก แล้วก็ไม่ได้ทำงานชนิดที่ว่าให้ผ่านไปวันๆ หนึ่ง คือรายละเอียดจะเยอะกว่าที่อื่น คือนั่นทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นเนื้อเรื่องทีเลือกมา...เน้นทุกอย่าง เน้นในเรื่องของคุณภาพ” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

นอกจากนั้น ต้องคอยพัฒนาปรับปรุงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

“นอกจากนี้ คนที่จะดำเนินธุรกิจนี้ได้จะต้องเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา อยู่แล้วค่ะ การทำงานต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ต้องตามตลาด ต้องตามคนดู ต้องตามนายทุน เพราะฉะนั้นตลอดเวลาของการทำงาน มันจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา มันไม่มีดีที่สุด มันต้องมีชิ้นที่ดีกว่าเสมอ” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

อย่างไรก็ดี คุณมยุรฉัตรได้ให้ทัศนะฝากเอาไว้ว่า การผลิตละครโทรทัศน์ที่หลายๆ คนให้คำนิยามว่าเป็น “ละครน้ำเน่า” นั้น ไม่ได้มีผลต่อการบั่นทอนความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ เพราะคุณมยุรฉัตรมองว่าละครก็คือละคร และน้ำเน่าที่ว่าก็ล้วนเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิต ถึงสิ่งที่เราพบเห็นอยู่ในทุกวันนี้ มันเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงเกิดขึ้นได้ในทุกครอบครัว ดังนั้น มันจึงไม่แปลกที่คนจะชอบเพราะความที่มันเป็นเรื่องใกล้ตัวดังกล่าว

“...แล้วถ้าจะบอกว่าผู้จัดมีอาชีพจะต้องผลิตละครน้ำดี ไม่ใช่ น้ำเน่าอย่างในทุกวันนี้ พี่ขอบอกเลยว่าละครก็คือละคร ละครคือสิ่งที่สะท้อนชีวิตคน ชีวิตคนเน่าไหม? ชีวิตคนเน่ากว่าละคร เพราะฉะนั้นทำไมคนถึงชอบดู

ทำไมละครน้ำเน่าถึงเรตติ้งดี เพราะมันใกล้ตัว มันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในทุกครอบครัว ทุกๆ ครอบครัว เพราะฉะนั้นอะไรที่ใกล้ตัวคนก็จะชอบ คนดูก็สามารถที่จะเป็นพระเอก-นางเอกได้ทุกคน ตรงนั้นคือสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แล้วมันก็จะวนมาสู่จุดที่พี่บอกว่าบางอย่างเราไม่สามารถแตะต้องได้ ตรงนั้นมันก็จะวนกลับมาตรงนี้ เหล่านี้คือสิ่งที่บรรดาผู้จัดเจออยู่ แต่ว่าคนดู หรือว่าคนนอกจะ “ไม่รู้ ไม่เข้าใจ” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ ตัวของคุณมยุรฉัตรเองได้ให้ความสำคัญเรื่อง feedback ต่างๆ ของคนดูเพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพของรายการละครของตัวเอง แต่ไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญจากสื่อเท่าไรนัก ด้วยเพราะมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่เป็นกลาง ขึ้นอยู่กับอะไรหลายๆ อย่างที่ไม่ได้มองที่คุณภาพของงานเพียงอย่างเดียว

“ในเรื่องของคำท้วงติง หรือเรื่องของ feedback ต่างๆ ที่ได้มาเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพของละครเรานั้น ถ้าจากสื่อนี้ก็จะมีนะคะ เขาก็จะเป็นสิ่งที่ดูไปตามลม คือ แล้วแต่ว่าใครจะขึ้นมาเบียด ใครจะขึ้นมามาก ใครจะขึ้นมาเส้นใหญ่ อะไรอย่างนี้มันก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ยังคงไม่เป็นกลางเท่าที่ควร แต่ว่าถ้าถามว่าพอใจ feedback จากคนดู จากประชาชนไหม พอใจมาก เพราะว่าทุกครั้งที่ไปที่ไหน ทุกคนก็จะพูดถึงงาน ทุกคนก็จะชื่นชม ซึ่งตรงนั้นมันทำให้เรามีความรู้สึกว่า ถึงจะยังงี้ก็แล้วแต่คนดูชอบ เราก็อเค” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

คุณมยุรฉัตร ได้มองอีกด้วยว่าในเรื่อง “จรรยาบรรณและความรับผิดชอบ” ถือเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงมี โดยเขาจะต้องหาทางสอดแทรกคติหรือแง่คิดเตือนใจต่างๆ แฝงไว้ในละคร โดยไม่ให้คนดูรู้สึก เพื่อที่ว่าเขาจะได้ซึมซับเอาสิ่งดีๆ เหล่านั้นเข้าไปผ่านการเปิดรับจากรายการละครโทรทัศน์

“พี่ว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่เขาจะต้องมีจรรยาบรรณ ความรับผิดชอบโดยในละครแต่ละเรื่องควรจะต้องมีจุดยืนสังคม คือจะต้องสอดแทรกอะไรเข้าไปในละครแต่ละเรื่อง ของพี่นี่ พี่จะวางเอาไว้เลย โดยที่ไม่ให้เขารู้สึก ไม่ให้คนดูรู้สึก

แต่ว่าเขาจะชิมเข้าไปเอง อันนั้นอยู่แล้ว ก็คือแฝงอะไรลงไป แฝงสิ่งที่สอน สอนเด็กบ้าง สอนพ่อแม่บ้าง เราก็จะใส่เข้าไป แต่ว่าคนไทยนะค่ะ ถ้าใส่อะไร มากๆ หรือว่าชัดๆ เขาก็จะไม่รับ..." (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ สิ่งสำคัญคือนักวิชาชีพจะต้องมีดุลยพินิจ คือจะต้องมีสำนึกต่อการนำเสนอภาพต่างๆ อะไรที่ล่อแหลมหรือเป็นภัยต่อสังคมก็ไม่ควรนำเสนอ เพราะอาจเป็นเหยี่ยงอย่างที่ไม่ดีในการนำไปปฏิบัติของเด็กๆ ได้

"...เรื่องเสรีภาพในการนำเสนอภาพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพวกฉาก Love Scene หรือฉากที่แสดงความรุนแรงต่างๆ นั้น อันนี้ที่ว่าควรอยู่ในดุลยพินิจของผู้จัดนะค่ะ ว่าจะมีสำนึกในสิ่งที่นำเสนอออกไปไหม ว่าอะไรที่ภัยต่อสังคม อะไรที่เป็นภัยกับเด็กเราก็ไม่ควรนำเสนอ เพราะว่าเด็กนั้นจะเชื่อในสิ่งที่เห็น คือเชื่อในละคร เชื่อในตัวละคร เป็นแบบอย่างมาพอสมควร ซึ่งตรงนี้ถ้าเรามีสำนึกชกนิดหนึ่ง เราก็ไม่ควรจะใส่ลงไป" (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

และในโอกาสนี้ คุณมยุรฉัตรก็ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเสรีภาพในการทำงาน ด้านการผลิตของเมืองไทยอีกด้วยว่ายังมีขีดจำกัดอยู่มาก ผู้ผลิตไม่มีเสรีภาพมากเท่าที่ควร เรื่องบางเรื่องก็ไม่สามารถนำมาผลิตเป็นละครได้ ด้วยเหตุนี้ มันจึงเป็นสาเหตุหนึ่งของการเข้าสู่วงจร "ละครน้ำเน่า" ซึ่งเป็นถือพื้นฐานอีกสิ่งหนึ่งที่นักวิชาชีพด้านนี้ควรทำความเข้าใจ

"ขอเสริมด้วยว่า คนที่จะก้าวเข้ามาเป็นผู้จัดละครที่เป็นนักวิชาชีพได้นั้น จำเป็นต้องรู้ด้วยว่าขีดจำกัดของละครไทยมันเยอะ เรายังไม่มีเสรีภาพในการทำงานเหมือนฝรั่งนะค่ะ คือมีกฎอะไรที่ไปแตะต้องไม่ได้อีกเยอะมาก ซึ่งบางทีคนดูนี่อาจจะไม่เข้าใจ ก็จะมองว่าทำไมละครถึงได้วนเวียนอยู่แต่อย่างนี้ ทำไมถึงไม่ไปตรงนั้น ทำไมถึงไม่ไปตรงนี้ แต่ถ้าเข้ามาทำงานแล้วจะรู้ว่ามันมีหลายจุดมากที่แตะไม่ได้ ตำรวจเลยไม่ได้ นักการเมืองเลยไม่ได้ ทหาร หรือว่าวงราชการ เราไม่สามารถไปแตะต้องอะไรอย่างนี้ค่ะ แค่ว่าพาดพิงมันก็ไม่ได้แล้ว

เพราะฉะนั้นการทำงานมันจะอยู่อย่างไรล่ะ มันก็ต้องวนเวียนกันอยู่แต่เรื่อง ในครอบครัว ผัว-เมีย-ลูก ผัวมีเมียน้อย เมีย... อะไรอย่างนี้ ก็จะต้องวนอยู่ แต่อย่างนี้ トラบไตที่ประเทศเรายังไม่เปิดกว้างที่จะรับ และเปิดโอกาสให้แสดง ถึงความเป็นจริงของสังคม ละครก็ทำอะไรไม่ได้ ละครก็วนเวียนแน่นอน” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ คุณมยุรฉัตรมองว่านักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์จะต้องเป็นผู้ที่ “มีความรู้ด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์” อย่างดีมาก โดยจะต้องรู้ถึงในเรื่อง กระบวนการผลิตและต้องเป็นผู้ที่สามารถดำเนินงานด้านการผลิตได้เป็นอย่างดี

“การที่จะเข้ามาเป็นผู้จัดที่ได้ชื่อว่าเป็นมืออาชีพได้นั้น ต้องรู้ไปหมดทุกอย่างในเรื่องการผลิตละคร ต้องรู้และทำทุกอย่างเป็นตั้งแต่เริ่มงาน คือหมายถึงว่าเริ่มตั้งแต่อ่านหนังสือ วางตัวละคร วางทีมงาน วางคอนเซ็ปต์ของงาน จนกระทั่งถึงกระบวนการของการผลิตออกมา คือต้องรู้และควบคุมทุกอย่าง” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช, สัมภาษณ์ ,28 มกราคม 2545)

อย่างไรก็ดี คุณมยุรฉัตรให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มเติมว่าการเป็นผู้ผลิตที่ได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพนั้นก็จำเป็นต้องรู้และเชี่ยวชาญทางด้านเทคนิคการถ่ายทำก็ได้ แต่ควรเป็นคนที่สามารถมองเห็นภาพรวมของการผลิตได้ และจะต้องรู้จักตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ในกองถ่าย ขนาดที่เรียกว่าสามารถที่จะลงไปทำได้ด้วยตนเองเลยก็เดียว

“มันก็ไม่ถึงขนาดที่เราต้องมีความรู้ เชี่ยวชาญด้านแสง เสียง มุมกล้องหรืออะไร การเป็นผู้จัดไม่จำเป็นถึงขนาดนั้น เพราะว่าจะมีคนที่เขาทำงานตรงนี้ แล้วเขาก็จะส่งมาให้เราดู เราก็เพียงแต่บอกว่าสวย ไม่สวย ขอตรงนี้ นิดหน่อยเท่านั้นเอง ประสบการณ์จะบอกเอง ไม่จำเป็นต้องเรียน... คือคุณภาพโดยรวม แต่ว่าถึงมุมกล้อง ถึงอะไรอย่างนั้นไม่ใช่ ไม่จำเป็น แต่เรื่องตำแหน่งการทำงานด้านต่างๆ นั้นจะต้องรู้หมด แล้วต้องสามารถที่จะลงไปทำได้ทุกตำแหน่ง แต่หมายถึงว่าในตำแหน่งของการผลิตที่ไม่ใช่ช่างนะคะ เพราะ

ในด้านช่างนั้นเราไม่สามารถที่จะเข้าไปทำได้” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

“นอกจากนี้ พี่ว่าเรื่องการตลาดและการใช้จิตวิทยาในการคุมคน นั้น เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่คุณผลิตรายการละครทุกคนควรรู้...” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

“งบประมาณ” และ “การจัดสรรงบประมาณ” ถือเป็นอีกองค์ประกอบที่สำคัญที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการจะต้องรู้และเข้าใจ ด้วยเพราะงบประมานนั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการผลิตเป็นอย่างมาก

“งบประมาณถือเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่คุณจัดละครจะต้องรู้ และเข้าใจ เพราะงบประมานนั้นมีผลต่อการผลิตละครมาก และจะต้องจัดสรรปันส่วนงบประมาณของตนได้อย่างดีและเหมาะสมด้วย เพราะคนเราทำงานเพื่อเงิน ถ้าเราทำงานแล้วเราไม่ได้เงินตามที่เราวางไว้ อะไรอย่างนี้ เราก็อยู่ไม่ได้ เพราะฉะนั้นงบประมาณก็ต้องเป็นส่วนที่สำคัญที่คุณจัดจะต้องรู้” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

สำคัญคือจะต้องเป็นคนที่มี “มีความอดทนสูง” ต้องทำใจว่าหน้าที่ตรงนี้มีความลำบากและไม่ได้เข้ามาเป็นกันได้ง่ายๆ เพราะอาชีพตรงนี้มันต้องอาศัยเวลายาวนาน และการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ ซึ่งเหล่านี้ล้วนต้องอาศัยความอดทน

“คนที่จะก้าวเข้ามาเป็นผู้จัด เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่ามีความเป็นนักวิชาชีพได้ พี่ว่าก่อนอื่นมันคงต้องเริ่มจากการเข้ามาศึกษาทำงานในขั้นแรกก่อน แล้วก็ดูว่าตัวเองชอบจริงไหม แล้วก็ต้องเป็นคนที่มีความอดทนเยอะๆ เด็กส่วนใหญ่มักจะไม่ค่อยอดทน แล้วก็มีความรู้สึกว่าคุณนั้นเข้ามาแล้วตัวเล็ก แต่ทุกคนเริ่มจากตัวเล็ก ต้องทำใจว่าทุกคนเริ่มจากตัวเล็กก่อนที่จะโต ทุกคน

ต้องเป็นเด็กก่อน เพียงแต่ว่าความอดทนในสิ่งที่คุณได้เจอ มันจะทำให้คุณมีประสบการณ์มากขึ้น แต่ว่าคุณจะทนได้นานเท่าไรที่จะก้าวออกไปต่อไปข้างหน้าหน้าคะ เพราะว่าถนนที่เด็กเริ่มเดินนั้นมันเพิ่งเป็นถนนต้นๆ มันต้องเดินไปอีกยาวไกลมากกว่าที่มันจะไปถึงจุดแห่งความสำเร็จ ที่เดินมา 30 กว่าปี 30 กว่าปีที่มายืนอยู่ในจุดที่ทุกคนเดินเข้ามาหา แล้วก็มาชื่นชม มันไม่ได้ใช้เวลาแค่ 3 ปี 5 ปี หรือ 10 ปี...และถึงแม้ว่าจะล้มลุกคลุกคลานมาเพียงใดก็ต้องอดทน สิ่งหนึ่งก็คือไม่มีอะไรที่ได้มาด้วยความสบายถ้าเราทำงาน” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช , สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

5) คุณยุวดี ไทยหิรัญ

คุณยุวดีได้ให้ทัศนะว่า สิ่งสำคัญอันดับแรกของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ก็คือ “**ความมีใจรัก**” คือคนที่เข้ามาทำงานในจุดนี้ได้จะต้องเป็นผู้ที่เริ่มต้นจากใจรักในการทำงานก่อน เพราะงานผลิตละครถือเป็นงานที่ต้องอาศัยเวลาและการทุ่มเท ดังนั้น ใจรักจึงถือเป็นจุดสำคัญจุดแรกที่นักวิชาชีพทางด้านนี้พึงมี

“คนทำงานเป็นผู้ผลิตละครเนี่ย ต้องเริ่มจากใจรักคะ ต้องรัก ต้องชอบมันจริงๆ ถึงจะอยู่ได้ เพราะว่ามันค่อนข้างเหนื่อย เวลาส่วนตัวก็ไม่ค่อยมี แล้วมันต้องทุ่มเท ต้องให้เวลากับมันมากๆ ดังนั้น ถ้าหากคิดว่าจะไม่สามารถอยู่กับตรงนี้ได้ ไม่ได้รัก ได้ชอบมันจริงๆ ก็ไปเสียเถอะ วางมันซะ แล้วเดินจากไปดีกว่า...” (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

“ยิ่งถ้าคนที่เข้ามาใหม่ๆ เรื่องใจรักยังเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะเขาจะต้องเผชิญบททดสอบอะไรอีกเยอะ ต้องมาเรียนรู้งานต่างๆ แต่ถ้าเขารักมันมากพอ...อย่างน้อยถ้าเขาไม่ ego เกินไป เขาก็เริ่มจากฝึกงาน เริ่มจากเรียนรู้ เขาก็น่าจะได้อะไรเสียอีก...” (ยุวดี ไทยหิรัญ, สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2544)

นอกจากรักในสิ่งที่ทำแล้ว คุณยุวดียังบอกว่าจำเป็นจะต้องทำในสิ่งที่ตนชอบด้วย ยกตัวอย่างเช่น การเลือกเรื่องที่จะมาทำเป็นรายการละครโทรทัศน์ ผู้ผลิตควรจะเลือกเรื่องหรือบทประพันธ์ในเรื่องที่ตนชอบ

“นอกจากนี้ พี่ว่าการที่จะเลือกเรื่องขึ้นมาทำสักเรื่องหนึ่ง ผู้ผลิตก็คงจะต้องเลือกเรื่องที่ตนชอบ... อย่างพี่เองพี่ต้องบอกว่าพี่ชอบทุกเรื่องค่ะที่เอาไปทำ เพราะถ้าไม่ชอบก็คงทำไม่ได้ คือมันเสียเวลาในการทำงานไปแล้ว แล้วทำทำไมถ้าไม่ชอบใช้ไหมคะ? ...ในมุมมองของพี่นะ เพราะฉะนั้น ต้องชอบที่สุด” (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

คุณยุวดีมองว่า “การศึกษาอบรมทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์” ถือเป็นสิ่งสำคัญที่นักวิชาชีพพึงมี แต่อย่างไรก็ดี หากไม่ได้ร่ำเรียนมาทางด้านนี้โดยตรงก็สามารถอาศัย “การเข้ามาทำงานจริง” อาศัย “ประสบการณ์ในการทำงาน” ก็สามารถทำให้เขาประสบความสำเร็จได้

“...ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ร่ำเรียนมาทางด้านนี้โดยตรง แต่พี่ว่าถ้าคนที่มีความสามารถจริงมันก็ไม่น่าจะมีอะไรที่จะยับยั้งหรือปิดกั้นเขาได้ เขาอาจจะขาดนิดหนึ่งคือประสบการณ์และความเข้าใจ แต่เมื่อเขาได้ลองมาทำงานจริงมาลองทำงานจริง เขาก็จะได้มันไป เพราะอยู่ๆ เขาจะพรวดพราดตรัสรู้ไปเลยก็คงไม่ได้ แม้แต่นักแสดงก็เหมือนกันค่ะ จะถามว่าวันหนึ่งจะเล่นเก่งระเบิดเถิดเทิงไปเลยไหม? ...ทุกคนต้องมี step มันต้องใช้เวลา ยกเว้นคนที่มีพรสวรรค์ชัดเจนอยู่ในตัวเขา นั่นก็เป็นโชคของเขาไป...” (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

นอกจากนี้ “การถ่ายทอดทางอาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์” ถือเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะการทำงานในด้านนี้จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญมาคอยชี้แนะ ซึ่งตัวคุณยุวดีเองก็ได้รับการถ่ายทอดทางอาชีพนี้มาโดยตลอดตั้งแต่เด็กๆ จึงทำให้เป็นแรงส่งให้ก้าวมาถึงจุดนี้ในทุกวันนี้ได้

“พี่พูดได้เลยว่าการถ่ายทอดทางอาชีพในอาชีพนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะมันต้องอาศัยผู้รู้มาคอยช่วยชี้แนะอะไรต่างๆ มากมาย อย่างตัวพี่เอง เด็กๆ ที่อยู่บ้านครูดอกดิน กัลยามาลย์ ซึ่งครูดอกดินทำภาพยนตร์ พี่ก็เป็นเหมือนเด็กในบ้านค่ะ ก็ทำงานในกองถ่ายทั่วไป ทำงานทั่วไป เสรีพ่น้ำ ทำกับข้าวเสิร์ฟอาหารปกติทั่วไป ตอนที่ชักอายุ เด็กๆ มากนะ แล้วก็พอโตมาหน่อยก็ทำงานในกองถ่ายเลย ครูดอกดินจะเป็นคนออกใบสั่งงานให้ทำงานให้เตรียมมันเตรียมนี่ จัดมันจัดนี่ เราก็จะเตรียมไป ตอนนั้นยังไม่โตมากนะคะ มันก็ยังไม่มีความรู้ที่ระบุเป็นชัดเจนว่าทำเสื้อผ้า ทำต่อเนื้องหรืออะไรก็ไม่รู้ ต้องเรียกว่าไม่รู้เค้าให้ทำอะไรก็ทำไป ก็ทำหน้าที่อยู่ตั้งแต่เริ่มไปกองถ่ายเมื่ออายุ 10 กว่าขวบก็เริ่มจบ ม.6 สมัยก่อนนั้นนะ พี่ไม่รู้ว่าจะเทียบกันยังไง แล้วพี่ก็ไปสอบเข้าช่างกล ปีนั่นช่างกลปทุมวันรับผู้หญิงเป็นปีแรก ก็สอบไม่ได้ ไม่รู้เรื่องกับเค้าหรอกก็ไม่เคยเรียนพิเศษอะไร ก็ทำงานกองถ่ายเรื่อยไปแต่ ก็น่าจะ 15-16-17 ก็ทำมาเรื่อยไปแต่เหมือนกับทำหลายๆ อย่าง ในกองถ่ายก็อาจจะรู้ว่าอ้อพอเข้าขึ้นมาพอไปถึงกองถ่ายต้องกินข้าวก็เป็นระบบ ทำมาจนกระทั่งมีครอบครัวไป แล้วก็อีกทีก็เริ่มโตขึ้น ก็ได้มีโอกาสทำงานกับคุณเปี้ยก โปสเตอร์ ก็เริ่มเข้าใจว่า อ้อเค้าต้องมีหน้าที่อย่างงั้นอย่างนี้กัน ก็รู้อะไรต่างๆ จากตรงนี้” (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

“หลังจากนั้น ก็ได้รู้เกี่ยวกับการทำอาชีพนี้ไปเรื่อยๆ ค่ะ เค้าบอกว่าวันนี้ต้องเตรียมอะไรบ้าง ต้องเอาไอนั้นนะ ต้องทำ ก็ทำเหมือนคนทำงานในกองถ่ายไปไม่มีหน้าที่เฉพาะเจาะจงชัดเจน หลังๆ ก็เริ่มสันทัดขึ้น คิดตามเค้าไปบ้างก็ไม่ใช่ระเบียบระบบจนกระทั่งโตขึ้นไม่ค่อยรู้หรอกจนกระทั่งโตขึ้นก็มีครอบครัวไป ก็ไม่เป็นระเบียบอะไร อาเปี้ยกก็เป็นระบบระเบียบ อ๊ะอันนี้ฝ่ายศิลป์ เค้าอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ยังไม่ค่อยเข้าใจ ไม่รู้หรอกค่ะ ตอนทำงานกับคุณดอกดินได้ทำงาน ก็เริ่มทำงานกับคุณเปี้ยกโปสเตอร์ นี่ก็ไม่ค่อยเข้าใจมาก คือเค้าให้ไปประสานงาน ตอนทำงานกับคุณดอกดิน ได้ทำงานเป็นผู้ช่วยทำกับแกจนอยู่ซักประมาณ ไม่ทันจบมาก ก็จบมั้ง แต่ก็ดีคือสุดท้ายแล้วก็แยกออกมาแล้วได้ทำงานกับหลายคน ก็ดูมันมีเป็นระบบเพิ่มขึ้น วันหนึ่งก็ได้ทำงานกับคุณยุทธนา มุกดาสนิท นะคะ ด้วยความที่วัยใกล้เคียงกัน ก็ได้มีการพูดคุย พี่ก็พยายามค่อยๆ จับทางว่า เค้ามีระเบียบกันอย่างไร เพราะเขาเรียน

มา เค้กก็จะพูดกันเราก็พยายามฟังปะติดปะต่อแล้วก็อ้อ มันอย่างนั้น เราก็เอาสิ่งที่เราในชีวิตมาประสานเข้ากับในสิ่งที่เค้กพูด เค้กวางแผนตรงที่เราเห็นก็พยายามเอามาชนกัน แล้วก็ประกอบอาชีพจากตรงนี้ ก็ทำหน้าที่ไปหลายปีนะคะ จนกระทั่งวันหนึ่งก็ไม่ค่อยดี ทำที่ก็ 2-3 เรื่อง จนกระทั่งวันหนึ่งงาน มันก็ซาลง เราก็ทำงาน หยุดบ้านเป็นระยะ บ้ามาเรีย คุณมาเรีย เกียรติบุปผานะคะ ก็มาบอกว่า ‘เฮ้ย! ทำละครดีกว่า’ ก็ไปทำให้เค้าเรื่องหนึ่ง เรื่องคุณปู่ชู้ซ่า ไปทำเป็นธุรกิจให้แก ก็ไม่ค่อยรู้เรื่อง ทำไม่เหมือนที่ที่เคยทำหนัง ระบบของ บ้ามาเรียคือระบบของละคร เท่าๆ ที่พี่รู้สึกนะ พี่ไม่รู้เพราะว่าเป็นคนมาทำละครที่หลังแล้ว เท่าที่เราเห็นมันดูว่างานละครจากและชิ้นมันเยอะกว่า ไม่มีผู้ช่วยเท่าที่พี่เห็น ไม่มีผู้ช่วยผู้กำกับ ผู้กำกับก็ทำ ก็เป็นคนขานฉากเตรียมงานหมด เป็นผู้ช่วยในตัวด้วย นัดหมายอะไรเอออย่างงี้มันไม่ไหวนี้หว่า ใช้ไม่ได้คะ พี่ก็พยายาม ตอนนั้นทำของ บ้ามาเรียเสร็จเรื่องหนึ่ง เรื่องคุณปู่ชู้ซ่า เอ๊ะทำไมมันงงๆ อย่างนี้ คือเราคือละครที่เราทำช่อง 3 ด้วยระบบการติดต่อตัวประสานงานมันก็ไม่เหมือนกันหนึ่งแล้ว ก็เริ่มเรื่องคือทำเรื่องใหม่ก็คือเรื่องลายหงส์ พี่จำไม่ได้ว่าตอนนั้นสถานีเค้กให้เรื่องมาหรือมีทราบดีทำให้ พอทำบิ๊ปปี้ก็เริ่มจัดระเบียบของตนเองใหม่ อย่างตอนนั้นมันก็ไม่มีผู้ช่วยผู้กำกับ ประสานงาน เสื้อผ้า ก็เริ่มจัดเป็นระเบียบของตัวเอง ตอนนั้นดูมาจากการทำงานหนัง ก็ต้องบอกอย่างนั้น เพราะว่าเราสนิทดีกว่า ก็จะบอกเป็นครุ่นคะ กับช่อง 3 ก็มีเรื่องที่เราเลือก หรือช่อง 3 เลือก เลือกมาแล้วก็หา Director ว่าชอบเรื่องนี้มั๊ย คุณนพพล ชอบลายหงส์ รียังไงเนี่ยคะ ก็มาทำกับคุณนพพล พี่ก็ทำงานเต็มตัว” (ยุวดี ไทยนิริฎ, สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2544)

“ความรู้ด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์” ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่นักวิชาชีพทางด้านนี้พึงมี เรียกได้ว่ายิ่งรู้มากก็ยิ่งเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้ผลิตเอง

“สิ่งสำคัญในการเป็นผู้จัดที่มีความเป็นนักวิชาชีพ พี่ว่าถ้าเขารู้เรื่องโครงสร้างหรือรายละเอียดในการผลิตละครมากเท่าไรมันก็ยิ่งดี คือมันจำเป็นอยู่แล้วว่าถ้าเกิดใครสักคนได้เป็นผู้จัด ได้เรื่องมาเรื่องหนึ่ง เขาจะต้องเสนอคนที่จะมาทำงานด้วยกับเขา ดังนั้น มันก็จะบังคับเขาโดยตัวของมันเองอยู่แล้ว

ว่าเขาจะต้องหาใคร มาทำหน้าที่อะไร ตัวอย่างเช่นเรื่อง Director ถ้าจะเลือกกันจริง มันไม่ใช่ใครก็ได้ ขอให้มันมีตัวมาแล้วกัน แต่ว่าเรื่องบางเรื่องอาจจะเหมาะกับคนบางคน แต่อาจจะไม่เหมาะกับคนบางคนก็ได้ อันนี้จึงเป็นองค์ประกอบในเรื่องการผลิตละครที่เราต้องรู้ นอกจากนี้ งานของเราเป็นไปในทางทิศทางใด และเค้าเห็นด้วยกับความคิดเห็นของเราเปล่า? มันคงบังคับไปในตัวว่าเมื่อขายงานเป็น ก็ต้องเลือกคนเป็น เมื่อเลือกคนเป็นก็ควรจะดูการตลาดให้เป็นด้วยอะไรทำนองนี้” (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

“การเข้าใจระบบการทำงานของสถานีโทรทัศน์” ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์จะมองข้ามไปไม่ได้ ผู้ผลิตจำเป็นต้องรู้ขั้นตอนในการดำเนินงานทั้งหมด เพื่อเราจำเป็นต้องติดต่อกับทางสถานีที่เป็นคนซื้องานของเขา มันเป็นเรื่องของระบบธุรกิจที่เราต้องทำความเข้าใจเพื่อที่จะไม่ต้องมาประสบปัญหาต่างๆ ในภายหลัง

“เรื่องงานโทรทัศน์เนี่ย สิ่งที่ต้องรู้อย่างมากก็คือเรื่องสถานีด้วยนะค่ะ ต้องรู้ว่าถ้าจะทำละครได้นั้นมันต้องเอาเรื่องไปเสนอสถานีก่อน ถ้าเขาซื้อก็แปลว่าทำได้ ถ้าเขาไม่ซื้อก็แปลว่าทำไม่ได้ มีกฎของเขาเพราะเขาเป็นคนซื้องานเรา เราต้องรู้ในจุดนั้นเพราะมันเป็นเรื่องของธุรกิจ พูดง่าย ๆ ก็คือ ต้องรู้เรื่องธุรกิจการผลิตละครด้วยละค่ะ สำคัญมาก...อย่างพี่เอง ครั้งแรกๆ ประสบปัญหาในการติดต่อประสานงานกับทางสถานี เพราะระบบที่เราทำหนังสือจะไปพูดกับเจ้าของบริษัทกับนายทุน พูดกับDirectorของเรา เราไม่รู้ว่ามันจะต้องทำเป็นเอกสารด้วย ต้องใช้เวลาสักกระยะหนึ่ง แล้วจึงค่อยเข้าใจว่ามันต้องเริ่ม ที่การคิว มันต้องเริ่มที่ระบบเอกสารก่อน ระบบเอกสารควรจะตั้งแน่นอนหรือว่าชัดเจน...” (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

“งบประมาณและการจัดสรร” ถือเป็นสิ่งสำคัญมากที่ผู้ผลิตที่ได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพจะต้องรู้อีกเช่นกัน

“งบประมาณก็ถือเป็นสิ่งจำเป็นมากที่ผู้จัดละครมืออาชีพจะต้องรู้ คือต้องรู้จักระบบการจัดการกับเงินที่ได้มาอย่างดีเพียงพอ อย่างที่เอง ตอนเริ่มไปทำช่อง 3 ใหม่ ๆ ก็ลำบากเหมือนกันค่ะกว่าจะรู้ระบบระเบียบและเข้าทางได้ ก็ต้องใช้เวลาอยู่หลายปีทีเดียว” (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

ในขณะเดียวกัน คุณยุวดีก็มองว่า เรื่องของ “คุณภาพและมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์” ก็เป็นประเด็นสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงตระหนักถึงและให้ความสำคัญ

“...พื้มองว่ามันต้องอาศัยองค์ประกอบหลายๆ อย่างที่จะทำให้ละครมีคุณภาพได้ และนั่นถือเป็นสิ่งที่ผู้จัดละครที่ดีพึงรู้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเลือกเรื่อง, การคัดเลือกนักแสดง, ผู้กำกับ หรือทีมงาน, ความถูกต้องสมจริงของเรื่องการทำภาพ มุมกล้อง แสง สี หรืออะไรต่างๆ มันร่วมกันทำให้ละครออกมาดูดี มีคุณภาพ ได้มาตรฐานได้ทั้งนั้น” (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

“รางวัลก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะช่วยบอกได้ว่างานที่เราผลิตออกไปนั้นมีคุณภาพหรือไม่ แต่เหนือสิ่งอื่นใด นั่นคือ เราต้องซื่อสัตย์กับอาชีพของเรา เรารู้ตัวเราเองว่าเราเริ่มเลอะเทอะ รีเปล่า เริ่มสนุกเอาเผากินหรือเปล่าหรือเรากำลังจะอยากได้อะไรมากไปกว่าที่เราจะขายฝันของตัวเองหรือเปล่า ถ้ามากกว่านั้นก็ต้องหยุดและทบทวนสักนิดหนึ่ง...” (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

อย่างไรก็ดี คุณยุวดีได้กล่าวเสริมไว้ด้วยว่าในเรื่องคุณภาพของรายการละครโทรทัศน์นั้น นอกจากปัจจัยด้านผู้ผลิตจะเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดความมีคุณภาพแล้ว ปัจจัย “ด้านช่องหรือสถานีโทรทัศน์” ก็มีผลสำคัญด้วยเช่นกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ

“เรื่องคุณภาพของละครนั้น เราจะมองกันแค่ว่าผู้ผลิตว่ามีหรือ
 ไม่มีความเป็นนักวิชาชีพอย่างเดียวมันไม่ได้หรอกค่ะ มันคงต้องมองย้อนกลับ
 ไปที่สถานี ที่ช่องด้วย เพราะทางช่องเขาก็มีมาตรฐานของเขาเองอยู่แล้วเช่นกัน
 เมื่อเขาคักเงินจ้างคุณแล้ว เขาก็ต้องเล็งผลสูงสุด อันนี้ที่พูดถึงในแง่ของธุรกิจ
 เป็นหลักนะคะ เพราะบางครั้งผลเลิศที่สุดในแต่ละมุมนะ บางทีผลงานสร้างก็
 ออกมาไม่ได้เรื่องเลยก็มี แต่เมื่อทำออกไปแล้วคนนิยมมากแล้วรายได้จาก
 โฆษณากลับมาสู่สถานี นั่นก็ถือว่าได้มาตรฐานของเขาแล้วก็ได้ค่ะ” (ยุวดี ไทย
 หิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

นอกจากนี้ คุณยุวดียังให้ทัศนะอีกด้วยว่า ผู้ผลิตที่ขึ้นชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพควรจะ
“มีจิตสำนึกที่ดี” ในการนำเสนอภาพต่างๆ หรือสอดแทรกให้ข้อคิด หรือแฝงคติดีๆ ให้กับคนดู

“มองว่าในฐานะคนผลิตละคร ผู้ผลิตควรจะต้องให้อะไรกับสังคม
 บ้าง ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมในเรื่องดีงามต่างๆ เรื่องการศึกษา วัฒนธรรม
 ขนบธรรมเนียม หรือประเพณีอันดีงามต่างๆ ของไทย... หรืออย่างน้อย ก็ควร
 จะแฝงคติเตือนใจที่จะช่วยส่งเสริมให้คนทำความดีกัน... ซึ่งพี่ว่าผู้ผลิตทุกคนก็
 คงจะตระหนักในเรื่องนี้กันเป็นอย่างดีแล้ว” (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ ,
 25 พฤศจิกายน 2544)

“สำหรับในเรื่องการนำเสนอภาพต่างๆ ที่หลายๆ คนมองว่ามัน
 แสดงความรุนแรงเกินไปในละคร และคนไทยชอบเห็นว่าการทำงานพวกนี้ไม่
 ค่อยดีนั้น พี่อยากให้มองว่าในบางสถานการณ์มันก็จำเป็นต้องใช้ เพื่อสื่อให้
 เห็นว่าการทำอย่างนี้มันไม่ดีอย่างไร แล้วมันจะได้รับผลร้ายอย่างไรในตอนท้าย
 แต่ไม่ได้เป็นแบบดูโหดร้ายจนเกินไปอย่างต้องเอาปืนจ่อข่มขืนมันก็ไม่เอา เรา
 รู้ตัวเอง เราสามารถเซ็นเซอร์ตัวเองได้นี่ค่ะ...” (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ ,
 25 พฤศจิกายน 2544)

“ภาพหรือพล็อตอะไรต่างๆ ที่มันดันไปคล้ายกับของเมืองนอกหรืออะไรนั่น...เหมือนหรือเปล่าที่ไม่รู้ละ แต่พี่มองว่าถ้าเกิดเขาทำเพราะในฐานะที่มันเป็นแรงบันดาลใจเราก็จะไม่ต่างกัน ถ้าเมื่อใจรักจะสร้างเรื่อง เล่าเรื่องประมาณนั้น พี่ไม่รู้ว่ามันเป็นการลอกเลียนแบบหรือเปล่า แต่มองในเรื่องของความเป็นแรงบันดาลใจเป็นหลัก เหมือนว่าเวลาเราไปดูหนัง เราก็มีสิทธิที่จะชื่นชมอะไรต่างๆ ในตัวหนังนั้นได้เพราะหนังมันดี แต่เวลาคุณจะทำเป็นเรื่องที่คุณจะทำ มันก็ต้องผ่านตัวคุณออกมา มันไม่ใช่ตรงมา มันต้องผ่านคุณออกมาอีกที ไม่ว่าจะเป็ความรูสึกหรืออะไรต่างๆ แล้วก็เรียบเรียงอีกทีหนึ่ง แล้วมันจึงถ่ายทอดออกมาเป็นแบบคุณ เป็นในลักษณะของคุณเอง...พี่มองว่ามันเป็นอย่างนั้น” (ยูวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

นอกจากนี้ จะต้องเป็นผู้ที่สามารถ “คาดเดาและประเมินสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น” ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

“พี่มองว่าคนที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพในด้านนี้ได้นั้น จะต้องเป็นคนที่เก่งและคาดหวังและประเมินสถานการณ์ได้พอสมควร มันอาจจะไม่แจ๊คพอด แต่มันก็หมายความว่าสิ่งที่คุณเลือกนั้น คุณคงต้องประเมินสถานการณ์มาแล้วขั้นหนึ่ง” (ยูวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

“การรู้จักคนหรือการมี connection” ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยเสริมความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์อีกประการหนึ่งที่คุณยูวดีเห็นว่ามองข้ามไปไม่ได้ เพราะเพียงแค่การหาเรื่อง หาบทประพันธ์ หากผู้ผลิตไม่รู้จักนักประพันธ์เป็นการส่วนตัว ก็ยากที่จะมีโอกาสซื้อเรื่องหรือบทประพันธ์นั้นๆ มาผลิตได้ทัน

“...ต้องเป็นคนที่ย่างขวาง มีconnection และรู้จักคนพอควรนะคะ โดยเฉพาะเรื่องการซื้อบทละครโทรทัศน์ที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของรายการละคร เพราะเหตุว่าเวลาจะหาเรื่องแต่ละเรื่องก็ยากพอสมควรนะคะ ขนาดตัวพี่เองพี่ยังมีโอกาสซื้อเรื่องทันสมัยน้อยมาก แข่งไม่ทันกับใครเขา เรื่องของนักประพันธ์ บทประพันธ์เนี่ยก็ไม่ค่อยทัน ยกเว้นที่ใครที่พอรู้จักแล้วเขาโทรมา

บอกว่าเอาเรื่องนี้ใหม่คะ? เอานี่ใหม่? ถึงจะได้เรื่องกับเขา..." (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

และองค์ประกอบสุดท้ายที่คุณยุวดีมองว่ามีความสำคัญก็คือ นักวิชาชีพจะ "ต้องมีสนิยมที่ดีในการเลือกเรื่อง" ที่จะนำมาผลิตนั่นเอง

"...ผู้จัดละครจะต้องเป็นผู้ที่มีรสนิยมในการเลือกเรื่อง ในการผลิตละครด้วย เขาจะต้องมองออกว่าถ้าหยิบเรื่องนี้มาแล้วจะต้องดัง ต้องเป็นที่พูดถึง ต้องรู้จักที่จะเลือก พุดง่าย ๆ ก็คือต้องมีรสนิยมที่ดีนั่นเองคะ" (ยุวดี ไทยหิรัญ , สัมภาษณ์ , 25 พฤศจิกายน 2544)

6) คุณพิศาล อัครเศรณี

ในทัศนะของคุณพิศาล อัครเศรณีนั้น คุณพิศาลมองว่าความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น ต้องเริ่มจากองค์ประกอบในเรื่องของ "ประสบการณ์ในการทำงานอันยาวนาน"

"แต่ถึงแม้ว่าอย่างไร ในความรู้สึกของผม ผมก็มีความรู้สึกที่ว่า 'นักวิชาชีพ' คำๆ นี้ต้องมาจากประสบการณ์ จากชีวิตการทำงานที่ยาวนาน เป็นสำคัญ จึงจะถูกกำหนดได้ว่าเป็นนักวิชาชีพ..." (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

เรียกได้ว่า "ประสบการณ์" จะเป็นครูสอนทุกอย่างให้กับผู้ผลิต ที่การเรียนการสอนในห้องเรียนอาจให้ได้ไม่เพียงพอ จำต้องมาหาเพิ่มเติมในกองถ่าย ในการทำงานจริง

"...ผมว่าถ้าหากว่าเป็นผู้ที่สามารถเรียนจนจบมา เท่านั้นไม่พอ แม้ว่าจะจบมาทางด้านผู้จัด หรือผู้สร้างที่จะมาทำละครโทรทัศน์ เมื่อจบเสร็จแล้ว เขาควรจะต้องเอาสิ่งที่เขาเรียนจบมา มาหาประสบการณ์ การหาประสบ

การณีนี้อีกก็หมายถึงว่าเราจะไปไต่เต้ามาจากตำแหน่งธรรมดาในกองถ่ายนั้นก็คือเรียนรู้อีก เพราะว่ามันจะมีแง่มุมหรืออะไรต่ออะไรที่ต่างไปจากทฤษฎีเยอะมาก ทฤษฎีนี้ควรจะมีส่วนสัก 40% ประสบการณ์จะเป็น 60% เพราะว่ายังเป็นเหตุการณ์เฉพาะหน้าก็ยิ่งสำคัญใหญ่ เราจะต้องแก้ไขทุกๆ อย่างได้หมด แล้วอีกอย่างหนึ่ง แม้แต่ความเชี่ยวชาญในการทำเรื่อง หรือว่าสร้างเรื่อง หรือการที่จะตัดฉาก ...แม้กระทั่งการที่จะต้อง move กองถ่ายไปแต่ละที่นี้ ตรงนี้มันจะเป็นอะไรที่มันสอนกันลำบากมากในด้านทฤษฎี ประสบการณ์มันจะเป็นตัวบ่งบอกให้เราดู หรือเข้าใจ ...อย่างเช่นนี้ สมมติว่าเรายกกองไปถ่ายทำ เรากำหนดว่าเราจะต้องได้ 20 ฉาก แต่ถ้าเราเอาทฤษฎีมาสัก 60% เราคงได้สัก 10 ฉาก แต่ถ้ามันมีประสบการณ์ 60% และทฤษฎีอีก 40% บวกกัน เราจะได้ถึง 20 ฉากอะไรอย่างนี้..." (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

ในลำดับต่อมา คุณพิศาลได้มองว่า เรื่องของ “**ความมีใจรัก**” ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในลำดับที่สอง

“ใจรักเป็นสิ่งสำคัญ ยิ่งหากได้มีโอกาสเรียนทางด้านนี้โดยตรง มันก็จะมีอะไรที่มันเป็นทางตรงของเราเอง แต่บางคนซึ่งไม่มีโอกาสได้เรียน แต่ว่าเขามีใจ มีความเชื่อมั่น เขาก็จะก้าวไปสู่จุดหมายได้” (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ คุณพิศาลยังให้ความสำคัญกับเรื่อง “**จรรยาบรรณในวิชาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์**” ที่นักวิชาชีพทางด้านนี้จะต้องยึดถือและปฏิบัติตาม ยกตัวอย่างเช่น การสอดแทรกในเรื่องวัฒนธรรมและความเป็นชาติของเราเข้าไปในละครโทรทัศน์

“นักวิชาชีพด้านการผลิตละครควรจะมองในเรื่องของวัฒนธรรมเรา วัฒนธรรมนิยมประเพณีเรา ประวัติของเรา ชาติเราที่ไม่เป็นรองใคร เขาควรที่จะศึกษาตรงนี้แล้วก็นำมานำเสนอ ไม่ใช่ไปลอกเลียนอะไรต่างๆ ของเขามา แล้วก็นำมาเสนอ” (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

หรือมีส่วนช่วยในการสร้างเสริมความแข็งแกร่งให้กับสังคม

“จะต้องมีการเสริมสร้างอะไรบางอย่างในละครบ้าง ถ้าหากจุดมุ่งหมายมันมีอะไรให้เราได้เสริมสร้างตรงนั้นได้ชัดเจนแล้วเราก็นำไปให้ชัดเจนไปเลย สมมติว่าชั่วโมงนี้ ประเทศเราหนักหนาสาหัสมากเกี่ยวกับเรื่อง “ยาบ้า” ... ที่ทั้งนักเรียน นักศึกษา ชาวบ้านชาวช่อง หรือว่าตามสลัม ตามที่ต่างๆ จะมีสิ่งเหล่านี้เข้าไปตั้งชาติบ้านเมืองให้ตกต่ำหรือว่าล้มจมได้ง่าย แล้วยิ่งอนาคตของชาติมันอยู่ที่เยาวชน แล้วเยาวชนที่จะเติบโตขึ้นมาจะมาพลาดในจุดตรงนี้ เราสามารถที่จะชี้ชัดให้เขาเห็นว่าสิ่งเหล่านี้มันเป็นผลร้ายได้อย่างไร ถ้าเรามีโอกาสได้ก้าวไปหยิบตรงนี้ขึ้นมาใส่ในส่วนหนึ่งของละครเรา ก็ถือว่าเราได้ช่วยสังคมอย่างดีแล้ว อาจจะเป็นที่มันไม่ตรงทาง เราก็นำมาน้อยหน่อย แต่ถ้าตรงทางเราก็ใส่ให้มากขึ้น ซึ่งมีหลายสิ่งหลายอย่างที่จะทำ... ที่นี้การทํานี้จะทําอย่างไรให้คนรับ โดยที่ตัวไม่รู้สึกรับตัวเลยกับการที่มันโฆษณาให้เห็น อันนี้ก็สำคัญ ผมว่ามันอยู่ที่ความละเอียดอ่อนของคนทำ การเสนอ ถ้าหากว่าเขารับโดยที่เขาไม่รู้ตัว มันจะซึมซาบเร็ว เขาจะสามารถแยกแยะออกได้ว่าโทษร้ายมันมีถึงขนาดนี้เลย” (พิศาล อัครเศรณี, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2545)

พร้อมกันนี้ คุณพิศาลยังได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมในเรื่องการนำเสนอภาพว่า

“สังคมไทยในปัจจุบันนี้ ผมว่ายังไม่ค่อยแพร่เท่าไรในด้านการนำเสนอ สมมติว่าในด้านการสื่อให้เห็น... ละครโทรทัศน์ที่วางไว้ว่ามันจะมี 20 ตอนจบ โดย 10 ตอนแรกนั้นมันจะเป็นความเหลวแหลกของสังคม ความเหลวแหลกของสิ่งเสพติดอันนี้ ความเหลวแหลกของยาบ้าอันนี้ เราทำให้เห็นว่าเมื่อเสพแล้วมันเป็นอย่างไร ผลของมันออกมาแล้วมันเป็นอย่างไร แล้วอีก 10 ตอนหลังจึงมาแก้ สังคมของเราตรงนี้ ไม่ค่อยแพร่ ผู้ใหญ่ไม่ค่อยให้ความเห็น พอ 10 ตอนแรกออกมาเหลวแหลกก็จะตัด จะหั่นเสียก่อน ผมก็ไม่เข้าใจว่าเขาเอาความคิดนี้มาจากไหน ทำไมเขาไม่ดูผลลัพธ์เมื่อมันปลายว่า โอเค เป็นอย่างนี้ โอเคตรงนี้เกิดอาการทุนทวาย เกิดอาการติด เกิดอาการไม่เสพ แล้วจะต้องเกิดการลักขโมย ชำ เกิดการล้างผลาญ เกิดการอะไร ...เขาไม่เอาตรงนี้ เขาเพียงแต่ทำให้เห็นแต่ว่าติดบ๊ีบ ผลจะต้องเป็นอย่างนี้ แต่เขาไม่ให้เห็นอาการต่างๆ ก่อน และนี่คือสังคมเรายังปิดกั้นในด้านความละเอียดอ่อน

ล้าลึก และความเป็นจริงเป็นจัง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เราไม่สามารถจะอธิบายกับผู้ใหญ่บางคนได้ เพราะพอเราอธิบายเขาก็หาว่าไปสี่ซอให้เขาฟังทำไม แต่ที่จริงมันไม่ใช่ ผมปรามาสหน้าได้เลยว่าบางคนที่นั่งเป็นรัฐมนตรีอยู่นี้ไม่เข้าใจหรอก ศิลปะตรงนี้ การที่จะสื่อตรงนี้ให้คนเข้าใจนี้ เขาไม่เข้าใจหรอก เขาเข้าใจแต่ 1 แล้วก็ไป 10 เลย แล้ว 3 4 5 ถึง 9 เนี่ย เขาไม่เข้าใจ แล้วก็ไม่พยายามที่จะเข้าใจด้วย เพราะสิ่งนี้มันเป็นเหมือนเส้นผมบังภูเขา มันเป็นแก่น เป็นแก่นที่ยากมากที่เราจะเอาตรงนี้มาพูดให้เขาเข้าใจ" (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

"...อีกอย่าง ในเรื่องเสรีภาพในการนำเสนอภาพต่างๆ ของสังคมไทย ผมว่า มันลึกลับ ประหลาด การตัดสินใจของคนไทยประหลาด มันบอกไม่ถูก เป็นอะไรที่จะขาวก็ไม่ขาว จะดำก็ไม่ดำ ดำก็ดำกระด้าง นี่มันจึงถือเป็นสิ่งที่พูดยาก ไม่รู้ว่าจะเอาอะไรมาเป็นตัวกำหนดว่า อันนี้ใช่ อันนี้ไม่ใช่ทุกอย่างมันก็จะเป็นอย่างที่มันคลุมเครือไปหมดเลย อย่างสมมติว่าในละครเรื่องหนึ่ง จุดบุดหรือจุด เห็นไหมว่าจะมีอะไรมาบัง (โมเสก) ซึ่งทำไมต้องบัง? ก็ไม่让他ดูเลยก็หมดเรื่อง หรือถ้าจะให้ดูก็ดูให้มันเห็นๆ ไปเลย ว่าอันนี้มันผิดมันเป็นโทษ ก็จะทำให้ความรู้สึกขึ้นมาทันที" (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

"จิตสำนึกในการผลิตรายการ" ถือเป็นส่วนสำคัญที่ผู้ผลิตทุกคนพึงมี

"แล้วความ free ในการนำเสนอเนี่ย เหมือนอย่างฉากโป๊ ฉากเลิฟซีน ฉากอะไรต่ออะไรนี้ สถานีเอง หรือว่าผู้บริหารเองจะต้องเรียกผู้จัดของทุกคน ซึ่งถ้าหากว่าเขาไว้ใจผู้จัดคนนี้ ผู้จัดคนนั้นก็ต้องมีความสำนึกในจิตของตัวเอง ว่าภาพแค่นี้เหมาะไหมสำหรับละครสำหรับทีวี เพราะว่าสื่อทุกวันนี้มันไปถึงเด็ก อันนี้ผู้จัดละครแต่ละท่านสามารถที่จะวินิจฉัยได้ เพราะการที่จะเป็นผู้จัดนี้ เขาจะต้องมีคุณธรรมในตัว..." (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ “การศึกษาอบรมเป็นพิเศษ” ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญในการก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพในความคิดของคุณพิศาล

“...การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมากๆ ผมว่าไม่ว่าจะเป็นอาชีพบันเทิงหรืออาชีพอะไรก็ตามแต่ การศึกษามีส่วนมาก การศึกษาและประสบการณ์ จะมีส่วนช่วยเราได้มากในด้านธุรกิจการงาน แม้แต่งานแขนงบันเทิง...แต่ถ้าหากว่าเราไม่ได้ร่ำเรียนทางนี้มาโดยตรง เราก็อาจจะต้องศึกษาค้นคว้าเอาเอง ซึ่งมันคงต้องใช้เวลาเหมือนกัน แต่ถ้าเรามีโอกาสได้เรียนทางด้านนี้โดยตรง แล้วนำเอาสิ่งเหล่านี้มาผสมผสานกันแล้ว มันก็จะทำให้เราไปได้เร็วขึ้น แล้วเราก็จะเข้าใจในสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ดีขึ้น” (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

อย่างไรก็ดี การทำงานในด้านนี้ “ความรู้ในด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์” ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่คุณพิศาลทุกคนปฏิเสธไม่ได้ที่จะต้องรู้ด้วยเช่นกัน

“...คิดว่าอย่างน้อยคนที่จะเข้ามาเป็นผู้จัด แล้วได้ชื่อว่าเป็นผู้จัดที่เป็นนักวิชาชีพได้นั้น เขาควรจะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับด้านละครโทรทัศน์ ควรจะรู้อะไรบ้างประกอบของละครว่ามีอะไรบ้าง รวมถึงในเรื่องกระบวนการผลิตและขั้นตอนต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น ...นอกจากนี้ ก็ควรจะรู้จักตำแหน่ง-หน้าที่ในการทำงานของบุคลากรฝ่ายต่างๆ เพื่อที่เราจะได้ใช้เขาได้ถูกต้อง” (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

คุณพิศาลมองว่าผู้ผลิตรายการละครจะต้องเป็นผู้ที่ดูแลความเรียบร้อยของชิ้นงานทุกอย่าง เพราะ “ความมีคุณภาพ ความได้มาตรฐานของเนื้อหาและการผลิต” ถือเป็นบ่งบอกได้ถึงความเป็นนักวิชาชีพทั้งหมด

“...ทุกอย่างที่นำเสนอผ่านจอโทรทัศน์ถือเป็นคุณภาพได้หมด ไม่ว่าจะภาพ เสียง สี เสียง การแสดง ฉาก เครื่องแต่งกายหรืออะไรต่างๆ

เป็นสิ่งที่ผู้ผลิตที่มีความเป็นมืออาชีพทุกคนจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอ” (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

“คงต้องคำนึงถึงความสมจริง ต้องอาศัยเทคนิคต่างๆ ในการถ่ายทำ คือทำอย่างไรที่เราจะสามารถดึงเอากลิ่นไอของสิ่งต่างๆ ในที่ผู้เขียนพรรณนาไว้ในบทประพันธ์ นำเสนอออกมาให้ผู้ชมรับชมได้ เหมือนอย่างดอกมะลิในหนังสือละคร เราไม่สามารถที่ดมกลิ่นได้ แต่เราจะทำอย่างไรที่จะให้คนเห็นว่า การที่นางเอกเอามาทัดหู แล้วพระเอกเข้าไปหอมที่ดอกมะลิ แล้วบอกว่าชื่นใจ แล้วคนนั่งดูก็คล้ายๆ ได้กลิ่นไปในหนังสือด้วย อะไรอย่างนี้ ทำอย่างไร อันนี้ต่างหากคือจุดสำคัญ แต่สิ่งนี้กลับเป็นสิ่งที่เขาจะไม่ค่อยคำนึงถึงกัน...” (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ คุณพิศาลยังให้ความสำคัญกับเรื่อง “feedback” เพื่อนำมาปรับปรุงละครโทรทัศน์ของตนอีกด้วย

“ผมยังดูเรื่องการวัด feedback ของละครผมด้วย ดูตลอดว่าเป็นอย่างไร แต่ผมจะเป็นคนที่ไม่ค่อยเชื่อการสำรวจแบบเรตติ้งทั้งหลาย แต่เมื่อละครผมเข้า ผมจะให้ลูกน้องไปต่างจังหวัด ตามที่ต่างๆ และตามตรอกซอก อย่างนี้ พอช่วงละครออก เขาก็เดินดูได้ เขาก็จะได้ยินแล้ว...ใช่ไหม? เหมือนสมัยก่อนที่ผมเคยทำอยู่ที่หนึ่งเรื่อง “ไฟรักอสูร” อย่างที่ระยอง ผมขับรถผ่านไป ผมก็รู้สึกว้าว๊ะ เวลาละครของเรา มันมีมวยโลกต้อยหรืออย่างไร? ผู้คนดูเต็มร้านกาแฟเลย ผมก็เลยจอดรถไปดู ปรากฏว่าเป็นละครเราเอง เขาไปดูกันแล้วเชียร์กันยกใหญ่ ตอนที่พระเอกจับนางเอกล้ามไซ้ไว้ อะไรอย่างนี้ บางทีหนังก็ทำให้เป็นไปได้ถึงขนาดนั้นเลย ...นี่เป็นสิ่งที่เราเช็คจากตรงนี้มากกว่า ดูคุณภาพของละครเราจากตรงนี้มากกว่า...” (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

คุณพิศาลได้กล่าวเสริมไว้ด้วยว่าในเรื่องคุณภาพของรายการละครโทรทัศน์นั้น นอกจากปัจจัยด้านผู้ผลิตจะเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดควมามีคุณภาพแล้ว ปัจจัย “ด้านช่องหรือสถานีโทรทัศน์” ก็มีผลสำคัญด้วยเช่นกัน

“...ปัจจัยเรื่องช่องก็สำคัญนะ ผมว่าสำคัญมากต่อคุณภาพละครโทรทัศน์ที่คนที่เข้ามาทำตรงจุดนี้จะต้องรู้และเข้าใจอย่างดีทีเดียวล่ะว่าคุณภาพต่างๆ นั้นมันไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวคุณเท่านั้น มันขึ้นอยู่กับช่องด้วย... คือสิ่งที่เราจะนำเสนอผ่านจอโทรทัศน์แต่ละอย่างนั้น ความเป็นจริง ความสมจริงมันเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อน และเมื่อละเอียดอ่อนเมื่อไร ค่าใช้จ่ายหรืออะไรต่ออะไรมันก็เป็นเงาตามตัว แต่ว่าบางที่ช่องเขาก็ไปคิดถึงด้านกำไรและขาดทุน นี่ก็คือ ‘พ่อค้า’ มาทำงานด้านศิลปะ เขาไม่อยากจะให้เราทำมากมายขนาดนั้น เพราะเขาบอกเขาทำเท่านี้ก็กำไรแล้ว ส่วนผมบอกกำไรก็ให้ผมเท่านี้สิ ผมจะทำให้ดีเขาบอกไม่ได้ ถ้าทำเท่าคุณนั้นไม่มีกำไร... ผมเลยบอกเลยว่าถ้าหากจะหวังกันเท่านี้ก็คงทำให้ดี ให้มีคุณภาพอย่างที่ตั้งใจไว้ไม่ได้ คือ เราต้องการผลงานที่มัน ‘ใช่’ แต่สรุปแล้วสิ่งที่เขาต้องการคือ ‘กำไร’...” (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ คุณพิศาลมองว่าผู้ผลิตจะต้อง “หาจุดขายของตัวเอง” ให้เจอ

“...ควรจะหาจุดขายของตัวเองด้วย จุดขายนี้สำคัญ เพราะมันทำให้คนดูรู้แนวทางการผลิตละครของเราได้ชัดเจนขึ้น เขาจะรู้ว่าแนวของเราเป็นอย่างไร แตกต่างกับผู้จัดทำคนอื่นแค่ไหน และถ้าเขาชอบ เขาก็จะต้องติดตามดู... อย่างผมนี่ ผมสร้างลักษณะละครของผมขึ้นมาเอง ...เรื่องอื่นเขาจบนางเอก ผมก็ตบนางเอก เขาจับนางเอก ผมก็เตะนางเอก มันก็เป็นอะไรที่ทะลุทะลวงออกมา คือ ถามว่าคนดูเกลียดไหม? เกลียด... แต่ในความเกลียดนั้นมันก็มีอิสระใจ เกลียดแต่ดู เกลียดแต่ไม่พลาดชม ...นี่คือสิ่งที่เราได้ เพราะจะอย่างไรหนังผม ละครผมก็ต้องมีแฟน แต่แฟนทุกคนนี้จะมาด่า แต่ก็จจะดู มันก็เป็นอีกลักษณะหนึ่งที่เราแยกตัวเราออกมาเอง... เราจำเป็นจะต้องสร้างตรงนี้ขึ้นมา ทำอย่างไรที่จะเกิดขึ้นมาตรงนี้ได้...” (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

ยิ่งไปกว่านั้น คุณพิศาลยังมองว่าเขาควรจะเป็นผู้รู้ในเรื่อง “การจัดการเรื่องงบประมาณ” ด้วย เพราะเรื่องเงินหรืองบประมาณนั้น ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการผลิตรายการละครโทรทัศน์

“...ที่สำคัญ เขาควรจะเป็นนักจัดการที่ดี ไม่ว่าจะในเรื่องของงบประมาณ ที่เขาควรจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง เขาจะต้องรู้อ่างงบประมาณ ขณะนี้มันจะไปหนักมากที่สุดคือ ‘ดาราร’ ค่าตัวของดารารขณะนี้สูงมาก เพราะฉะนั้น เขาจะต้องสามารถจัดการแบ่งสรรปันส่วนงบประมาณให้เหมาะสมให้ได้ นอกจากนี้ เขาควรจะต้องรู้ว่า งบประมาณในการสร้าง มันอยู่ที่รูปแบบที่เราจะนำเสนอ สมมติว่าเราทำหนังเรื่องนี้ คือทำละครเรื่องนี้ 1 ล้านบาท ...ก็ต้องอยู่ในรูปแบบของมัน ไม่ใช่ว่ารูปแบบของมัน 10 ล้าน จะมาทำแค่ 1 ล้านก็ คงเป็นไปได้ ดังนั้น เขาก็ควรจะต้องมีความรู้ตรงจุดนี้มากทีเดียว เพราะพูดตามตรงแล้ว งบประมาณนั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ละครสำเร็จได้ นอกจากนี้ ก็ควรจะรู้เกี่ยวกับเรื่องการคัดเลือกนักแสดงด้วย...” (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

ประเด็นสุดท้ายที่คุณพิศาลได้ฝากทิ้งไว้ว่า “การได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพ” จากผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลที่เราเคารพ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพ

“...หากคิดจะเข้ามาในอาชีพนี้จริงๆ เขาควรได้รับวิชาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ หรือได้รับการสนับสนุนจากรุ่นพี่ที่ทำในตรงจุดนั้นมาก่อน จะเข้ามาจากตำแหน่งใดๆ ก่อนก็ได้ สมมติว่าเรื่องนี้เราศรัทธาผู้กำกับเก่ง เราไปเลยไปขอติดตามผู้กำกับ อาจจะเป็นผู้ช่วยอันดับสาม อันดับสี่ก็ได้ แล้วก็พยายามใกล้ชิด ดูว่าเขาทำงานอย่างไร แล้วก็เข้าใจ ...หรืออย่างผู้ช่วยคนนี้เขาเก่งมาก เราไปเป็นผู้ช่วยสองเขาอีก ติดตามผู้ช่วยคนนี้ หรือว่าการยกกองถ่ายกองถ่ายคนนี้นี้ยกกองเก่งมาก ทำงานเก่งมาก ...ก็ไปเป็นผู้ช่วยเขาอีก เหล่านี้มันจะทำให้เราเก่งขึ้น และสามารถเข้าใจในกระบวนการทำงานละครโทรทัศน์มากขึ้น ซึ่งนี่ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก” (พิศาล อัครเศรณี , สัมภาษณ์ , 9 มกราคม 2545)

7) คุณนิพนธ์ ผิวเอธร

สิ่งแรกที่คุณนิพนธ์มองเห็นว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดที่แสดงถึงความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ก็คือ **“ความรู้ในด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์”**

“คือเราต้องรู้จักขั้นตอนในการทำงาน ในการผลิตละครออกมา เรื่องหนึ่งว่าต้องทำอะไร มีขั้นตอนอย่างไรบ้าง? เรามีหน้าที่อะไร? ต้องคอยดูแลลูกน้องที่ทำงานประจำอยู่ใน หน้าที่ต่างๆ อ้อ...ที่สำคัญเลย...ต้องรู้จักตำแหน่งและหน้าที่ต่างๆ ในการผลิต ต้องเลือกเป็น เลือกผู้กำกับและคนเขียนบท มันจะมีความที่...เขาเรียกว่าอะไรล่ะ? มันเหมือน casting คนทำงานด้วย เรื่องนี้ใครเขียนถึงจะเหมาะ? ใครกำกับถึงจะเหมาะ? และใครเล่นถึงจะเหมาะ? เราต้องเป็นคนเลือกได้... คือการที่คุณจะก้าวเข้ามาสู่จุดที่เรียกได้ว่าเป็นนักวิชาชีพได้นั้น คุณต้องเข้าใจทุกส่วนที่มันประกอบขึ้นมาเป็นละครหนึ่งเรื่อง มันไม่ได้ง่าย...’เหม...ก็เรียกดารามา เรียกคนเขียนบท เรียกผู้กำกับมา ... มันไม่ใช่ง่ายอย่างนั้น มันไม่เหมือนกับตำน้ำพริกทำกับข้าว เพราะมันเป็นเรื่องของศาสตร์ที่ว่าด้วยการเล่าเรื่องไปสู่ mass ... ไทย mass ด้วยนะ ซึ่งมันมีคุณลักษณะเฉพาะเหลือเกินว่าละครไทยคุณจะต้องทำอย่างนี้มันถึงจะถูกปากเขา แล้วกว่าจะทำได้อย่างนั้น คุณก็ต้องรู้ว่าบทไหนมันถึงจะสนุก คุณต้องรู้ว่าเอานักแสดงคนไหนเล่นมันถึงจะดี? คุณต้องรู้ว่าผู้กำกับคนไหนทำเรื่องนี้มันถึงจะสนุก? คุณต้องรู้ว่าทีมของคุณต้องเอามาจากไหนที่จะมา support ให้เรื่องนี้ให้มันถูกผลิตออกมาได้อย่างดี? คุณต้องมีความรู้ในเรื่องของ budgeting เพราะมันว่าด้วยเรื่องเงินมหาศาล ละคร 1 เรื่องนี้ 20 ล้านบาท คุณจะทำอย่างไรกับเงิน 20 ล้าน? มันมาก ไม่ใช่ว่าอยู่ๆ คุณก็จะมาทำเล่นๆ มันไม่ได้... มันยุ่งวุ่นวายไปหมด ไม่ใช่่ง่ายๆ ทุกอย่างของเมืองไทยมีลักษณะเฉพาะ คนดูก็มีลักษณะเฉพาะ เพราะฉะนั้น คุณต้องเป็นคน specialize ใน field นี้ ไม่เช่นนั้นคุณทำไม่ได้...” (นิพนธ์ ผิวเอธร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

นอกจากนี้ ในการทำงานด้านนี้ **“ความรู้ในเรื่องนโยบายและรายละเอียดของสถานีโทรทัศน์”** ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้ผลิตรายการทุกคนปฏิเสธไม่ได้ที่จะต้องรู้ด้วยเช่นกัน

“ที่ว่าสิ่งสำคัญที่ควรระวังก็คือ รายละเอียดต่างๆ ของช่องที่เราผลิตงานให้ ต้องรู้ว่าช่องไหน เป็นอย่างไร ถ้าทำให้กับทางช่อง 3 และช่อง 7 ว่าช่อง 3 ควรจะเป็นแนวไหน? ช่อง 7 ควรจะเป็นแนวไหน? เพราะว่าการทำงานในแต่ละพื้นที่ของ 3,5,7 เนี่ย วิธีคิดไม่เหมือนกัน ด้วย air time ที่ต่างกันหนึ่ง ด้วยความต้องการของช่องอีกหนึ่ง มันก็จะไม่เหมือนกัน ทำช่อง 7 แบบหนึ่ง ช่อง 3 อีกแบบ ช่อง 5 ก็อีกอย่างหนึ่ง คือ วิธีการมันต่างกันอยู่ตลอดเวลา เพราะว่า target ของแต่ละช่องเนี่ยมันไม่เท่ากัน ช่อง 7 นั้นมันต้อง super mass, very mass กะปิ น้ำปลามาเลย สุดขีด...นอนซัดดินซังกอไปเลย ช่อง 3 ก็จะเป็นแบบว่า upper มี class ขึ้นมานิดหนึ่ง แต่ก็ยังเป็น melo อยู่...เหล่านี้จำเป็นต้องรู้” (นิพนธ์ ผิวเนตร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

ปัจจัยในเรื่อง “ผู้ชม” ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มองข้ามไปไม่ได้

“...ต้องรู้จัก Audience Audience มันคืออะไร? มันต้องทำตาม audience เพราะว่าโทรทัศน์มันเป็นของ Mass เราเปลี่ยน mass ไม่ได้ แต่เรา educate mass ได้ แต่มันต้องค่อยเป็นค่อยไปนะครับ” (นิพนธ์ ผิวเนตร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

ที่สำคัญที่สุด “ต้องทำความเข้าใจในเรื่องการผลิตรายการละคร”

“ต้องเข้าใจว่าละครมันแปลว่าอะไร ต้องรู้และเข้าใจแก่นของมัน ซึ่งภาพรวมของมัน--ประเด็นของมัน มันเหมือนกันหมด ไม่ว่าจะเป็นรายการทีวี เกมโชว์ หรือละคร มันมีแก่นอยู่อันเดียว...เหมือนกันหมด แก่นนั่นคือ ‘mass’ ทำอะไรก็ได้ให้ mass เขาชอบ ถูกใจ เพราะว่า ทีวี key ของมันคือ ทำอะไรก็ได้ให้มันฮิต...” (นิพนธ์ ผิวเนตร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

คุณนิพนธ์ให้ทัศนะอีกด้วยว่า ผู้ผลิตที่ขึ้นชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพควรมีลีลาในเรื่องของ “จรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ” ทางด้านนี้

“เรื่องจรรยาบรรณของการเป็นสื่อมวลชน พูดตามตรงว่าส่วนใหญ่แล้วมันเป็นส่วนที่ไม่ค่อยมีใครคิดกันหรอก... แค่ว่าทำยังไงให้ mass ชอบและถูกใจละครของตัวเองยังทำได้ยากเลย... คือถ้าคุณเริ่มด้วยประเด็นเรื่องจรรยาบรรณอะไรนี้ คุณก็จะอยู่ไม่ได้ เพราะมันว่ากันด้วยเงินเป็นหลายๆ สิบล้าน ร้อยล้าน เม็ดเงินมันมหาศาล คุณจำเป็นต้องมี business มาก่อน business mind คุณต้องมาก่อน marketing mind คุณต้องมาก่อน แล้วค่อยใส่จรรยาบรรณหรือ art ลงไปที่หลัง...TV เมืองไทยมันต้องเป็นอย่างนี้จริงๆ มันเป็นไปได้ที่ ‘เฮ้ย! เราเป็นนักสื่อสารมวลชน เราจะต้องทำอย่างนั้น อย่างนี้’ ก็มีอยู่ที่อาจารย์พูด อยู่แค่นั้น นั่นคือโลกของ idealist คือ มันเป็นโลกในอุดมคติที่นักวิชาการเขาไม่เข้าใจหรอก เขาไม่เข้าใจหรอกว่าโลกแห่งความเป็นจริงมันไม่เหมือนใน text ที่อาจารย์เปิดสอน มันไม่เหมือน conceptual ที่อาจารย์หรือนักวิชาการคิดและเรียกร้อง นึกซอกไหม? มันมีแต่คนเรียกร้องว่า ทุกคนเอาเปรียบสังคม ไม่เห็นให้อะไรกับเขาเลย ละครก็มีแต่นำเนา... คือมันต้องดูดี ๆ ว่ามันมี 2 อย่าง ส่วนที่ใครใคร่ค่าจริงๆ ก็มี เพราะว่าไม่ได้ให้อะไรกับมนุษย์ผู้คน ไม่ได้จรรโลงอะไรให้มนุษย์เกิดพุทธิปัญญา ไม่มีเลย ก็ดู กรีดกรีดๆ กันไป แต่บางอันมันกรีดกรีดแล้วมันมีประเด็น ซึ่งพี่ว่าผู้จัดส่วนใหญ่ก็พยายามจะทำอย่างนั้นอยู่...” (นิพนธ์ ผิวเนตร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

“เราหลีกเลี่ยงไม่ได้ เราปฏิเสธไม่ได้ว่าละครมันต้องนำเนา แต่ในความนำเนามันพูดว่าอะไร มันมี theme อะไรที่จะ educate คนดู โดยที่ไม่ต้องไปบอกตรงๆ หรือ แต่สักนิดหนึ่ง ไปสะกิด sense ของเขา ให้เขาไปคิดได้ อีก 10 วันข้างหน้าก็ได้ หรือเขาคิดไม่ได้ แต่ประทับใจ และแค่นี้มันก็ดีแล้วไม่ถึงขนาดทำดี สร้างโบสถ์อีก 10 หลัง ไม่ใช่หรอก มันทำอย่างนั้นไม่ได้ แต่ให้คุณสำนึกดี และอย่าทำให้คนอื่นเดือดร้อน แค่นี้ผมว่ามันก็ดีแล้ว สื่อสารมวลชนทำได้เท่านี้จริงๆ มัน over educate อย่างที่นักวิชาการต้องการไม่ได้หรอก มันเป็นไปได้ เพราะวิธีการพัฒนาสื่อมวลชน หรือ media นี้ มันต้องไปพร้อมๆ กับ receiver ต้องไปพร้อมๆ กับ audience มันเป็นโครงสร้าง

ใหญ่ของสังคม มันแปรผกผันกันไปตามโครงสร้างของ mass คือ นักวิชาการ เขาจะเรียกร้องกันแต่ว่า นี่..ผู้ผลิตที่มีแต่เอาเปรียบ มีแต่นี้ๆๆๆ แต่ว่าอีกด้านหนึ่งคุณก็จะเห็นว่าเม็ดเงินมันว่ากันด้วยเป็นร้อยๆ พันๆ ล้าน มันเป็นไปได้” (นิพนธ์ ฌิวเนร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

“...อย่างไรก็ดี การที่จะเข้ามาตรงจุดนี้ นอกจากเรื่องธุรกิจ เรื่องผลกำไรแล้ว คุณก็ต้องให้กลับคืนไปกับ mass ที่ไม่ใช่เอาเปรียบไปเรื่อยๆ ทำอะไรก็ให้ได้ตั้งไว้ก่อนอย่างเดียว มันควรจะมีจรรยาบรรณ แต่ไม่ใช่เริ่มด้วยจรรยาบรรณ มันต้องเริ่มด้วย mass ก่อนจริงๆ เริ่มด้วย mass แล้วมันจะทำให้คุณ make alive ได้ว่า คุณจะอยู่กับมันได้ คุณจะทำให้ mass คุณต้องทำอย่างนี้ให้ได้ก่อน แต่พอคุณได้แล้วนี้ คุณก็ให้กลับคืนไป คือไม่เอาเปรียบกันเกินไป มันเป็นศิลปะการให้และรับ” (นิพนธ์ ฌิวเนร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

“...มันเป็นหน้าที่ของผู้จัดที่เดียวละที่ต้องมาดูแลตรงจุดนี้ ต้องดูแลเรื่องบท ต้องถามคนเขียนว่า theme ของเรื่องคืออะไร? ต้องการจะสื่ออะไรให้กับคนดู? ...ให้อดทนเกิด วันหนึ่งจะเกิดผล หรือให้รักกันเกิด เพราะมันมีแต่สร้างสรรค์ รักกันเยอะๆ นะ ...มันต้องหาตรงนี้ให้เจอ ซึ่งพี่ว่ามันสำคัญมาก...” (นิพนธ์ ฌิวเนร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

“...ส่วนเรื่องการนำเสนอภาพที่ไม่เหมาะสมต่างๆ นั้น ...ถ้าเป็นภาพที่ไม่รุนแรง หรือล่อแหลมเกินไป พี่ว่ามันก็โอเค เพราะพี่คิดว่าคนไทยฉลาดกว่านั้น...เพราะหนังหรือวีซีดีคนก็เห็นเต็มไปหมด หนังฝรั่งเอาเป็นจ่อหัวกัน มันมีทั้งเมืองไถ่ ทำไมไม่เซ็นเซอร์ เอาเป็นจ่อหัวมีโมเสกก็อ้างว่าเด็กไม่รู้ เรื่องว่ามันเป็นละคร หรือว่าเดี๋ยวนี้พระเอกปล้ำนางเอกไม่ได้แล้ว กลัวว่าเดี๋ยวจะเห็นว่าเป็นตัวอย่างที่ดี พระเอกปล้ำนางเอกได้ ดังนั้น เราก็ทำได้ มีแปลกๆ...ระบบการทำงานของระบบราชการประเทศไทยนี้ เพราะเซ็นเซอร์ก็

เป็นราชการ ก็พยายามจะ play safe ไว้ก่อน ห้ามๆ มันไว้ก่อน เพราะถ้า เล็ดลอดออกมาเขาชวย หรือถ้าเกิดว่า...ถ้าทำดีเสมอตัว ทำชั่วโดนด่า ระบบราชการของกบว.เป็นอย่างนี้ ...มีอยู่ยุคหนึ่งที่มีเด็กข่มขืนกัน พอดีช่วงนั้นมีละครก็ตื่นตูมห้ามกันไปหมด ...คือคิดว่าไม่ควรจะโมเสก แต่ถ้าขึ้นตัวหนังสือมันเห็นด้วย แต่ไม่ควรทำภาพให้มันเบลๆ เพราะบางทีมันทำลายเรื่อง ความตั้งใจดีเกินไปในการกลัวว่าถ้าเด็กดูแล้วเด็กจะทำตาม มันทำลายเรื่อง มันก็เสียอรรถรส เขาก็อ้างว่าอรรถรสนิดหน่อย กันไว้ก่อนดีกว่าแก้ มันก็เป็นอย่างนี้ ต่อไปห้ามมี shot สุนัข หักร้ายก็ห้ามสุนัข ห้ามเอาปืนจ่อหัว ละครต่อไปก็จะมีพระเยอะๆ ออกมาเทศน์ ทำละครสร้างสรรค์สังคมได้เลย พระเอกเป็นพระพี่ว่าจะทำสักเรื่องหนึ่งเหมือนกัน” (นิพนธ์ ฌิวณร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

ในลำดับต่อมา คุณนิพนธ์มองว่า “การมีใจรักและมีความผูกพันในการทำงานด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์” ถือเป็นปัจจัยสำคัญอันดับต้นๆ ของการประกอบวิชาชีพนี้

“ถ้าไม่มีใจรักจริงก็อยู่ไม่ได้หรอกอาชีพนี้ มันเหนื่อย ท้อทั้งหมัด มันต้องแบกรับต้องอะไรหลายอย่าง พูดได้เลยว่าใจรักสำคัญที่สุด...ที่สำคัญเขาต้องมีความตั้งใจอย่างมากจริงๆ เพราะไม่ใช่ทุกคนที่เข้ามาทุกคนจะได้เป็นผู้จัดที่ได้รับการยอมรับกันหมดทุกคน มันต้องผ่านอุปสรรคต่างๆ อีกเยอะแยะ ต้องตั้งใจในการทำงาน ตั้งใจที่จะเรียนรู้ และยอมรับในสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งเรื่องดี และเรื่องร้ายๆ ต่างๆ ที่สำคัญที่สุดก็คือ เขาจะต้องอดทนอย่างมาก...” (นิพนธ์ ฌิวณร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

“ประสบการณ์ในการทำงานจริง” เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่คุณนิพนธ์ให้ความสำคัญ เพราะแม้ว่าผู้ผลิตจะผ่านการศึกษามาแล้วเป็นอย่างดี แต่ในบางครั้ง การศึกษาในห้องเรียนก็ไม่ได้สอนอะไรมากเท่ากับประสบการณ์ที่จะได้รับจากการทำงานจริง ทั้งนี้ ก็เพราะสิ่งที่เขาร่ำเรียนมานั้น ในบางครั้งอาจไม่เหมือนกับการทำงานจริงก็เป็นได้

“...ประสบการณ์ การทำงานในชีวิตจริงสำคัญกว่าการเรียน คนที่เรียนมาได้เปรียบคนอื่นแค่ความรู้พื้นฐานเท่านั้นเอง รู้ว่าทีวีคืออะไร? Mass คืออะไร? คุณรู้เท่านั้นเอง แต่สิ่งที่เป็นพื้นฐานนั้นมันเป็นแค่ 20% ของทั้งหมด ในการทำอะไรๆ ทำรายการทีวี การทำศิลปะไปสู่ mass คุณมีแค่ 20 แต้มเอง ซึ่ง 20 แต้มนั้น เป็น 20 แต้มที่ใครๆ ก็ได้มาง่าย ๆ อย่าคิดว่าชั้นเรียนนิเทศศาสตร์นะ ชั้นเรียนวารสารศาสตร์ ธรรมศาสตร์ คิดอย่างนี้ปุ๊บ ก็กระทบกับเดาไซ้ใหม่? มันไม่มีทางพัฒนา ถ้ามีทัศนคติอย่างนั้น เพราะอาชีพนี้เป็นอาชีพที่เป็นเรื่องของการเรียนรู้จริงๆ ต้องเข้าใจแล้วก็ฝึกคิด ไม่ใช่แบบชั้นเรียนมาชั้นรู้ เพราะว่าคุณเรียนมานั้นแหละ มันอาจจะเป็นเรื่องลบก็ได้ ตำราหรือหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาลัย มักจะไม่ update กับโลกปัจจุบัน ตำรามีรากฐานมาจากประวัติศาสตร์ แล้วก็เรียนไปเรื่อยๆ กว่าจะขยับเขยื้อน ขยายตัว เพราะว่าป็นระบบราชการไง? เพราะถ้าคุณไม่ update นี้ พอคุณพลิกตัวปุ๊บ โลกก็พลิกไปอีกชั้นหนึ่งแล้ว คุณก็พลิกไม่ทัน มันอึดอัดนะ แล้วก็การเรียนการสอนไทย มันอึดอัด มันไม่ทันหรอก ก้อยู่เท่านั้นนะ จะเห็นว่าคนที่ประสบความสำเร็จ คนที่เก่งในการทำทีวี ครั้งหนึ่งเป็นคนที่ไม่ได้เรียนมาอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง เกินกว่า 90% ไม่ได้เรียน mass communication ....เพราะงานอย่างนี้มันเนื่องด้วยประสบการณ์...” (นิพนธ์ ผิวณธร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

“คนที่จะก้าวเข้ามาเป็นผู้จัดหรือผู้ผลิตได้นี้ พี่ว่ามันยากนะ คุณต้องเรียนรู้กับมันอย่างน้อยเป็นเวลา 5 ปี... 5 ปีพี่ว่ายังเร็วไป 10 ปีถึงจะเข้าใจนะ ไม่อย่างนั้นคุณก็จะเป็นอาสาสมัครที่มีเงิน แล้ววันหนึ่งเงินคุณก็จะหมดโดยที่คุณก็จะแปลกใจว่ามันหมดไปได้อย่างไร? มันหมดไปจริงๆ ทำ 5 เรื่อง เจ็บติดกัน 5 เรื่องก็หมดไป 100 ล้าน...” (นิพนธ์ ผิวณธร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์จำเป็นต้องมองเห็นและให้ความสำคัญในเรื่อง “คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิตรายการ”

“ต้องคิดถึง mass อยู่ดี คุณภาพมันอยู่ที่ทำอะไรก็ได้ให้ประชาชนชอบเป็นอย่างแรกก่อน ซึ่งในความชอบมันก็จะแตกแยกย่อยออกมา คือ ถ้าจะชอบก็ต้องทำให้สนุก ทำให้มันดี อันนี้รวมแล้ว อันที่ 2 ก็คือ เมื่อทำให้ประชาชนชอบแล้วก็ต้องให้อะไรกลับคืนแก่ประชาชนบ้าง ไม่ต้องมากนะ แค่นั้นเอง อย่าเอาเปรียบเกินไปนัก และมีสำนึกในความดีงาม ความนึกคิด มีมโนธรรมบ้าง แค่นั้นเอง พอแล้ว... เพราะที่วิมันก็ทำได้เท่านี้ ถ้าอยากทำอย่างอื่น คุณไปเปิด exhibition หน่อย หรือไปทำหนัง ไปทำอะไรที่มันเป็น Art ฆานานแท้ คุณต้องแยกให้ออก บางคนทำหนังในละครมันถึงไม่ work ไง เพราะ medium มันต่างกัน...” (นิพนธ์ ฉิวเนร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

“เรื่องคุณภาพ มันต้องพิจารณามาตั้งแต่การเลือกเรื่อง เลือกบท ประพันธ์แล้ว เพราะมันจะเป็นตัวบ่งชี้จุดแรกว่างานเราจะออกมาดีหรือไม่? บทต้องให้มันสนุก การเล่าเรื่องมันต้องสนุก... ต่อมา ก็เรื่องการคัดเลือกตัวนักแสดงต่างๆ สามารถเลือกคนที่แสดงเข้าถึงบทบาทได้ไหม... นอกจากนี้ ทุกองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ก็เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพได้หมด โปรดักชันต้องดี ความสมจริง มุมกล้อง ฉาก แสง ทุกอย่าง...ต้องพิจารณาหมดและให้ความสำคัญในทุกๆ จุดเลยทีเดียว” (นิพนธ์ ฉิวเนร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

“...แล้วไม่ต้องไปคิดว่า เรื่องไหนเรตติ้งดี เรื่องนั้นดี มีคุณภาพ หรือถ้าเรื่องไหนเรตติ้งไม่ดี แสดงว่าเรื่องนั้นไม่ได้มาตรฐานอะไรอย่างนี้นะ มันไม่เกี่ยวกันหรอก มันเป็นเรื่องของการวัดความนิยม วัดเรตติ้ง ซึ่ง measurement ของ A.C. Neilson มันหน่วยแตก พี่พูดได้เลย เพราะมัน 5 ปี เขาก็ติดอยู่ตรงนั้น แล้ว upper ของเขา นี่ เงินเดือนทั้งครอบครัว 30,000 บาท ขึ้นไป ถือว่าเป็น upper... มันเป็นไปไม่ได้ upper มันต้องแสนหนึ่ง 30,000 บาทคุณแค่ medium ...นี่คือ สิ่งที่ A.C. Neilson ทำ แล้วก็มืออยู่เจ้าเดียว แล้วเอเจนซีก็หลบลับตาเชื่ออันนี้ เพราะเขาก็ต้องเอาตัวเลข เพื่อเอากระดาษไปรายงานเจ้านายฝรั่ง มันเป็นระบบ ฝรั่งก็ไม่รู้เรื่องหรอก เขาจะไปรู้เรื่องอะไร? สมมติ ลีเวอร์ส บราเธอร์ส จากอเมริกาเขามาเช็ก เขาก็ไม่รู้... ก็คุณขายของให้ได้ คนที่วาง media plan รู้ทั้งรู้ว่าละครเรื่องไหนดี หรือไม่ดี

แต่เขาก็ต้องเอาเรตติ้งมาวัด เพราะว่าสินค้าเป็น consumer หมดยุคแล้ว ...ดู
ง่ายๆ อย่าง “เลือดหงส์” ที่แบบเอา mass เลย โดนด่ากันทั้งอินเทอร์เน็ต แต่
เรตติ้ง 11 นี่ไง! เพราะถ้าหากมันเป็นอย่างนี้ มันก็เป็นความจริงของมัน
“สาวใช้หัวใจซิกาโก” เรตติ้ง 10 ลูกเกิดด่าส้มด่า “หงส์เนื้อมังกร” ประมาณ
8-9 “เมืองมายา” ก็ประมาณ 6-7 แต่ในกรุงเทพฯ ชอบดูกันตรึม แต่ต่าง
จังหวัดไม่ชอบ นึกออกไหม?...” (นิพนธ์ ฌิวเนร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม
2544)

การให้ความสำคัญในเรื่องของ feedback จะช่วยเสริมความมีคุณภาพในการ
ผลิตรายการได้เป็นอย่างดี และยังช่วยยกระดับของความเป็นนักวิชาชีพในด้านนี้ได้ด้วย

“...feedback เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สามารถนำมาใช้วัดคุณภาพ
และมาตรฐานของการผลิตละครได้ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นแบบว่าดูกระแสของ
ผู้คน เวลาคุณเดินไปไหน เวลาหนังสือพิมพ์เขียนถึง กระแสมันจะอยู่ใน
หนังสือพิมพ์... ไม่ใช่เขียนลงข่าวแจกนะ แต่เขียนแซว ข่าวที่ related ถึงละคร
นะ แปลว่าคนดูเยอะ มันเลยเป็นความรู้สึกร่วม หนังสือพิมพ์เขาก็เลยต้อง
aware ...ซึ่ง feedback ต่างๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นสิ่งที่เราต้องนำมาพิจารณาถึง
คุณภาพของละครอยู่แล้ว แต่ก็ต้องพิจารณาว่าเป็นเสียงมาจากเมืองไหน? คน
เขียนบางคนมีอคติ หรือคนเขียนยังไม่เข้าใจเรื่องทั้งหมด หรือบางทีก็จริงของ
เขา มันก็แล้วแต่ ว่ากันไปตามเหตุผล ถ้าเขาพูดถูก เราก็พยายามไม่ทำ ...
หนังสือพิมพ์ก็เขียนไป ไม่ได้มีคนด่าหรือออก โดยเฉพาะข่าวบันเทิงอย่างนี้
เรื่องของการเมือง เช่น ไทยรัฐ ถ้าคุณจะเขียนชมก็ต้องชมโพลีพลัส มีข่าว
ของโพลี พลัส ตลอด ดาราในละครของโพลีพลัส นั่นเป็นการสร้างกระแสให้
มันดัง เพราะคุณมีหนังสือพิมพ์อยู่ในมือ ก็สามารถทำได้ นอกจากว่ามีเรื่อง
ดังๆ แรงๆ จริงๆ เขาถึงจะลง แต่ของเขาเขาก็ขึ้นอยู่ตลอด หรือว่าเขาไม่ชอบ
อะไรมันก็โดนด่า ก็เป็นเรื่องที่ต้องยอมรับกันไป...” (นิพนธ์ ฌิวเนร , สัมภาษณ์,
18 ธันวาคม 2544)

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าระบบธุรกิจ เข้ามามีส่วนในเรื่องคุณภาพของการผลิตอยู่เสมอ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ “เรื่องของการโฆษณาแฝง” ก็เป็นปัจจัยหนึ่งในเรื่องของคุณภาพการผลิตรายการ หลายๆ คนมองว่าละครของเอ็กแซ็กท์มักจะเป็นละครที่มีโฆษณาแฝงมาเยอะมาก นั่น คุณนิพนธ์มองว่า

“...มันเป็นเรื่องของวิธีการขายโฆษณาอย่างหนึ่ง เพราะไม่เช่นนั้น ก็ไม่สามารถทำละครให้ดูได้ เพราะบริษัทเจ๋ง เอาอย่างนั้นไหม? คือว่าไม่มีใครอยากทำ ในฐานะที่เป็นผู้ดูแลทางการผลิต ไม่มีใครอยากทำแต่ต้องทำ ถ้าคุณไม่ทำคุณไม่มีโฆษณาเข้ามือเลย เพราะเดี๋ยวนี้ระบบเอเจนซีเป็นอย่างนี้แล้ว คือ ถ้าจะซื้อ....เรตติ้งคุณก็ต่ำ ถ้าจะซื้อคุณทำอะไรให้ดูบ้างนอกจากซื้อสปอตซื้อ 3 นาที ทำอะไรได้บ้าง? ก็เลยต้องมี product placement หรือ Tie-in เข้าไปอยู่ในนั้น เขาถึงจะซื้อโฆษณา ไม่ได้หมายความว่าเราเห็นแก่เงิน ทำอย่างนี้แล้วได้เงิน ไม่ใช่เลย อันนั้นทำ favor เพื่อให้เขามาซื้อโฆษณา แค่ 3 นาทีเอง ทั้งเรื่องนะ แล้วต้องทำให้ถึง 3 ครั้ง...” (นิพนธ์ ผิวเนตร , สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2544)

“...เขาจะระบุมมาเลย เพราะมันเป็นเรื่องของเงื่อนไขของการขายไป เพราะที่อื่นเขาขายกันอย่างนี้ คือมันเหมือนเราไปซื้อของ ร้านไหนลดแลกแจกแถม เราก็อยากไปซื้อ มันเป็นเรื่องธรรมชาติ เราอยากได้ของดีและถูก มันคือธรรมชาติของคน แล้วของเรามีอะไรดีและถูกต่างจากคนอื่น? มันเป็นเรื่องที่เราไม่ได้อยากจะทำแต่เราต้องทำ เพราะไม่อย่างนั้นเขาไม่ซื้อโฆษณา พอไม่มีโฆษณาแล้ว บริษัทเจ๋ง มันเป็นไปไม่ได้เพราะมันอยู่ได้ด้วยธุรกิจ เชื่อผมเลย ไม่มีใครอยากทำแต่ต้องทำ เพราะมันต้องยืนอยู่ได้ด้วยสิ่งของเหล่านี้ มันเป็นเรื่องจำเป็นมากที่ต้องทำ เพราะไม่อย่างนั้นเขาก็ไม่ลงโฆษณา เคยมีอยู่ครั้งหนึ่งที่ทำแล้วไม่ค่อยเห็น เขาขอใหม่ ไม่ก็คืนดั่งซีไปเลย ทำไมละ? ลูกค้ามีสิทธิเลือก ชั้นไม่ลงก็ได้ ชั้นไปให้ 3, 7 ก็ได้ เพราะเรตติ้งคุณน้อย สู้ไม่ได้ 3, 7 อยู่ที่ 15 บวก ลบ ทำไมชั้นต้องซื้อของแพงจากคุณ ไม่แพงครับ เรามี product placement tie-in ให้ เขาจึงมองว่ามันโอเค ไม่แพง ...ไม่ใช่บริษัทเรางกกรวย แค่นี้ก็หืดขึ้นคอแล้ว...” (นิพนธ์ ผิวเนตร , สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2544)

นอกจากนี้ “การถ่ายทอดทางอาชีพ” จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ก็เป็นตัวช่วยสำคัญที่จะทำบุคคลผู้นั้นก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพได้โดยง่าย

“สำคัญนะ พี่เอาตัวพี่เป็นหลัก พี่ว่าอาจเกิดตั้งแต่ตอนเรียนด้วย ตอนอยู่มหาวิทยาลัยก็ได้เรียนรู้เยอะ ทั้งจากเพื่อน ทั้งจากสื่อต่างๆ ทั้งจากอะไรรอบตัว เยอะแยะ มันก็ค่อยๆ เรียนรู้ แล้วก็พยายามหาตัวเองให้เจอว่าเราอยากทำอะไรกันแน่ พอเจอแล้วก็ทำ มันก็สนุกไปเรื่อยๆ ก็เลยทำมันเรื่อยๆ อะไรแบบนั้น” (นิพนธ์ ฌิวเนร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

“นอกจากนี้ รุ่นพี่หรือคนที่ทำงานในสายอาชีพนี้ก็สำคัญ อย่างพี่เอง ระหว่างที่ทำรายการทีวีก็ได้เจอ ‘พี่ห่าว’ พี่ห่าวซึ่งทำหน้าที่แล้วก็มาทำมิวสิควิดีโอให้พี่เบิร์ด ‘อยากอยู่เงียบๆ คนเดียว’ ...ก็ได้คุยกับแกว่าอยากทำหน้าที่...จริงๆ แล้วพี่อยากทำหน้าที่... ก็เลยได้ไปทำ ‘3 หนุ่ม 3 มุม’ แล้วก็ได้พี่ห่าว comment ก็ได้เรียนรู้ในเรื่องของการละคร แล้วก็การแสดงมาจากพี่ห่าวซะเยอะว่ามันแปลว่าอะไร? ยังไง? จนเราได้เข้าใจการแสดง แล้วระหว่างทางนี้ก็ ได้เรียนรู้กับมัน คือ ‘3 หนุ่ม 3 มุม’ 3 ปีนี้เป็นบทเรียนมากเลย เป็นบทเรียนมากๆ ทำตั้ง 3 ปีจนทำแล้วทำอีกๆ ลองผิดลองถูก จากไม่เข้าใจ...เข้าใจบ้าง... เข้าใจ...และไม่เข้าใจ ไปๆ มาๆ จนเรารู้สึกว่าเราเข้าใจมันแล้วว่าละครมันแปลว่าอะไร? โดยมีพี่ห่าวคอยไกด์แนะนำว่ามันควรจะเป็นอย่างนั้น อย่างนี้...” (นิพนธ์ ฌิวเนร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

ในท้ายที่สุด เรื่องของ “connection” หรือ “ระบบเส้นสายในนักแสดง” ก็ยังคงเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่คณินิพนธ์ให้ความสนใจและฝากทิ้งท้ายไว้

“เท่าที่มอง การที่จะประสบความสำเร็จในวิชาชีพนี้ได้ดีที่สุดของผู้จัดเมืองไทยนั้น มันมีอยู่ 2 ส่วนที่เขาทำๆ กันอยู่ คือมาจากนักแสดง เพราะนักแสดงจะมี connection เยอะ แล้วก็รู้ในส่วนของการแสดง ส่วนที่ 2 ก็คือ producer ซึ่งมาจากผู้จัดการกองถ่าย จะรู้เรื่องเงินเยอะ แล้วจะรู้เรื่องการจัดการดี และรู้เรื่องการตลาด และตลาด ส่วนใหญ่จะมาจาก 2 ส่วนนี้...” (นิพนธ์ ฌิวเนร , สัมภาษณ์ , 18 ธันวาคม 2544)

8) คุณวรายุทธ มิลินทจินดา

ในทัศนะของคุณวรายุทธ มิลินทจินดานั้น มองว่าความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น ต้องเริ่มจากองค์ประกอบในเรื่องของ “ความมีใจรัก” เพราะถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

“ความรักในอาชีพนี้สำคัญที่สุดค่ะ พี่เอง พี่ก้าวเข้ามาเพราะมีแรงบันดาลใจ คือการเริ่มในความชอบละคร เริ่มความรักกับงานที่ตนเองทำ ก็เลยคิดว่าทำไมเราไม่ทำในสิ่งที่ตัวเองรัก สิ่งที่ตัวเองชอบ ละครที่ตัวเองชอบ ละครที่ตัวเองรักอีกหลายเรื่องยังไม่ได้สร้างโดยฝีมือของตัวเอง ก็เลยเสนอตัวเป็นผู้จัดกับช่อง 3” (วรายุทธ มิลินทจินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

นอกจากนี้ คุณวรายุทธมองว่าผู้ที่จะได้ชื่อว่ามีความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้นจะต้องเป็นผู้ที่ “มีประสบการณ์ในการทำงาน” เพราะประสบการณ์การเรียนรู้จากการทำงานจะช่วยสอน ช่วยพัฒนาให้คนๆ นั้นเกิดความชำนาญได้

“พี่มองว่าประสบการณ์เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะพี่เอาตัวเองเป็นหลัก ตัวพี่เอง พี่ไม่มีความรู้อะไรเลย พี่จบช่างศิลป์ กรมศิลปากร เพราะฉะนั้นในด้านการละคร หรือการผลิตละคร พี่เข้ามาโดยไม่ได้มีความรู้ ไม่ได้เรียนนิเทศศาสตร์ ไม่ได้เรียนอักษรศาสตร์ เรียนศิลปะ แต่เราอาจจะใช้งานศิลปะตรงนั้นมาดัดแปลง หรือมา adapt หรือมาอะไรเกี่ยวกับการทำงานของเราได้ เพราะว่าคิดว่าการเรียนศิลปะมันสามารถช่วย หรือสามารถเข้าไปสอดแทรกได้ในทุกวิชาชีพมากกว่า แล้วการเป็นผู้จัด หรือการทำกิจกรรมเกี่ยวกับละครอะไรได้นี้ มันมาจากประสบการณ์ในการเรียนรู้มากกว่า ไม่มีตำรา หรือไม่มีอะไรที่จะบอกได้ว่าจะต้องเรียนอะไรๆ ถึงจะต้องเป็นผู้จัด” (วรายุทธ มิลินทจินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

“...ประสบการณ์การทำงานจะช่วยสอนทุกอย่าง สอนการเรียนรู้ สอนการแก้ไขสถานการณ์ การแก้ปัญหาต่างๆ ทำอาชีพนี้มีแต่ปัญหา แต่ประสบการณ์ การทำงานที่ยาวนานจะช่วยได้ ...ตั้งแต่วันแรกในการทำงานทุก

อย่างมีปัญหามาก ไม่มีอะไรไม่มีปัญหา แต่ที่นี้ปัญหามันเยอะจนเราถือว่าเป็นเรื่องปกติ จนไม่คิดว่ามันเป็นปัญหา คิดว่ามันคือสิ่งที่เคยเห็นเคยเจอ คิดว่ามันเป็นความปกติที่ปกติ ในการเจอปัญหานั้นคือปกติ และถึงแม้ว่ามันจะใหญ่โตอย่างไร มันก็คือปกติในการมีปัญหา เพราะว่าไม่ว่าจะฝนตก แดดออก ฟ้าร้อง ดาราไม่มา รถติด เสื้อผ้าลืม กับข้าวบูด อาหารยังไม่มา รอกองถ่าย รถไม่มา รถเสีย อันนี้คือเรื่องปกติ ก็ต้องแก้ไขเฉพาะหน้าไปเรื่อยๆ เป็นประสบการณ์ไปเรื่อยๆ แต่ปัญหาไม่เคยซ้ำกันเลยซักวันเดียว” (วรายุทธ มิลินทจินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

“คนที่จะเข้ามาตรงนี้ เขาต้องทำใจเลยว่ามันต้องอาศัยเวลา อาศัยประสบการณ์จริง มันต้องเรียนรู้ไปเรื่อยๆ ...เรียนรู้ไปว่าถ้าตัวเองเป็นผู้จัดแล้วจะต้องดูแลอะไรบ้าง สิ่งไหน ส่วนไหนที่ตัวเองต้องรู้หรือไม่รู้ หรือบางคนก็มักจะคิดว่า นั่นมันไม่มีความจำเป็น ซึ่งมีสตางค์ ขึ้นอยากเป็นผู้จัด อันนั้นก็คืออีกเรื่องหนึ่ง คือมันอยู่ที่ว่าทำด้วยอะไร ทำด้วยความรัก หรือทำด้วยอาชีพ หรือทำด้วยธุรกิจ หรือทำด้วยอยากดัง อยากมีหน้ามีตาว่าขึ้นเป็นผู้จัด มันอยู่ที่จุดมุ่งหมาย หรือประเด็นของคนๆ นั้นว่าจะทำเพื่ออะไร...” (วรายุทธ มิลินทจินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

ที่สำคัญ ควรจะต้อง “เรียนรู้ลักษณะงานและการทำงานในกองถ่ายละครโทรทัศน์” เป็นอย่างดี และ “รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงาน” ทุกคน

“...ถึงแม้ว่าไม่ได้เรียนมาด้านนี้ แต่ก็จะต้องรู้ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการผลิตละคร ต้องรู้ทุกอย่าง หรือถ้าให้ดีก็ควรลองมาทำงานในทุกๆ ตำแหน่งในกองถ่ายเลย เพราะจะทำให้เราเกิดความรู้และความเข้าใจได้ดีที่สุด คือ เราต้องทำทุกอย่างได้เองก่อนจะไปใช้ใครได้ ต้องทำเอง...จะเรียนรู้จาก หนึ่งการเลือกเรื่อง เลือกบท การหาตัวละคร หาผู้เขียนบท วางตัวละคร หา location ดู costume ดูของประกอบฉาก อันนั้นผู้จัดสมัยก่อนที่จะมีไม่กี่คนที่จะทำอย่างนี้ แต่ ณ ปัจจุบันนี้ ผู้จัดสมัยใหม่มีแต่เงิน มีแต่ความอยาก มันคือธุรกิจ มันคือมีเงินก้อนหนึ่งขึ้นอยากทำละครก็จ้างทุกคนที่ทำงานเป็น แล้วมาทำงานให้ขึ้น โดยที่ตัวเองก็บอกว่าขึ้นอยากจะทำละคร แต่ก็ไม่รู้ว่าจะทำละคร

อย่างไร ไม่ได้เข้ามาศึกษาโดยตรง ไม่ได้เข้ามาคลุกคลี ไม่ได้เข้ามารู้เรื่องว่า
ละครมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง เพียงแต่มีเงินก้อนเดียว อยากเป็นผู้จัด อยากมี
อาชีพเป็น ผู้จัดละครหรือผลิตรายการ กับสิ่งที่ตัวเองฝันไว้เท่านั้นเอง แต่ไม่
ได้เรียนรู้อะไรเลย ดังนั้น เราจึงไม่อยากจะเรียกว่า “ผู้จัด” เรียกว่า “นายทุน”
มากกว่า...” (วรายุทธ มิลินทจินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

“...อีกอย่างการที่เราต้องรู้จักหน้าที่และการทำงานของทุกคนใน
กองถ่ายนั้น ก็เพื่อว่านอกจากเราจะใช้เขาได้อย่างถูกต้องแล้ว เรายังจะได้รู้ว่า
ตรงไหนผิด ตรงไหนพลาด จะได้ว่าตรงไหนผิด แล้วมันผิดเพราะอะไร เราจะ
ต้องรู้ ไม่อย่างนั้นเราจะไม่รู้ว่าใครทำอะไร เพราะว่าการทำละครมันเป็นวงกลม
มันเริ่ม 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 เป็นวงกลม เพราะฉะนั้น ผิด 1 มันอาจจะต่อ
ไป 2 หรือผิดที่ 2 มันอาจจะมาจาก 0 ผิดที่ 2 อาจจะมาจาก 8 ก็ได้ ไม่จำเป็น
หรือกว่าผิดที่ 2 แล้วจะต้องไปที่ 3 มันเป็นวงกลมตลอด” (วรายุทธ มิลินท
จินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

คุณวรายุทธกล่าวว่า “การถ่ายทอดทางอาชีพ” ในอาชีพนี้หรือการได้รับการ
สนับสนุนในการประกอบอาชีพถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะตัวคุณวรายุทธเองที่มาถึงจุดนี้ได้ก็เพราะได้
แรงผลักดันจากผู้มีพระคุณที่อยู่ในวงการณ์หลายต่อหลายท่าน

“ตัวพี่เองนั้น พี่ยอมรับว่าพี่ได้รับแรงสนับสนุนจากผู้มีพระคุณ
หลายๆ ท่าน ไม่ว่าจะเป็นคุณมยุรฉัตรที่ช่วยสอนงาน หรือช่อง 3 จึงช่วยส่งให้
พี่มายังจุดนี้...จุดที่ประสบความสำเร็จในวันนี้ได้ ดังนั้น พี่ว่าเรื่องการถ่ายทอด
ทางอาชีพ และการได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่อยู่ในแวดวงนี้มาก่อนนั้นเป็นสิ่ง
สำคัญ เขาจะช่วยประคองให้เรา และช่วยทำให้เราปักกล้าขาแข้งขึ้นได้”
(วรายุทธ มิลินทจินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

นอกจากนี้ องค์ประกอบในเรื่อง “คุณภาพการผลิต” ก็ถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ไม่สามารถมองข้ามไปได้ เพราะเรื่องของคุณภาพถือเป็นหน้าที่ เป็นความรับผิดชอบที่ผู้ผลิตรายการทุกคนจะต้องให้ความสำคัญ

“คุณภาพของละครคือคือทั้งหมดเลย ทุกส่วนถึงจะทำให้มันออกมาเป็นละครที่ดีและสนุกได้ บางคนทำละครดี แต่ไม่สนุก บางคนทำละครสนุก แต่ไม่ดี เพราะฉะนั้นก็คือมันประกอบกันขึ้นมา แต่ถ้าจะถามว่าอะไรคือปัจจัยสำคัญในการทำละคร บอกได้เลยว่าหัวใจของละครคือ “บทละคร” (วรายุทธ มลิณฑจินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

“และเพื่อคงคุณภาพละครที่ดีของเราไว้ พี่ว่าเราจำเป็นจะต้องดูแลละครของตัวเองเพื่อจับผิดว่าเราพลาดอะไร แล้วก็เอาเข้ามาแก้ไข เพราะฉะนั้นจะแข่งขันกับงานของตัวเองอยู่ตลอดเวลา ผลงานชิ้นต่อไปจะต้องไม่ด้อยไปกว่าผลงานที่ตนเองเคยทำมา ถ้าด้อยก็ต้องถือว่านั่นคือความผิดพลาด แล้วเราก็ต้องมาดูด้วยว่าเราพลาดจากอะไร มันด้อยด้วยเหตุผลอะไร” (วรายุทธ มลิณฑจินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

อย่างไรก็ดี คุณวรายุทธได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ผู้ผลิตไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยเดียวที่จะบ่งบอกคุณภาพของรายการละครโทรทัศน์ แต่ “ช่องหรือสถานีโทรทัศน์” ต้นสังกัด ก็ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะคอยควบคุมในเรื่องคุณภาพของรายการละครโทรทัศน์เรื่องนั้นๆ ได้ด้วยเช่นกัน

“นอกจากนี้ เรายังต้องคำนึงถึงเรื่อง ‘ช่อง’ ด้วย เพราะมาตรฐานของในแต่ละช่องไม่เท่ากัน เพราะว่าความต้องการของแต่ละช่อง หรือคนดูของแต่ละช่องนั้นมีไม่เท่ากัน เพราะฉะนั้นจึงทำให้มาตรฐานของแต่ละช่องไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับทางสถานีว่าเขาจะวางมาตรฐานของแต่ละช่องไว้แค่ไหน” (วรายุทธ มลิณฑจินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

เรื่องของ “feedback” เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่คุณวราวุฒมองว่าผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ควรจะต้องคำนึงถึง

“...feedback ก็เป็นเรื่องสำคัญที่พี่คำนึงถึงนะ ไม่ว่าจะป็นทางจดหมาย โทรศัพท์หรืออื่นๆ พี่นำมาใช้ในการทำงานละครได้เยอะทีเดียว เพราะว่าถ้าคนที่เขาเป็นแฟนเราจริง เขาไม่หลอกเราหรอก เขาจะต้องแนะนำในสิ่งที่ดี ๆ กับเรา เขาก็จะติเราเรื่องนั้น เรื่องนี้ เรื่องที่อะไรอย่างที่เขาดูแล้ว อะไรที่ขาดหรืออะไรที่หาย หรือเขาต้องการดูอะไรเพิ่มขึ้น อยากจะให้เรานำเสนออะไรเขาก็จะบอกให้เราในจดหมาย หรือในเว็บของเรา เราก็เอาอันนั้นมาคิดแล้วก็โต้ตอบกัน ถ้าเมื่อเวลาเรา chat คุยกัน เราก็จะรู้ว่าอะไรคืออะไร อันนั้นคือเป็นสิ่งที่ดีมากที่สุดที่ว่าแฟน ๆ หรือผู้ชมของพี่สามารถเป็นกระจกให้พี่ได้ โดยที่เรารู้ความผิดพลาด หรือความประสบความสำเร็จของละครเรื่องนั้นๆ ได้” (วราวุฒ มิลินทจินดา, สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2544)

คุณวราวุฒยังให้ทัศนะอีกด้วยว่า ผู้ผลิตที่ขึ้นชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพควรจะมี “มิจิตสำนึกที่ดี” ในการนำเสนอภาพต่างๆ ของรายการละครโทรทัศน์ ควรจะมีจรรยาบรรณในการสอดแทรกให้ข้อคิด หรือแฝงคติดี ๆ ให้กับคนดู ไม่เอาเปรียบคนดู

“ข้อสำคัญเลยของอาชีพนี้ก็คือ จะต้องไม่ทรยศต่ออาชีพของตัวเอง คืออย่าเอาเปรียบคนดู อย่าคิดว่าคนดูโง่ อย่าคิดว่างานตัวเองดี อย่าคิดว่าละครต้องประสบความสำเร็จพยายามให้รู้ว่าตัวเองจะนำเสนอสิ่งใดต่อประชาชน แล้วให้ประโยชน์ หรือ สอดแทรก สอน หรือเล่าเรื่อง หรืออยากจะบอกให้ อะไรกับเขา ที่เป็นประโยชน์กับคนดูและสังคมลงไปนั้น แต่ไม่ใช่เป็นการสอน มันจะได้ไปโดยไม่รู้ตัว สำคัญที่สุดคืออย่าทรยศกับอาชีพของตนเอง” (วราวุฒ มิลินทจินดา, สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2544)

“คิดว่าคนจะเข้ามาทำตรงจุดนี้เขาก็ควรที่จะมีจรรยาบรรณอยู่แล้ว คือ มี limit หรือขอบเขตของละคร หรือภาพในเรื่องๆ นั้นว่าไม่ควรจะเจตนา หรือนำเสนอ ถ้าเหตุการณ์มันพาไปในการถือปืนลูกขี้มนมายิง ก็ต้องควรจะมี

ไม่ใช่อยู่ๆ จะตัดเขาทิ้ง หรือไม่เอาภาพนั้น หรือฉากข่มขืน ก็รู้ว่าข่มขืน แต่ไม่จำเป็นต้องแสดงให้เห็นการข่มขืน หรือเพียงแค่ออด หรือปล้ำกันก็รู้ว่ารัก แค่แสดงความรัก แต่ไม่ต้องกับถึงแสดงให้เห็นว่าการแสดงทำความรักจะต้องทำอะไร การข่มขืนก็ไม่จำเป็นต้องแสดงว่าทำข่มขืนเป็นอย่างไร คือให้รู้ว่าอันนี้ถูกข่มขืนมาแล้ว... คือเรามีวิธีนำเสนอ โดยที่ไม่ได้นำเสนอภาพที่อุจาดหรือเกินขอบเขตของคำว่าละครออกไป” (วรายุทธ มิลินทจินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

นอกจากนี้ นักวิชาชีพจำเป็นต้อง “ค้นหาจุดยืนของตัวเอง” ให้เจอ และเน้นไปที่จุดเด่นนั้นๆ ของตนเพื่อให้คนดูเกิดความจดจำได้

“...พี่ว่าสำคัญคือ คนที่จะก้าวมาทำงานตรงจุดนี้ เขาควรหาตัวเองให้เจอ ควรหาจุดยืนของตัวเอง ด้วยการเน้นในด้านใดด้านหนึ่งเป็นพิเศษที่จะช่วยให้ละครของเขาเองมีจุดเด่นที่ทำให้คนดูจดจำได้ด้วย... อย่างของพี่ส่วนใหญ่ทุกคนมักจะคิดเหมือนกันหมดว่าละครของไก่ วรายุทธเน้นที่ความสวยงาม ตระการตาเป็นหลัก แฟนเขาก็จะคิดกันถึงว่าถ้าเป็นละครพีเรียดก็ต้องวรายุทธ ซึ่งนั่นเป็นสิ่งที่พี่เน้นและมองในแง่นี้เป็นจุดใหญ่ก่อนจริงๆ พี่เน้นที่ความสนุกกับความสวยงามเป็นหลักเลย ละครของพี่ต้องสนุกและต้องสวยด้วย... ทั้งสองอย่าง” (วรายุทธ มิลินทจินดา , สัมภาษณ์ , 23 พฤศจิกายน 2544)

สรุปความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในทัศนะของผู้ผลิตรายการ

จากทัศนะของผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่กล่าวไปทั้งหมดข้างต้นนั้น ช่วยทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า ในกลุ่มผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ของเมืองไทยในปัจจุบัน มีความคิดเห็นในเรื่ององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่สอดคล้องและคล้ายคลึงกันหลายประการ แต่ในขณะเดียวกันก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไปอยู่หลายประการเช่นกัน

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาในครั้งนี้นำให้ผู้วิจัยพบว่า ท่ามกลางความหลากหลายขององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่เหล่าผู้ผลิตรายการได้นำเสนอไปนั้น สามารถนำเสนอโดยผ่านการเรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆ ได้ดังนี้ คือ

1) การมีใจรัก มีความจงรักภักดี และมีความผูกพันในการทำงานด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ รวมถึงมีความกระตือรือร้นและความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการประกอบวิชาชีพนี้

ในเรื่องของการมีใจรักนี้ ถือเป็นองค์ประกอบแรกและผู้ผลิตเกือบทุกท่านมีความเห็นตรงกันว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดในการก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพ ด้วยเพราะหากผู้ผลิตเริ่มต้นการทำงานด้วยความมีใจรักเสียแล้ว เขาก็จะต้องพยายามทำให้ผลงานออกมาดีที่สุดในระดับนั้น ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานใดๆ

2) ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ผ่านประสบการณ์การทำงานอันยาวนานและการศึกษาอบรมเป็นพิเศษ

เหล่าผู้ผลิตมองว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญรองลงมา โดยเหล่าผู้ผลิตส่วนใหญ่ล้วนให้ความคิดเห็นที่ตรงกันว่าความรู้ที่ได้มาจากการศึกษาเล่าเรียนในสถาบันการศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะช่วยทำให้ผู้ผลิตได้ทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิต ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์การผลิตรายการละครโทรทัศน์เบื้องต้นได้ แต่อย่างไรก็ดี ประสบการณ์ในการทำงานจริงนั้น ถือเป็นสิ่งที่สำคัญกว่า หลายท่านบอกว่าตัวเองนั้นก็ได้เป็นผู้ที่ผ่านการเรียนรู้ทางด้านนิเทศศาสตร์จากสถาบันการศึกษา แต่สามารถดำเนินธุรกิจจนก้าวหน้าจนถึงวันนี้ได้ก็เพราะอาศัยประสบการณ์ในการทำงานจริง เพราะประสบการณ์จะเป็นครูสอนที่ดีที่สุด ที่แม้การเล่า

เรียนมาโดยตรงก็ไม่อาจเทียบได้ เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละวันนั้น ล้วนเป็นปัญหาที่ไม่ได้เกิดขึ้นภายในห้องเรียน ต้องอาศัยการเรียนรู้และประสบการณ์ตรงในการแก้ไข

3) จรรยาบรรณในวิชาชีพทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพทางด้านนี้จะต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบ วินัย ขนบธรรมเนียม และศีลธรรมที่บุคคลในแวดวงวิชาชีพถือว่าเป็นสิ่งที่ตั้งามควรยึดถือและปฏิบัติตาม

ผู้ผลิตรายการที่ได้ให้ข้อมูลล้นเกล้าว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงมีและพึงกระทำ โดยอาจใช้การสอดแทรกเนื้อหา ข้อคิด คติเตือนใจต่างๆ แฝงไว้ในรายการละครโทรทัศน์ นอกจากนี้ ภาพต่างๆ ที่นำเสนอออกไปก็ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้วิจารณญาณของตนเองเป็นที่ตั้ง

4) องค์ความรู้ที่เป็นระบบ หรือองค์ความรู้ที่เป็นทฤษฎีทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์ซึ่งได้มีการสั่งสมมาเป็นเวลานาน

ผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นที่ตรงกันว่าผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้นั้น ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางการผลิตรายการเป็นพื้นฐาน คือ อย่างน้อยต้องรู้ทฤษฎีการผลิต, ต้องรู้จักตำแหน่ง หน้าที่ และลักษณะงานในฝ่ายต่างๆ ส่วนในเรื่องของเทคนิคอย่างเช่นในเรื่องมุมกล้อง, การจัดไฟหรือแสง รวมถึงด้านเสียงนั้น ผู้ผลิตโดยมากกล่าวว่า เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องสั่งกัด รู้ลึกลงไปก็ได้ แต่อย่างน้อยถ้าสามารถบอกในสิ่งที่ตนต้องการให้กับฝ่ายเทคนิคที่รับผิดชอบด้านนั้นๆ ได้ก็จะดีมาก

อย่างไรก็ดี มีผู้ผลิตบางท่านได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากผู้ผลิตท่านอื่นๆ ด้วยว่า การจะเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้ได้ นั้น จำเป็นที่จะต้องรู้จักสถานะผู้ผลิตรายการของตนเองให้ดีเสียก่อน จำเป็นจะต้องรู้ไปถึงในเรื่องนโยบายการผลิตรายการของแต่ละสถานี เพื่อที่ว่าจะได้ปรับการทำงานให้ดำเนินไปในทางเดียวกับสถานีโทรทัศน์ อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจที่ตรงกัน และการดำเนินงานที่สะดวกราบรื่นได้

5) การถ่ายทอดทางอาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ โดยได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพจากผู้ที่มีความช่วยเหลือ หรือบุคคลที่เคารพนับถือที่ทำอาชีพในด้านนี้ หรือประกอบอาชีพที่สอดคล้องมาก่อน

ผู้ผลิตหลายท่านต่างเห็นตรงกันว่า “กลุ่มผู้ร่วมงานในสายอาชีพการผลิตรายการละครโทรทัศน์” ถือเป็นกลุ่มผู้สนับสนุนที่ดีที่สุดที่จะช่วยในเรื่องของการถ่ายทอดทางอาชีพให้กับผู้ผลิตได้ และในขณะเดียวกัน กลุ่มครอบครัวที่มีการดำเนินงานในด้านนี้มาก่อนก็จะเป็นแรงผลักดันที่ดีให้เกิดการถ่ายทอดทางอาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ได้เช่นกัน

6) คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงตระหนักถึงและให้ความสำคัญ

ถือเป็นองค์ประกอบ ที่เหล่าผู้ผลิตให้ความสำคัญ หลายๆ ท่านให้ความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันว่าทุกอย่าง ทุกภาพที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์นั้น สามารถแสดงให้เห็นถึงคุณภาพ และมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ได้ทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้จึงควรให้ความสำคัญในทุกๆ องค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องแสง, สี, เสียง, ความสมบัตินักแสดง, ความสมจริงของสถานที่และความเหมาะสมของเสื้อผ้า ฯลฯ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ผลิตจะต้องให้ความสำคัญทั้งหมดอย่างเท่าเทียมกัน

อย่างไรก็ดี มีบางท่านให้ทัศนะที่แตกต่างไปว่าในเรื่องของคุณภาพและมาตรฐานการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น ปัจจัยหลักที่เป็นตัวกำหนดไม่ได้เกิดจากตัวของผู้ผลิตเอง แต่ล้วนเกิดจากการกำหนดของช่องทั้งสิ้น โดยสถานี่จะเป็นตัวกำหนดนโยบายในการนำเสนอละครของตัวเอง ซึ่งนโยบายที่วางนี้ก็ย่อมเป็นตัวกำหนดแนวการผลิตละครของผู้ผลิตด้วย ดังนั้น ที่ใครว่าละคร “น้ำเน่า” หรือ “ไม่เน่า” ก็ควรมองมาในจุดนี้ด้วยเช่นกัน ไม่ใช่มองแต่ผู้ผลิตรายการเพียงฝ่ายเดียว ต้องดูไปถึงเบื้องหลัง หรือ “ผู้ผลิตตัวจริง” ตรงนี้ นอกจากนี้ ตัวสถานี่ก็ยังคงเป็นตัวกำหนดคุณภาพในการผลิตด้านโปรดักชั่นได้เช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น สถานี่โทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ที่ก่อนจะนำละครโทรทัศน์ในแต่ละเรื่องไปออกอากาศได้นั้น จำเป็นที่ทางช่องจะต้องมีการตรวจเช็คความเรียบร้อยของเทปรายการละครเรื่องนั้นๆ ซึ่งหากไม่ผ่านมาตรฐานของช่อง ก็อาจถึงกับต้องถ่ายซ่อม หรือถ่ายทำใหม่ในฉากนั้นเลยก็เดียว

7) องค์ความรู้ที่เป็นระบบ หรือองค์ความรู้ที่เป็นทฤษฎีในเชิงธุรกิจ

โดยผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์หลายท่านได้ให้ทัศนะตรงกันว่าความรู้ในเรื่อง “งบประมาณและจัดสรรงบประมาณ” นั้น ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์จำเป็นต้องรู้ เพราะงบประมาณถือเป็นตัวจักรสำคัญที่จะช่วยทำให้งานด้านการผลิตดำเนินไปได้โดยไม่ติดขัด และหากผู้ผลิตมีการจัดสรรงบประมาณที่ดี ก็จะช่วยให้งานประสบความสำเร็จและนำกำไรมาสู่บริษัทผู้ผลิตได้

นอกจากนี้ ยังมีผู้ผลิตบางท่านที่ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมด้วยว่า ผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพควรจะต้องเป็นผู้ที่สามารถจัดสรรเวลาเป็น, มีความรู้ในเรื่องจิตวิทยา และควรมีความรู้เพิ่มเติมด้านการบริหารจัดการและการคาดการณ์ด้านการตลาดอีกด้วย

และนอกเหนือจากองค์ประกอบ 7 ข้อ ที่ผู้ผลิตรายการทุกท่านมีความเห็นตรงกันว่ามีความสำคัญมากต่อการเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว ผู้ผลิตหลายท่านยังมีทัศนะที่ตรงกันอีกด้วยว่าการจะเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่รักการอ่าน การเขียนหนังสือ เพราะการอ่านจะเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ผู้ผลิตสามารถเลือกบทประพันธ์หรือหนังสือแปลต่างๆ ที่สนุกหรือมีความน่าสนใจ มาผลิตเป็นละครโทรทัศน์ได้ นอกจากนี้ การอ่านยังจะทำให้ผู้ผลิตมีความรู้และเปิดโลกกว้าง ทำให้สามารถได้มุมมองใหม่ๆ มานำเสนอให้กับผู้ชมรายการละครโทรทัศน์ได้

นอกจากนี้ ผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความอดทนอย่างมาก เพราะในการผลิตงานอาจต้องพบกับอุปสรรคต่างๆ มากมาย ดังนั้น จึงต้องใช้ความอดทนอย่างสูงในการแก้ไขปัญหาที่พร้อมที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในระหว่างการถ่ายทำ

นอกจากนี้ คำว่า “Connection” หรือ “ระบบเส้นสาย” ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของความเป็นนักวิชาชีพ เนื่องจากการซื้อบทประพันธ์ หรือ การติดต่อนักแสดงให้มาแสดงในรายการละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่งๆ ของตนนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องง่าย จำเป็นที่ผู้ผลิตรายการจะต้องอาศัยการรู้จักและขอบพอกันเป็นส่วนตัวจึงจะช่วยให้การทำงานต่างๆ ลื่นไหล ดำเนินไปได้ด้วยดี

รวมถึงผู้ผลิตรายการพึงต้องหาจุดยืนหรือเอกลักษณ์ในการผลิตรายการละครโทรทัศน์ของตนเพื่อให้เกิดความจดจำได้

และในท้ายที่สุด นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ควรเป็นผู้ที่มีรสนิยมที่ดีและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคัดเลือกบทประพันธ์อันเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในปัจจุบัน รวมถึงการคัดเลือกนักแสดงด้วย

อย่างไรก็ดี จากที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปทั้งหมดนี้เป็นเพียงองค์ประกอบของความ เป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในทัศนะของฝ่ายผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์เท่านั้น ส่วนการนำเสนอในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในทัศนะของนักวิจารณ์นั้น ผู้วิจัยจะได้นำเสนอในบทต่อไป